The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00

Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York.
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on addlication.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 29. **Brooklyn, N. Y. 19 d. Liepos (July) 1911 m.** **Metai XXVI.**

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Žvilgsnis į L. S. S. Susivažiavimą.

Užpereitą savaitę Amerikos lietuviai turėjo dar vienos iš savo didesnių organizacijų seimą arba susivažiavimą, — tai buvo Lietuvių Socialistų Sąjungos VI-sis susivažiavimas, laikytas Brooklyne, N. Y. nuo 30 d. berželio iki 4 d. liepos. Su šiuomi vienok dar neužsibaigia mūsų seimų sezonas. Bus dar šiemet laikomi seimai Brooklyne „Motinėlės", Lawrence, Mass „Blaivininkų Sąjungos" ir pagaliaus pabaigoje rugpj. mėnesio — Lietuvių Laikraštininkų ir abelnai inteligentijos susivažiavimas, Scranton'e, Pa. Lietuvių Socialistų susivažiavimas paliečia labai didelę dalį mūsų išeivijos gyvenimo, todėl męs manome, kad neprošalį bus jei męs nors trumpai peržvelgsime nevien L. S. S. aspiracijas, idėalus, bet ir mūsų vientaučių socialistų užbriež tuosius ateitin žingsnius, kurie tiesum ir kreivum būdu paliečia visą lietuvių gyvenimą apskritai.

Iš pranešimų laikraščiuose apie L. S. S. susivažiavimą męs matom, jog lietuviai socialistai gana plačiai mano apimti mūsų gyvenimą, nori išrišti daugelį klausimų, kurie kasdien tarpe lietuvių darbininkų iškįla, nori pravesti mūsų gyvenime demokratines idėas, kad patįs žmonės savo reikalais valdytųs, kad mažą rolę loštų vadovai ir politikieriai, kad visur būtų girdimas liaudies ir *tik liaudies* balsas. Idealų mus broliai socialistai apsčiai turi; tik, ant nelaimės, nėra kam juos gerai suprasti, nėra rimtų ir apsišvietusių žmonių, kurie tų idealų nors trupučius galėtų gyveniman inkūnyti. Tiesa, yra keletas žmonių, kurie nors paviršium supranta lietuvių išeivių gyvenimą, ir pravesdami socializmo idealus, stengiasi juos sutaikinti su reališkuoju gyvenimu. Bet tokie žmonės, vos ant rankų pirštų priskaitomi. Daugiausiai mus brolių socialistų tarpe yra jauni entuziastai, kurie žmonių gyvenimą pažįsta tik iš keleto brošūrėlių ir viską riša tik karštomis frazomis, pagautomis iš brošūrėlių, o ne gilum pažinimu gyvenimo. Nedaug vienok yra ir tokių. Iš 160 suviršum L. S. S. kuopų, susivažiavime dalyvavo apie 40 tikrų delegatų, ir apie kitatiek (o gal ir mažiau) kuopų padavė susivažiavimui nutarimus ant rašto. Ir tie nutarimai neužveria savyje kokių gilesnių politiškų ar socialinių minčių. Daugiausiai tai smulkųs sumanymai apie viršininkų pareigas, apie įvedimą sąjungon tvarkos, kurios da ir po šiai dienai nėra. Tik du svarbesni sumanymai reiktų pažymėti: susidėjimas su anglų Socialist Party ir įvedimas prie Sąjungos pašalpos skyriaus. Bet ir tie klausimai neturi gilaus politiško reiškinio. Jie yra išstumti tik iš pereitojo gyvenimo. Naujų idėų sumanymuose nesimato. Iš to matosi, kad mus vientaučiai socialistai nors iš fakto yra idealistai, bet naujų idealų pagimdyti neįstengia. Jie sugromuliuoja tik tą, ką pergyveno. O ko dar nepergyveno, to jie nagali sau užsibriežti.

Paprastai tarptautiškuose ir viduriniuose susivažiavimuose socialistų partijos visose šalyse išdirba plačią svarstymų programą. Šitoje programoje būna išskirta reikalai į dvi dali: viena tarptautinės politikos, kita savo krašto politikos. Trečia dalis, jau mažesnė, būna atskiroje programoj sutaisyta, kur būna šiokie-tokie aptarimai apie savo partijos vidurinę tvarką. Mūsų vientaučių socialistų susivažiavime dingo pirmutinė programa. Nei tarptautiškų nei savo krašto reikalų nei nepaminėta! Visas laikas praversta ginčuose už redaktorių, senuosius administratorius, zecerius, skolas, algas, etc. Nieko nekalbėta apie prisidėjimą tarptautinin socialistų sąryšin ir drauge su Lietuvos socialdemokratais siuntimą savo delegatų į tarptautiškus socialistų kongresus. Nekalbėta, kaip lietuviai socialistai turėtų žiūrėti į revoliuciją, į kariuomenėn ėjimą, į konstituciją, į anarchizmą, į unijas, į generališką streiką, į ėjima kuninguos, į klerikalizmą, į parapijas, į draugijas, į tautiškąjį klausimą. Kaip ligšiolei, taip ir toliaus lietuviai socialistai šituose klausimuose klujos po tyrus, be jokios iš savo partijos direktivos, kiekvienas viską riš savotiškai ir savo gyvenime matys tik chaosą. Jeigu jau nebuvo kam pakelti susivažiavime tokių gilesnių ir platesnių klausimų, tai bent rodos turėjo klupte suklupti ant kitos eilės klausimų, kurie skersai kelią stojasi mūsų žmonėms Kodėl nei žingsnio nežengta prie kooperacijų steigimo, prie pilietystės klausimo, arba vėl — prie blaivybės platinimo, kuriuomi visų šalių socialistai dabar gyvai užimti?

Rods šiemet susivažiavime dalyvavo, anot kurių išsireiškimų — „visos įžymios spėkos": Baltrušaitis, Bagočius, Purvis, Račiūtė, Žagaras ir kiti mūsų socialistų veteranai, bet pažiūrėjus į susivažiavimo darbus darosi griaudu — kaip tai dar žemai mūsų stovima, kaip tai dar netoli nueita nuo ... Rutkaus lapelių!

Iš visų susivažiavimo darbų matosi keletas iš tokių, kuriais šiokiu ar tokiu būdu jau-jau būta paliečiama kokis svarbesnis mūsų išeivystės gyvenimo klausimas, bet greitai ir vėl šalin atstumta arba nubaigta visai ant laibgalio. Paminėjimo verti šie susivažiavimo klausimai: ar gali būti socialistu ir delegatu gavęs nuo kitų partijų politišką „džiabą", išleidinėjimas kooperacijos būdu raštų, susiartinimas su Lietuvos ir Škotijos socialdemokratais dėlei išleidinėjimo teoretiško laikraščio, rūpestis išganyti Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, ar galima socialistams rašinėti į pašalinius laikraščius, taktika „linkui tautiečių", apie negeistinus kalbėtojus, apie pašalpos skyrių Sąjungoje, apie užlaikymą organizatorių ir prisidėjimą prie ateivių šelpimo. Tie pakelti klausimai, jeigu jie butų buvę tinkamai išrišti, tai ištikro jie butų Liet. Soc. Sąjungos gyveniman indėję nemaža gyvumo. Bet, kaip ant patyčių, kuone ne visi tie klausimai taip išrišta, kad jie tebėra *de facto* neišrišti.

Tarnavimas socialistų kitoms partijoms jau senai judino visų šalių socialistus, iki ant galo buvo prieita prie šitokio išvedimo: jeigu į valdžią kokį socialistą *išrenka žmonės*, kadir nesocialistai, ir jeigu jis toje vietoj nekliudo socialistų partijos veikimui, tada jis niekuo neprasižengia socialistų partijai. Bet jeigu jį paskiria kokis senųjų partijų „patronas", su išlyga, kad jis padės tos ar kitos partijos politiškai mašinai, tai socialistai tokį iš partijos išmeta. Pas lietuvius tas klausimas tebėra, kaip užkėrėta sala. Incidentas susivažiavime iškilęs dėlei Bagočiaus, kurį Mass. gubernatorius paskyręs taikos teisėju (Justice of Peace) Nors tas „urėdas" taip mažas, kai ... gelžkelio būdelės sargo, vienok jis jau skaitosi ne žmonių renkamu, bet gautu iš patrono. Todėl aštrųs socializmo teoretikai ir idealistai į tą akyliai pažiūrėtų: ar tas „teisėjas" nėra gavęs vietos už kokius atliktus ar žadėtus atlikti svetimoms partijoms darbus. Bet lietuvių socialistų susivažiavimuĭ užteko to, kad Bagočius pasiaiškino, jos jis šį „urėdą" gavęs per ... išdavimą Civil Service egzamenų, — kurių, pridursim, dėl Justice of the Peace visai nereikia. Ir išrištas klausimas!

Išleidimas raštų kooperacijos būdu yra antras nemažos vertės klausimas. Jisai pas lietuvius dar visai naujas. Bet apie jį susivažiavime nieko išrištinai nenutarta. Todėl ir mums nieko nelieka daryt, kaip palaukti darbų tos komisijos, kuriai ši kooperacija pavesta.

Bet užtai negalima taip lengvai paleisti klausimo apie susiartinimą Amerikos lietuvių socialistų su Europos ir Škotijos socialdemokratais. Rods šiame susivažiavime buvo kalbėta tik apie susitarimą leisti „teoretišką laikrašti", vienok kodėl nebuvo tas paimta daug plačiau? Šiaip ar taip, mūsų veikėjai ant politiškos socializmo dirvos yra daugiau, negu nubiednėję. Kodėl nesusirišti su europiečiais, pas kuriuos daugiau yra inteligentų ir teoretikų? Juk tuomi kur-kas greičiau butų galima netik išleisti gerą teoretišką laikraštį, bet ir iškelti aikštėn visus lietuvių sopamuosius politiškus klausimus, kurie mus arti riša kaip čia taip ir tėvynėje gyvenančius, ar tai imsim Lietuvos autonomiją, ar tai kovas su konservatais. Juk reikia atiduoti teisybė, kad L. S. D. P. ir L. S. S. yra mūsų vienos iš pažangiųjų politiškų partijų. Bet kur šitie siekiniai tapo nuvaryti? Tiesiog į bruzgynus, į pletkeles, į įvairių avanturistų meklerystę. kuri neišiek nesiskiria nuo taip peikiamųjų kitų partijų! Taip, reiktų susiartinti. Bet ... to nesimato. Net ir „teoretiško laikraščio" leidimas padėtą į užkėrėtą stalčių ...

Tuom tarpu, kaip mus broliai socialistai neapčiuopia pačių reikalingiausių klausimų, jie praverčia ir tas pačias pajėgas ant žaislą. Kuogi, jei ne žaislu, pavadinti „konspiraciją" ant Sus. Liet. Amerikoje? Redaktorius Smelstorius savo raporte išdėstęs savo ir kitų sąjungiečių kokį ten „apatinį" veikimą, kad „apginti S. L. A. narių teises", bet taip keistai apginti, kad „ateityj tą minią gauti"! Šitokis būdas žvejojimosi sau sąnarių po svetimas organizacijas, prisidengus „gynimo" skraiste, vargiai begu bus priskaitomas į sąjungiečių kreditą. Jis greičiau bus kaipo nešvari ant jų dėmė, kaipo pučiančių į vieną dūdą su kuningais, kurie S. L. A. su tokiu įnirtimu norėjo išardyti, kaipo laisvą ir pažangią organizaciją. Ko kuningai neatsiekė, tą padarė „teisių gynėjai", nes išginė iš S. L. A. apie 3000 vientaučių. Šito mūsų historija neužmirš ...

Teisių gynimas ir demokratiška laisvė, tai rods pirmutinis žodis lūpose mus brolių sąjungiečių. Bet štai kaip suprantama ta „demokratiškoji laisvė". Pakelta klausimas: ar gali sąjungiečiai rašinėti į kitus laikraščius? Ir susivažiavime nutarta: *negali*. Tai dar negirdėtas nutarimas! Vokietijos, Anglijos ir Amerikos socialistai ypač stengiasi, kad socialistus inkišti į spaudą, į visokius laikraščius. Rezultate būna taip, kad įvairi laikraščiai ilgainiui nenuomaniai pavirsta į plačią socializmo dirvą, informuoja nesocialistiškąją visuomenę apie socializmo pažangą ir socialistų idėas. Tokiu būdu iš visuomenės gaunasi rinkimuose tūkstančiai balsuotojų, norints ir nesinešioja ištisus metus prisisegę raudonos blėkutės. Pas mus socialistai turės rašinėti tik į savo laikraštį, o apie visus žmones jiems ne galvoj. Užteks socialistų iš „Kovos" skaitytojų. Tai lyg mokslas kokių masonų, kurie savo ritualus akyliai slepia nuo nepašvęstų akių. Ir šitas absurdas prives prie to, kad laisvų idėų žmonės, tuo laisvės varžymu pasikoktęję į „Kovą" nerašys, o kiti socialistai bus priversti griebtis už pseudonymų, nes už rašymą į kitus laikraščius po tikruoju vardu vistiek bus iš partijos išmesti...

Bet kur-kur didesnė susivažiavimo spraga padaryta, tai su taip vadinamuoju „tautišku klausimu". Šitas klausimas, kaip žinome, nors užgimė tarp mūsų socialistų visai nenormališkai, taip luošas, kaip koksai išgama kūdikis be rankų ir be kojų, tinkamas tik į anatomišką muzėjų, vienok nelaimingi mus tie broliai vat su tuo išgama kamuojasi jau antri metai ir neturi, kur jo padėt. Po teisybei, pakol męs esam lietuviai, šitokio navatno klausimo pas mus negali būt. Pakol yra žmogus, patol jis turi savo tautišką klausimą. Daug yra kalbama šiandien apie „šabloniską" „patriotizmą" ir apie šabloniškus ‚patriotus', bet apie *žmogaus patriotizmą* labai mažai kas pas mus rašo ir kalba. Jeigu kalba ir rašo, tai taipo pat paviršium, šabloniškai, pagautais žodžiais, kaip iš gramofonų, bet niekad ne proto ir išminties vaisiumi. Labai laikas šitą gramofoniškąjį ambrijimą apie „patriotizmą" vyti laukan iš rimto politikos darbo, kokį turi užsidavusi L. S. S. Bet šiame susivažiavime prie to neeita. Ką jųs mįslijate — mus broliai socialistai savo trumparegystėje taip toli nužengė, kad žodį „tautietis" priėmė i savo pasikoliojimų žodyną — kaži-kuo ten prasitarusius chicagiečius delegatus iškoliojo — kuo jųs manote, ogi „tautiečiais!" Taip Lietuvoje piemenukai koliojasi „juodnugariais", nors vargšelių nei vienų nei kitų nugaraitės nėra baltesnės. Ir apie tai susivažiavime nieko nekalbėta, tik išrinkta komisija parašyt rezoliuciją. Bet kaip ta komisija parašys, negirdėjus didžiumos susivažiavimo nuomonės? Juk tokia rezoliucija bus tik dviejų-trijų asmenų ypatiška nuomonė. O rezoliucija juk svarbi!

Bent vienas susivažiavimo žingsnis džiugina. Kaip ir reikėjo tikėtis, iškilo „klausimas Šeštoko"; šitas reikia pripažinti už išmintingą, kad panašius kalbėtojus, kaip Šeštokas, kurie degina ir mėto prakeikimus ant nesocialistiškų laikraščių, visai neleisti ant pagrindžių. Čionai mus broliai sąjungiečiai vadovavosi etika ir baime prieš šio krašto teismus, kurie demagogus ir laikraščių naikintojus smarkiai baudžia.

Dabar prieinam prie klausimo, kuris nei iš šio nei iš to galo neparankus imt. Bus tai ne kas kitas, kaip įvedimas prie Sąjungos susišelpimo ligoje. Kaip matėme iš pranešimų, jisai labai sunkiai — tik vienu balsu viršaus perėjo. Ir labai aišku dėl ko. Nemaža dalis sąjungiečių teisingai mato, kad Sąjungoje jau ir be to maža prasilavinusių darbininkų politikos ir kultūros darbe. O čia dar įvedama toksai sumanymas, kuris daugiau ne pusės tiek gabių žmonių reikalaus prie tokio kėblaus darbo, kaip įsteigimas plačios susišelpimo as-

sociacijos. Prie to, iš kitos pusės, nesimato jokio reikalo gimdyti naujas savyšalpos draugijas, kad jų pas mus jau užtektinai yra. Turime S. L. A., turime miestuose bent po kelias savyšalpos draugijas. Savyšalpos klausimas pas mus senai pastatytas ant vidutiniškų pamatų. Jei ko trūksta, tai niekas neuždraudžia kadir socialistams, į tas draugijas ineiti ir padėti gerint. Dar nėra girdėta, kad kur prie politikos partijų butų sujungiama savyšalpa. Vokiečiai, belgai, fancūzai, anglai, žydai, amerikonai gali būti pavyzdžiu; nors jų, sulyginus su lietuviais, spėkos yra kaip giganto prieš ja į savo partijas įvesti kokias insurance scemas. Ir tai ne dėlto, kad principai neleistų, bet dėlto, kad netarmazyti partijose politiško ir kultūrinio darbo. Tiesa, kad jie tveria kooperativiškas draugijas, unijas ir darbininkų kasas. Bet viskas tas daromas atskiriai nuo partijų. Neužsimetama kitoms dr-joms vadovauti. Lietuviai dar ypač turi daboti, kad negriauti mus žmonių ir tos silpnutėlės vienybės, kurią jie turi bepartijinėse savyšalpos draugijose. Tai yra ne juoko klausimas, kur ant 400 žmonių tik *vienas* tėra organizuotas. Reikėtų nesigriauti į esančias draugijas, neištraukti iš po jų tų silpnučių pastolių, bet jieškoti kelių, kuriais likusius 399 žmones, mūsų vientaučius atvesti kadir į tokias draugijas, kokias mes dabar turime.— Kaip skaitėme, sąjungiečiai visgi nutarė „savo" pašalpos skyrius tverti. Kad tai jie klaidą padarė, parodys ateitis. Tegul tie "skyriai" ir įvyks (nors abejotina); bet daug-daug jie prakiš iš kitos pusės, išsklaidę savo spėkas prie to darbo, kurį kiti lengvai ir senai jau dirba.

Būkim teisingi ir atiduokim, kas pridera Labai pagirtinas yra susivažiavimo pasižadėjimas remti ateivių šelpimo klausimą. Tiesa, jis šaltas, kaip ir kiekvienas žadinys, bet jis visgi įmes nevienon ir socialistų kuopan išmintingą mintį, kad pirmiausiai reikia apkloti toji dalis mūsų tautiško kūno, kuri labjausiai kenčia nuo gyvenimo speigų ir sunkių sąlygų.

Peržvelgdami mus vientaučių socialistų susivažiavimą esame bešališki, remiamės ant gyvų faktų, ir nenorėtume, kad mus suprastų, kaipo nedraugus. Mūsų gyvenimas taip sunkiai išeivystėje einasi, kad męs kiekvieną mūsų vientaučių pasikrutinimą turime sekti: ar daug mums šis pasikrutinims žadės. Šaltos kritikos žodis ne tik reikia, bet ir privalu kiekvienam lietuviui ištarti. Nes męs neėsame — „jųs" ir „męs", bet visi esame *męs*. Ką vieni daro, priguli tas visiems. Džiaugiamės kiekvienu lietuvių susivažiavimu: ar juos daro susivienijimai, ar draugijos, ar partijos; ar „pirmeiviai", ar „atgaleiviai". Susivažiavimai yra pajudinimas tos ar kitos dalies mūsų tautiško kūno, o kiekvienas pasijudinimas suteikia visai tautai biskį šilimos, daugiau gyvybės. Todėl ir mus brolių socialistų susivažiavimą męs anaiptol nepastatome pustu žiedu, kuris taip pražydo, kaip mūsų visuomenė jį prirengė. O ji prirengė, kaip mokėjo. Daugiau tik mokėjimo, *mokslo!*

Vargomatis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Keleto mėnesių agitacija po laikraščius, ir skundai į kongresą vokiečių spaudos ant immigracijos komisijonieriaus Williamso Ellis Islande nenuėjo be pasekmių. Šią savaitę Washingtono atstovų rūmas, paėmė atidžion New Yorko atstovo Sulzer rezoliuciją, kurioje nurodoma, kad ant Ellis Island labai maža vietos ateivių sutalpinimui, kad labai nešvarųs būstai, kad netikęs su ateiviais apsiėjimas, abelnai esanti negera visa administracija. Kongresas paskyrė net tam tikrą tyrinėjimų komisiją, kuri dabar ir pradėjo krėsti iš tų visų skundų teisybę, ir pašaukė išsiteisinti net patį komisijonierių Williamsą. Komisijonierius turi dar išsiteisinti iš vieno gana sunkaus ypatiško apkaltinimo, būk jis savo valia užvedęs ypatingą politiką, kad juo mažiausiai įleisti Amerikon ateivių. Ta jo politika, jeigu pasirodys teisingas užmetimas, viršijanti net paprastuosius įstatymus išleistus, ateivystės aprubežiavimui. Williams jau pradėjo teisinties. Pirmiausiai jisai visus ypatiškus užmėtinėjimus pavadino vokiečių ir žydų platinamais nonsensais, nešvariais užsipuldinėjimais. Toliaus jisai net kongresui primetė kaltę, jog iš skiriamų piningų ant Ellis Island užlaikymo, kongresas teduodąs tik „vieną pusę". Reiškia, jisai jau nuo savęs apskundžia net Washingtono išdininkus nu džiovinime Ellis Island piningų. Incidentas labai svarbus ir jo išeiga labai žingeidi. Laikas parodys, ar pasigerįs sąlygos ant Ellis Island, kur jau kelinti metai nenustojantis balsas šaukia apie blogą administraciją ir netiesotą ateivių varžymą.

RUSIJA.

Prietikiai tarp Rusijos ir Chinijos netik neina švelbet dar aštryn. Tuom tarpu, kada Europos viešpatystės dabar užimtos su padalinimu Marokos ir su kivirčais tarpe Turkijos ir Juodkalnio, mūsų gi rusai liuosai sau šeimyninkauja chinų parubežiais ir jų provincijose. Mažai arba visai nerašo apie rusų veiklumą patįs rusų laikraščiai, bet už tai chinų laikraščiuose verda nuomonės, pasirodo eilės pranešimų viens už kitą žen klyvesnių. Taip, chinų laikraščiai net paduoda žinias, kad trįs rusų kariuomenės divizijos jau įmaršavo Mandžurijon ir pasiskliedę ant chinų teritorijos. Mukdeno korespondentai rašo, kad rusai įvedę didelius būrius armijos į Harbiną ir Čičikarą. Šitas žinias patvirtina ir chinų oficiališki laikraščiai bei konsulų pranešimai. Iš to reiktų išvesti, kad rusai jau pradėjo karišką išžengimą prieš chinus, nors formališkai dar neišaukta karė. Kad rusai išmetė chinams kovos pirštinę prirodo dar kiti faktai, tarpe jų nesenai pradėtas be ceremonijų išvarinėjimas bedarbių chinų iš Prieamurio valstijos. Chinų inteligentija ir laikraščiai aštriai užpuldinėja ant savo valdžios, kad ji pirmiaus skėtriojo prieš Rusiją, o dabar prisigaužė ir nieko nedaro prieš rusus atsispirti. Vienintėliai dabar Chinijos gynėjai Mandžurijoje yra razbaitinkai chunchuzai. Bet jie dar neužtektinai Chinijos paspara.

Ateinančiais 1912 metais išsibaigia Valstybės Dūmos atstovų terminas. Todėl vidaus ministerija jau ruošiasi prie rinkimų į 4-tąją Dūmą iškalno. Tarp ko kito išsiuntinėjo aplinkraštį gubernatoriams, kad rinktų mokesčius ant padengimo lėšų rinkimuose. Dūmos reikalų iškįla dar ir daugiaus. Pasirodė, kad dabartinis Dūmos namas, Tauridos Palocius visai pasenęs. lubos susprogę ir grindis nebeišlaikysią tokio didelio žmonių būrio. Išrinkta tam tikra komisija pranešė, kad vieton remonuoti Tauridos Palocių, bus pigiau pastatyti naują namą Rusijos parliamentui. Neužilgo būsią pradėta tuomi rūpintiesi. Dūmos ir visos valdžios politikoje gali būt įvyks didelės permainos, nes girdėtis, kad ministerių pirmininkas Stolypinas atsisakąs iš savo vietos: jis ėsąs nepakakintas nei valdžia nei Dūma, taip jau kaip ir juomi abi šios pusės neužganėdintos.

Ne pro šalį paminėti apie liūdną likvidaciją pražūtingos ruso-japoniškosios karės. Nesenai caro liepimu buvo komandiruoti činovninkai į Mandžuriją, kad surinktų lavonus palaidotųjų kareivių, kritusių toje karėje. Tam tikslui statoma koplyčios Hočiadune, Liaoane, Mukdene, Tieline ir Kaiune. Į šitas koplyčias reikią pernešti užkasinėtus laukuose 30,000 lavonų! Neapsieis be kaštų. Aprokuota, kad surankiojimas lavonų kaštuosiąs daugiau 100,000 rublių. Su tuo užsibaigs nelaimingosios karės atbalsiai. Užsibaigia jie ir oficiališkai, nes pabaigoje berželio Rusijos ir Japonijos valdžių atstovai pasirašė, kad abi tos šalįs nebeturėsią jokių pretensijų prie viena kitos dėlei buvusios karės.

MEXIKA.

Nauji nesmagumai laikinam prezidentui de la Barra ir jo kabinetui iškilo pereitą savaitę. Aiškiai pasirodė, kad yra rengiama kontrrevoliucija, kurią veda Diazo šalininkai arba Cientifikos partija, kitaip vadinami reakcijonieriai. Keliose valstijose jau atskilo valdiškieji kareiviai nuo Madero valdžios ir susikovė su maderistais. Nesenai Puebloje susirėmime maceristų su maištininkais žuvo apie 100 žmonių, kitose vietose ir gi žuvo desėtkais. Sukilėlius veda keli generolai, kurie prieš ateinančius prezidento rinkimus nori sudrumsti liaudį ir pastatyti save kandidatais į prezidentus. Daugelis buvusių revoliucijonierių, po apskelbimui dekreto, kad jų būriai tampa paleidžiami, anaiptol nepadėjo ginklų, bet perėjo atgal prie Diazo šalininkų ir eina jau prieš revoliucijonišką valdžią.

Tuom tarpu revoliucijos likvidacija jau parodo savo kaštus. Revoliucijos vadovo broliui Gustavui Madero prisiėjo išmokėti net $350,000 grynu auksu, pakeltų kaštų revoliucijos palaikymui (nes visa revoliucija piningiškai buvusi palaikoma Francisko Maderos ir jo giminių). Toliaus atsišaukia prie valdžios amerikonai. Vienam South Pacific gelžkeliui reiksią išmokėt net pusė milijono dolerių padarytų revoliucijos laiku nuostolių. Mexikos geležinkelių (National) systema reikalauja net $3,000,000 už sugriautus ir sudegintus tiltus. Na, o valdžios išdas, kad ir nesakysim, jog visai tuščias, bet ne dievas žin kaip ir pilnas.

PERŽVALGA.

// **Nesuprato, ir guodžiasi.** Bostono „Laisvė" savo 15 N pasiguodžia, kad antrojo laikraštininkų susivažiavimo rengėjai pasirodę tiek nemandagiais, kad neprisiuntę „tūliems laikraščiams" užkvietimo. Matomai, čia „L." kalba apie nesenai tilpusį keliuose laikraščiuose kai-kurių redaktorių atsišaukimą. Ir dėlei nesuprasto dalyko prisėjo „Laisvei" pasiguosti. Tuom tarpu turėjo būti aišku, kad šitą atsišaukimą keletas redaktorių pavedė tik tiems savo bendra-draugiams, kurie dalyvavo pernykščiame susuvažiavime, kad po juo pasirašytų ir savo laikraštyje atspauzdintų; tuomi pasirodys. kad tie visi redaktoriai pritaria kviesti **visus publicistus ir visuomenės veikėjus.** Tai dar neužkvietimas, tik atsišaukimas į pernai dalyvavusius redaktorius. Tokio atsišaukimo nebuvo jokios teisės siųsti tiems redaktoriams, kurie pernai suvažiavime nedalyvavo, neigi tiems, kurių laikraščiai daug vėliaus atsirado, kaip ve ir „Laisvė" Pabriežiam, kad mūsų ir kitų tam pritarusių redaktorių yra nuoširdžiausis troškimas, kad dalyvautų šiame susivažiavime netik pernai atvažiavusie ir nedalyvavusie redaktoriai, bet ir laikraščių sandarbininkai, rašytojai, publicistai, korespondentai, inteligentai ir visuomenės veikėjai, kaip tas ir atsišaukime pasakyta. Nevien tik laikraštinė etika susivažiavimui rūpės, kaip tą nori suprasti „Laisvė", bet ir visi mūsų svarbesni visuomenės reikalai. Ir juo daugiau mūsų prakilnesnių vientaučių suvažiuos, tuo geriau.

// **Bereikalinga baimė.** „Rygos Naujienos" N24 rašo ilgoką straipsnį, kaip ateiviai ant Ellis Island ir kitose prieplaukose vis labjau būna varžomi ir būriais grąžinami atgal, kad pagaliaus, šito laikraščio nuomone, turbūt jau esą netolimi laikai, kuomet Amerika ir visai užsidarys. Šitokis gązdinimas išeivių neturi pamato. Tiesa, kad Amerikon apsunkino inkeliavimą nesveikiems ir kriminalistams. Bet sveiki žmonės be jokių kliūčių inkeliauna ir inkeliaus. Niekas Amerikos negali uždaryti, lyg kokios pašiūrės. Rods paskutiniais metais buvo pridėta daugybė formališkumų, kurius (pav. ant Ellis Island) ateivystės valdyba verčia ateivius išpildyti. Bet šitie formališkumai, kaip dabar pasirodė, nėra griežtai valdiški, tik padaryti pagal ūpo dabartinio komisijonieriaus, p. Williamso, dėlei ko jis net prieš kongresą dabar pašauktas išsiteisinti. Laisvos šalies nėra ką mieruoti rusiška aršina ir bauginti žmones.

// † **Izidorius Masiulis.** Mums rašo iš Kuršžemės Subačiaus (ant Lietuvos ir Latvijos rubežiaus), jog 15 d. berželio pasimirė įžymus lietuvis, Izidorius Masiulis, da nesenas vyras. A. a. Masiulis buvo sūnus Masiulio, kurį po 1863 metus lenkmečio buvo ištremtas regis į Tomską. Paskiaus po ilgų metų sugrįžo Lietuvon ir pirko netoli Subačiaus du dvareliu. Sūnus Izidorius buvo labai gabus žmogus; daug apsiskaitęs, daug dirbęs kovoje už atgavimą lietuvių spaudos, statyme lietuviškų ir latviškų spektaklių. Teko matyti pas velionį Izidorių daugelį rankraščių — tai jo mėginimai rašyti dramas. Viena, p. t. „Šv. Kazimieras" ne tai drama, ne tai komedija ištikro butų verta atspauzdinti. Bet velionis labai retai kam terodydavo, ir kažin tik ar pas jį kas teužsiliko, nes savo raštus ir knygas labai slapstydavo nuo žandarų, kurie kelis sysykius buvo pas Masiulį atsilankę. Butų gerai, kad kas iš literatų nuvažiuotų į jo dvarelį. Rūdokus, ir suimtų jo jaunystės raštus, jei kas dar galima rasti

// **Atkeliaują Amerikon du veikėjai.** „Lietuva" rašo girdėjusi, jog atvažiuoją Amerikon du žinomi Lietuvoj kuningai: Tumas ir Olševskis. „Lietuva" priduria, kad tūla Chicagos lietuvių kuopelė ketinusi pasikviesti į svečius kun. Tumą ir Dūmos atstovą Bulotą. Ar šitų dviejų kuningų Amerikon atvažiavimas rišasi su tuo kvietimu, esą nežinoma. Męs pridurtume, kad tų dviejų kuningų atvažiavimas butų gal neblogas dalykas. Apie Olševskį męs nedaug tepasakytum. Bet kas kita yra kuningas Tumas: tai yra žmogus plačių pažiūrų, ir jis mūsų kuningus sujudintų prie darbo. Kaip kas gal suprastų, kad jisai pajudįs kuningus prie kovos su modernizmu. Męs tam netikėtume, žinodami, kad ir jis patsai už moderniškas idėas nuo romiškosios hierarchijos papuolė priebaudon. Bet kas svarbjausia, — tai kuningo Tumo meilė tėvynės ir darbštumas ant literatūros lauko. Tokie žmonės visur geistini. Ant galo Lietuvos kuningai tepamato vietinius savo konfratrus, kaip jie, persiprašant tinginiauja.

// **Pasimirė garsus šnipas.** Mums pridavė iš Lietuvos p. Juozas žinią, jog Karaliaučiuje po operacijos pasimirė Jonas Misiurevičius iš Suvalkijos, Kalvarijos pav., Padavinio valsčiaus, buvęs ilgus laikus Daugšiuose mokytojum. Misiurevičius, nors jau dabar neverta paminėti blogu žodžiu, vienok gyvendamas buvo užsipelnęs netikusį vardą. Senesniu laiku buvo aprašyta „V. Liet." ir „Ūkininke" (ėjusiam iš Tilžės), apie Misiurevičiaus sėbravimąsi su žandarais. Būdamas valdišku šnipu daugelį lietuvių nekaltai inkišo nelaimėn, už ką buvo net medalius užsitarnavęs. Lietuviai betgi nesidžiaugia taip užsitarnavusiais savo vientaučiais, ir šimtai paminės Misiurevičių, kaipo judošių, nunešusį savo kaulus po Vokietijos kieta žemele. Lietuvos žemė tebūni tik jos mylimiems vaikams...

// **Baudymai už nestojimą mobilizacijon.** Daugelis mums rašo, jog valdžia gaudo ir baudžia kalėjimu tuos, kurie gegužės mėnesyj nestojo į taip vadinamą „bandymų mobilizaciją" (probnaja mobilizacija). Vienas žmogelis rašo, kad jis dagirdęs, jog ima zapasnuosius, pabėgo į Prūsus. Bet matydamas, jog po keleto dienų visus zapasnuosius paleido, ir jis sugrįžo namo. Neužilgo jis tapo areštuotas ir karės teismas jį pasmerkė ant 8 mėnesių kalėjiman. Tuojaus nabagą ir inkišo.

// **Rašo p. M. Petrauskas:** „Keliaunu dabar labai gerai, be pritikimų. Sutikau savus senus pažįstamus Milane; padariau porį gerų pažinčių. Dabar esu Venecijoj".

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Naujas Dūmos atstovas nuo Vilniaus miesto, vieton mirusio Montvilo, birž. 9 d. išrinkta Ochotnickis, lenkas, prisiskaitąs save prie bepartijinių progresistų.

VILNIUS. Kuningų permainos. Kun. B. Težik perkeltas iš Niemirovo į Buividžius, kun. Banevičius iš Buividžių į Niemirovą, kuning. Al. Težik iš Nesantiškių į Glębokius, kun. Šimeliūnas į Pariečius, kun. Šlamas iš Pariečių į Nestaniškius, kun. Kurpis, Slonimo kam., į Šumską laik. klebonu, kun. Sabaliauskas palieka Usnerze, kun. Maliukevičius, katedros kamendorius, paskirtas Trakų diekonu, kariuomenės kapelionui, kun. Bužinskui įsakyta iš Rygos persikelti gyventi Vilniuje.

VIEŠINTOS, Ukmerg. pav. Miestelis visai prastas. Parapija netaip maža, bet naudingų įstaigų visai neturi. Jos butų labai reikalingos. Būtinai reikia krasos, nes kitos vietos toli. Nėra ir „Vartotojų draugijos", ir vietiniai žydeliai tuomi labai naudojasi — prekės visuomet Viešintuose brangesnės, negu kitur. Trūksta ir arbatnamio; atvažiavus nėra kur sušilti — tiktai tamsųs, dvokią aludžių kambariai. Taipogi nėra nei vaistinės nei gydytojo.

Mataušėlis.

MAŽEIKIAI, Telšių pavieto. Pernai mūsų apylinkėje smarki perkūnija pridarė daugybę aibių; subruzdo tada tirkšliškiai manyti apie perkūnsargius. Vieną pastatė ant bažnyčios stogo, kitą prie klebonijos. Letekių sodžiuje aštuonius perkūnsargius padirbdino. Statė iš Mažeikių geležinkelio inžinierius. Stulpus augštumo po 7-8 sieksnius patįs pasidirbo, darbas ir visi prietaisai apsėjo po 15 rub. vienas stiebas Ant bažnyčios perkūnsargis padirbtas žemiau varpinyčios kryžiaus 6-7 pėdais ir atstokiai taipogi.

Šį pavasarį tasai pats inžinierius statė keletą perkūnsargių viekšniškiams. Krakių malūninkas pastatė prie malūno perkūnsargį augštumo 7 sieksniai. Antrą gi jis pastatė prie vilnų verpiamosios dirbtuvės.

Męs, kiti ūkininkai norime taipogi statyti perkūnsargius, tiktai nežinome, ar gelbsti jie.

Mažas Ukininkas.

PLOKŠČIAI, Naum. pav. Šeštinių šventėmis susilaukėme labai didelės naujienos—vargais ne galais vyresnybė uždarė smūkles. Metai, kaip buvo antros sueigos nutarimas šventadieniais ir sekmadieniais uždaryti visas smūkles, kad degtinės ir alaus nebūtų nei lašo. Nutarimas buvo nusiųstas stačiai gubernatoriui. Susipratusiems ūkininkams buvo darbo. Dabar plokštiečiams reikėtų atkreipti akį, kad nepardavinėtų pro užpakalines duris. Girdėti, šinkorius nori atšaukti sueigoje, kad vėl atidarytų smūklę. Reikia nepasiduoti. **J. Dagis.**

(„Liet. Ukin.")

Pigi kelionė. Iš priežasties nesutikimo garlaivininkų pasažierai nuo Jurbarko į Kauną vežami už 10 ir net už 5 kap. Paprastai gi mokama už kelionę 1 rb.

Pelkių nusausinimas. Dabartiniu laiku Naumiesčio valsč. Panevėžio pav. dirba inžinierius Dmitrijev'as ir matininkas Atkočiunas nusausindami pelkes; dėl tos priežasties bus iškastas kanalas 5 varstų ilgio.

PRIENAI, Mariamp. pav. **Gyvuliai.** Berželio 20 d. du vaikinu, Tauza ir Juozaitis, atsivedė vieną merginą, neva, išsigerti. Vienas iš jų — užkimšo gerklę, kitas gi norėjęs išgėdinti ją. Ta mergina, pamačiusi, kad kitos pagalbos nėra, šoko pro salkos langą ir nusilaužė koją. Koją, turi būti, reikės nupjauti. Tauza sugautas Aleksote, Juozaitis pabėgo ir kol kas jo nepasisekė sugauti.

Panašus atsitikimai gana dažnus. Jaunimas nieko daugiau nepažįsta, kaip tik stiklelį. Tauza žinomas peštukas.

Jonas Meilutis.

VILNIUS. Daukanto archivas ir kningynas, kuriuos jo inpėdiniai Kauneckiai paaukavo Liet. Mokslo Draugijai, apie ką jau buvo pranešta laikraščiuose pirm keleto mėnesių, jau dabar, 8 d. berž., šių metų, išsiųsta į Vilnių šita didelė Kauneckių padermės auka palengvis darbą mūsų praeities tyrinėtojams.

A. J.

Valsčiaus raštininkų kursai. Rugpjučio 15 d. Vilniuje atsidengia kursai, norintiems prisirengti prie valsčiaus raštinių darbo; kursai tvers 4 mėn. Klausytojams bus suteiktos visokios žinios, kurių reikalaus nuo stojančių valsčiaus raštinėn raštininkų; nuo gruodžio 1911 m. priims tiktai išlaikiusius tam tikrą kvotimą. Mokestis už visą laiką — 40 rb.

Liet. reformatų pamaldos. Berželio 12 d. vakare Vilniaus reformatų bažnyčioje (prie Zavalnos gat.) buvo lietuvių kalba pamaldos. Pamokslą pasakė Biržių pastorius kun. Jokubėnas. Lietuvių susirinkusių į pamaldas buvo apie 50 žmonių.

Kelniuotos moteris pasirodė Vilniuje. Bene pirmutinė pasidrąsino vaikštinėti praeitą šeštadienį Paupinėje gatvėje. Vaikščiojantieji, pamatę ją, puolė iš Veršyno visa minia ir apstojo. Nelaimingai reikėjo pabėgti.

UŽPALIAI, Ukm. pav. Girdžiu nuo mažens, kad Užpaliuose esanti stebuklinga vieta gale miesto. Po sekminių pirmą savaitę ton stebuklingon vieton (vadinasi Kriokula) iš visos apylinkės susirenka ligoti žmonės, elgėtos, pasitaiko ir sveikų. Nuėjau ir aš. Dairaus. Tvora aptvertas darželis, darželyje pstatytas puikus Kristaus paveikslas. Žmonės neša visokias aukas: kas piningus, kas sūrių, kas kiaušinių, kas ką pagriebdamas. Tikrai pasimatė stebūklas, kad Dievas nuo žmonių reikalauja valgymų, o ne gerų garbų. Paėjau toliau, žiuriu — Versmė. Bet kas veikiama? Vyrai, moteriškės atsisegioja, pilia vandenį užantin, prausiasi, mazgojasi. Žinomas daiktas, jei visi maldininkai namie praustųsi ir patįs sūrius valgytų, tai, rasi, sveikesni būtų. **Jurgis Spurgis.**

ŽAGARĖ, Šiaulių pav. 1909 m. berželio mėn., Kauno gubernatoriui leidus, buvo sutvertas laikinis komitetas nuo ištikusio tais metais gaisro nukentėjusių naudai aukoms rinkti. Komiteto pirm sėdžiu buvo žemiečių viršininkas Šiaulių pav. N. Janavičia, jo padėjėjas — kun. kl. Račkauskas, kasininkas — viršaitis J. Jonkus, raštvedys mok. A. Vokietaitis. Nukentėjusiems pašalpos paskirstyti buvo išrinkti nuo krikščionių ir žydų 4 žmonės: d-ras P. Avižonis, vaistininkas M. Kazlauskis, d-ras Jankelevičia ir mokyt. Kikoinas. Per visą Komiteto veikimo laiką buvo surinkta 2583 rub. 91 kap. Šių piningų padegėliams buvo išduota 2506 rub. 83 kap. Komiteto užlaikymui išleista 53 r. 76 kap. Likusieji 23 rb. 37 kap. atiduoti naujai susitvėrusiam nukentėjusiems nuo gaisro gegužės mėnesyje 1911 m. padegėliams šelpti Komitetui. Pašalpos buvo išduota 183 šeimynoms nuo 1 r. ligi 37 rub 50 kap. kiekvienai; krikščionims išduota 1675 rub., o žydams — 831 rub. 83 kap. Sulyginamai didesnės aukos buvo duotos 3 dvarponių: Nariškinas davė 200 rub., Komaras 100 rub ir Bernardas 50 rub.

Sekr. A. Vokietaitis.

Vyriausis spaudos komitetas pranešė gubernatoriams, kad sulig naujų autoriaus teisių įstatymų iki eina koks laikraštis, kitas laikraštis **tuo-pat vardu** leidžiamas negali būti.

Stolypinas pirko Lietuvoj dvarą. Kaip praneša „Gaz. Warszawska" Stolypinas pirkęs Beržėnų dvarą, Šiaulių pav. Tas dvaras iki šiol prigulėjo kuningaikščių Čapskių šeimynai. Tą dvarą norėjusi pirkti kokia-tai žemvaldžių draugija, bet kun. Čapskis jai nepardavęs.

Smarkė kaitra. Berželio 12 ir 13 d. buvo smarki kaitra. Kaune paūksnyje buvo iki 36 laipsnių šilumos.

Senobės liekanos. Pajurio miestelio apylinkėj (Res. pav.) bekasinėjant senus kapus, rasta daug labai senų archeologijos daiktų. Rastieji daiktai atiduota gr. Pliaterienei.

TELŠIAI. Kaip praneša „Siev. Zap. Tel.", pernai per Liepojų buvo išvežta užsienin 14,378 pūdai kiaušinių. Šiais gi metais į tiek pat laiko išvežta vos 5,015 pūdų.

Parubežiaus reikalai. Kaip pranešama iš kaikurių parubežinių Prūsijai vietų, paskutiniais laikais visai nebeleidžiama vežti iš Rusijos Prūsijon vištos ir kiaušiniai. Laukiama, kada pradės drausti vežti uogas ir kitokias daržoves. Atsitikus taip staiga tokiam sudraudimui, kainos viršminėtųjų prekių puolė, pardavė jai ir vietiniai gyventojai turi nuo stolius.

(„Liet. Žin.")

PANEVĖŽYS. Berželio 4 dieną pasibaigė egzamenai realinėje mokykloje. Atestatus iš pamatinio kurso gavo šie lietuviai: Zenonas Bačalis, Julijus Bučas, Juozas Vidugiris, Vladas Kriščūnas, Kazys Novakas, Kazys Urbaitis ir eksternas Petras Kartiklis; VII-tąją papildomąją kliasą baigė ir gavo teisę stoti į augštąsias mokyklas 34 mokinisi, tarp jų lietuviai: Jurgis Venckūnas, Povilas Kairys, Povilas Kirtiklis, Vladas Markevičius ir Stasys Naginskis.

JUŽINTAI, Ežer. ap. Sekmadienį, berž. 19 d. Gegužinės vienasėdyje „Pašalpos" draugija rengia vakarą. Vaidįs Gužučio dramą „Ponas ir mužikai" ir „Geriau vėliau, negu niekad".

P. Kuzma.

PETERBURGAS. Dvas. Kat. Akademiją baigė ir gavo teologijos magistrų vardus šie kuningai: L. Chomski, B. Vilionovski, G. Godlevski, Z. Kalinovski, G. Kasprzycki, J. Olšanski, J. Poniatovski, P. Slonicki, P. Sonik, M. Visnievski, ir J. Novicki. Paskitinįjį kursą perėjo kandidatais: G. Šuman, V. Balicki, G. Beto, S. Eismantas, J. Grigaitis, A. Matuševičius, A. Milimas, M. Piasčimski, J. Purickis, J. Rancanas, A. Savickis, A. Šimaitis, K. Cikolski, J. Vierzbicki, A. Višnievski ir J. Voicicki.

Akademijos koplyčioje vysk. Ciepliak'as įšventė kuninguosna šiuos akademijos auklėtinius: Viktarą Babicki, Juozą Vierzbickį, Juozą Rancaną, Aleksandrą Milimą, Adomą Višnievskį, Juozą Puriekį ir Mikolą Piasčinskį ir į diakonus: Joną Grigaitį.

Gaisrų statistika. Vilniaus gubernijoje nuo gegužės 1 d. iki 15 d. gaisrų buvę išviso 38; iš neatsargumo — 9, dėl blogų krosnių—3, iš padegimo—5, nuo perkūno 2, — ir iš nežinomų priežasčių — 19. Nuostolių išviso 120.664 rubliai.

Kauno gub. matininkas Lusčinas išvažiavo Panevėžio ir Šiaulių apskr. pažiūrėti, kaip atliekamas skirstymas į vienasėdžius.

PRŪSŲ Lietuvoje. „Rambyno susirinkimas. Gegužės 22 d. Tilžėje įvyko susirinkimas lietuvių draugijos „Rambynas". Draugija pasistatė sau tikslu nupirkti Rambyno kalną. Prūsų lietuviai labai gerbia tą senovas lietuvių šventavietę. Taigi „Rambyno" draugijon susitelkę žmonės su dru Gaigalaičiu pryšakyje ir nori jį nusipirkti, kad jį prideramai už laikius. Iš metinių draugijos inplaukų 1910 metais susirinkę 527 markės, išlaidų buvę 177 m., taigi tad kasoje pasiliko 350 markių. Draugijos įstatus pareikalavus prisiunčia „Naujosios Lietuvių Ceitungos" redakcija Tilžėje: Wassesstrasse 7/8.

Kauno gubernatorius išleido į įsprauninkus raštą, kuriuo liepė neleisti draugijų būstuose taisyti vakarų, spektaklių, lekcijų, susirinkimų be leidimo „Statymo Komiteto" (Stroitelnyj Komitet), ir tai vien tik draugijų nariams. Paties gubernatoriaus leidimas taip-pat bus reikalingas. Tat mūsų draugijos, turinčios savo namus, turi pasiskubinti iš ano Komiteto išgauti paliūdijimą, kad jų namai scenai tinka ir nėra gaisro pavojaus. Šis cirkuliaras prisidės prie narių skaičiaus padidinimo, nes draugijų nariams tebus pigesnis inėjimas. **X.**

Vabalninko L. K. Moterų Draugijos Skyrius rengia Vabalninke moteriškųjų išdirbinių parodą per tris dienas 14-15 ir 16 rugpjučio šių metų. Žada būti šie skyriai: audimo, mezgimo, siuvimo, išsiuvinėjimo, devocijinių dalykų, valgomųjų daiktų, daržovių ir kvietkų. **Valdyba.**

PANEVĖŽYS. Pas mus susitvėrė grynai lietuviška bendrovė vardu „Mūsų duona" malti visokiems miltams; norėjo ir savo malūną statyti, jau buvo ir vietą apsirinkę, bet dabar pačmė nuomon malūną Paliuniškio. Valdybon išrinkti K. Moteka, A. Briedis ir Kazanauskas. Ligšiol visi pas mumis malūnai buvo vien žydų rankose. Bendrovė pradės veikti nuo Šv. Mykolo.

Lietuvos Sūnus.

Nelaimėtas streikas. Tuojau po Sekminių sustreikavo darbininkai, taisę geležinkelį tarp Vilniaus ir Švenčionių. Jie reikalavo, kad pakeltų jiems mokestį. Po dviejų savaičių streiko darbininkai vėl pradėjo darbus tomis pačiomis išlygomis, kaip ir pirma.

(„Viltis".)

KAUNAS. Lietuvių Dailės paroda. Šioji paroda — tai dvi sujungti parodi — V liet. dail. paroda ir pomirtinė M. K. Čiurlionio paroda. Užima ji devynius didelus kambarius. Panašios parodos dar neturėjome ir neturėsime, jei bent panašią, bet tai labai negreit. Tyrosios dailės veikalų yra 378—133 veikalų V. L. D. parodos, 265 pomirtinės M. K. Čiurlionies ir 247 liaudies išdirbinių — viso 625 numeriai.

Paroda iš visų atžvilgių žingeidi. Čion galima pamatyti senesnės ir jaunesnės pakraipos veikalus. Liaudies skyriuje puikių juostų, kaišytinių ir rinktinių žiurstų, dailių audimų, divonų, abrūsų ir medžio išdrožinėjimų. Paroda buvo atidaryta ligi 20 berželio. **P. Rimša.**

VILNIUS. Vilniaus gubernatorius jau leido kun. Mironui išleidinėti Vilniuje laikraštį „Vilniaus Spindulys". Redaguos laikraštį kun. Kraujalis.

Nuo 1 liepos p. J. Strazdas žada leisti naują mėnesinį laikraštį „Teatras", pašvęstą teatro reikalams.

(„Šaltinis".)

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

... Norėtųs šis- tas ir Lietuvoje užvesti, bet tuojaus susiduri su lietuvių baime prie visokių naujienų, pramonės, riziko ir pagaliaus maža pas žmones kapitalo.

Maža to visko — dar mažai ir tų pačių žmonių supratimo savo naudos; jei kurie moksle suranda ką tokio, ko nuo tėvų negirdėjo, tai ir tai sunku jis prikalbinti kadir prie naudingiausios naujienos. O dar tas mažas pradinis mokslas, su kuriuo ūkininkai virsta ūkininkais-patvaldžiais ponais ant savo, kaip pas mus, pusėtinų žemės sklypų; ir tas suvis kliudo jiems tvertis sumaniai naujienų. Du žinau paveikslingus dėl savęs pavyzdžius — tai Pranas Lingys (Čia kalbama apie vieną Suvalkijos vietą.— Red.), pas kurį pats važinėjau, mieravau bandymų laukelius, svarsčiau trąšas, na ir atliko žmogus bandymus kaip reikia. O bandymai parodė, kad išmintingai vartojant trąšas, jis nuo savo lauko tais metais butų turėjęs viršaus po 57 rublius nuo margo, jei būt kaip reikia mineralinėmis trąšomis visą lauką užtrėšęs. Grynas pelnas, atmetus trąšų vertę, turėjo rastis į 30 rublių nuo margo, virš paprasto užderėjimo ir nuo 40 margų galėjo išnešti suviršus 1000 rublių. Na, ir jis ir aš tada aiškiai pamatėme, ką galima pasiekti išmintingai vartojant trąšas. O juk prie trąšų dar galima pridėti, irgi su užtikrintu grynu pelnu, ir geresnį sėklos parinkimą ir geresnį laukų dirbimą, lauko nusausinimą ir dar ką. Kits mano čia suraminimas—tai Juozas Rimša; šitą prikalbinėjau, ir pats mokindamasis išmokinau karves šerti pagal paskutinius mokslo nurodymus. Tie mokslo prirodymai kalba, kad jeigu karvei ko reikia neduosi, tai ir pieno, kiek reikia ir kiek ji gali duoti, negausi, Na, ir žmogus pertaisė vaismainę, užvedė karves, ir žiemos laiku paima už savaitę į 13 rublių per savaitę nuo 4 karvių. Toliau, žinoma, karvių padaugis; pradeda pratinties verstis trąšomis, ir kaip skaičiau ant konkurso prisiųstus ūkio aprašymus, jo ūkis geriausis iš mažųjų atsiliepusių į konkursą. Žinoma, atsiliepė jau labiau prasinešusieji. O jo netik ūkis geriausis, bet ir aprašymas geriausiai sudėstytas. Jau taip jr einasi: kas gerai ką supras, tai tą ir ant poperiaus pataikys išdėstyti. Lingis irgi pienu verčiasi; kad nuo skolų atsikratyti, pardavė didesnę dalį lauko ir dabar be skolų gyvena ant 14 margų, ir ištikro ne blogiau gyvena už kitą nuo dviejų kolonijų. Trąšas barsto po visus laukus, tarpais gal kur ir nereikia, na ir pernai bandymų laukėliai parodė pas jį miežių užderėjimą paprasto pusketuriolikto grūdo, o su pilnu intrešimu — pusdvidešimto grūdo. Tuomtarpu pirmykščiai ūkininkai skundžiasi ant metų. Aštuntas grūdas dėl jų pernai tai jau gerai esą užderėjo! Pas kitą netoli to, kad vos sėkla sugrįžo... Tai mat kaip pamatai, kas galima pas mus padaryti ir kas yra, tai žinai, iš teisybės, visiems poeiliui pasitiesus reiktų duoti. O paklausai, kaip jie kalba kiekvienas apie savo ūkininkavimą, tai išrodo tartum jie jau priėjo rubežių to, kiek iš žemės galima išimti, ir jei dar vis jų gerovė nepakilo, tai kalti esą oras, darbininkai, kurie nenori už 30 kap. per dieną dirbti ir velija į Ameriką dolerių bejieškant keliauti, o jie jau viską, kas nuo jų priguli, tariasi atlikę!

Aš neskaitau save pašauktu iš mus kampo tamsumą išvaikyti; tam reikėtų daugybės darbininkų ir spėkų, ir jei iš šičia nuo var gų nebėgu prie baltesnės duonos, tai tik dėlto, kad liuosybės nenoriu parsiduoti. Buvau geram padėjime, bet labai tankiai 150 rublių mano sveikatai ir ramumui daug brangiau pareidavo, negu dabartinis mano gana apgailėtinas palėjimas. Na, šį-tą veikinėju, tikiuosi prie ko rimtesnio prieiti, šioks-toks piningas užplaukia ir save raminu. Ag vis nieko daugiau neatliksi, kaip gyvenimą pragyvensi... Prie nenoro bėgti į Maskoliją prisideda ir baimė, kad dabar Rusijoje juodašimtiška dvasia viešpatauja, darbininkai į ožio ragą įvaryti; aš tam neprijaučiu, ir virsti man įrankiu į ožio ragą varymui bjauru net mintyse palaikyti. Na, tai ir pažiūrėsime, kas toliau iš to bus. Vis gi iš miego krapštančių akis Lietuvoje žmonių, nors labai mažai, bet yra. Ir aš prie jų gretinuosi...

Su šeimynoms ūkininkai rodos negauna. Žinoma, jau jeigu neįstengia ar nenori ant tiek algos pakelti, kad geru uždarbiu darbininkus nuo bėgimo į užmarį sulaikyti, tai galėtų parsitraukti sau darbininkus iš Vilniaus rėdybos, lietuvius ar kadir maskolius, ir tuos galėtų turėti už tas šunio algas, kurias saviesiams moka; bet ir ant tokio savęs aprūpinimo darbininkais pas juos rangumo nėra. Išlaidas ant kelio darysi, o gal čia nepasisek darbininkas sugauti! Na, ir ungsčia visa Suvalkija ant darbininkų stokos ir pagedimo. Cicilikų nėr, nėra nei ant ko bėdos versti. O dieve saugok kas laikraščiuose tą teisingai prikiša apie nelemtą darbininkų padėjimą, apie mažas algas, tai pasirengę randasi net laikraštį boykotuoti, prie šlykštaus „Šaltinio" pultis, jo skvernų laikyties, by tik jų skaudžiai kas neliestų. Spaudos nebuvo, ant maskolių bėdą vertėme; spaudą turime, susikalbėti negalime. O dalykai pirmyn nejuda: kuo buvę, tuo ir ant toliaus pasilikome ir noro pirmyn žengti neparodome. Kiekvieno žmogaus pirma užduotis apie savo laimę rūpinties. Rūpiniesi ir atitinki, kad viskas apie tave taip susidėję, kad kaip tik ant tavo kelio prie laimės ant kasžingsnio kliudyti. Ir nenoroms prieini prie išvedimo, kad esi lietuviškos visuomenės dalelė, ir norėdamas sau laimės takus praskinti, turi už visuomenės užkliūti ir ją į savo pusę traukti; bet, žinoma, vienas ar nedaugelis nepatrauksi. ir kas liekti daryti? Ar spjauti ant visko, likti vilku, susitaisyti guštą ir prieiti galą žemiškojo liepto, ar bandyti tą visuomenę su kitais į geistiną šoną atsimenant: kadir neperdirbsi, bet visgi dirbk, — save juk, o ne darbą nuneši į kapus. Ramus buvimas, tai penimis buvimas; pasipešti, o dar viešai — smagu! Peštynėse neapipeštas neliksi ir išeina, kad reikia peštis su žmonių senove ir tamsa...

Rengiame čia parodą, durpes kasu, lietuviška autobobilių kompanija tveriasi; penkius mėnesius čia buvo kinematografas, pavasarį merginų mokinimas. Na, ir gali šiaip-taip pragyventi. Prie durpių padirbau gana gerą prietaisą, kuri tešlą išneša iš duobės į mašiną; kaip kas jos darbu gėrisi; statysim ant parodos, gal kas užsakys daugiau tokių padirbdinti Panaši prietaisa Varšavoje perkant tūkstančius kaštuoja...

N. N.

IŠ ŠKOTIJOS.

Glengarnock. Kaimas Airshire apskrityje galima sakyti daugiausiai apgyventas lietuviais; mat čion yra gelžies ir plieno dirbtuvės. Tai vieninteliai darbai dėl lietuvių, apart kasyklų. Čia taipgi yra ir keletas merginų lietuvaičių, kurios kolei susijieško vyrą, gauna darbą linų verpjamojoj dirbtuvėj.

Uždarbiai, kaip vyrų, taip ir merginų — menkiausi. Vyrų čion nepriima, kurie priklauso prie gelžies ir plieno darbininkų unijos, taigi mokestį kompanija apkarpo, kaip tik galima, be jokio pasipriešinimo iš darbininkų pusės.

Tamsumas ir girtybė tarpe lietuvių išbujojus puikiai; laikraščio čion jokio nematyti apart 1 egz. «Saulės», kurios skaitytojus irgi girdėjau vadinant «cicilistais». Čia vietinė lietuvių jaunuomenė rengia subatomis, tankiai ir nedėliomis, taip vadinamus «večiorus» (gužynes); nors kambariai gana ankštus, bet to jie nepaiso; per visus tokius «večiorus» kibirais traukia alutį; o kada jau nosis gerai išsirpsta, tąsyk gužynės virsta į muštynes. Taip būna beveik kiekvieną syki.

Gėda toki «pasilinksminimai», reikėtų geresnių.

Pinavyjas.

IŠ VISUR.

× **Permaina kalendoriaus.** Londone šiemet atsibus visasvietinis susivažiavimas veikėjų kaslink sulyginimo gregorianiškojo su julianiškuoju kalendorių. Rusijos valdžia taipgi nusprendusi atsiųsti savo atstovus, nes ir Rusijoje esą darbuojamasi, kad permainius kalendorių sulyg visame

pasaulyj vartojamo julianiškojo.

× **Karvė pagimdė žmogų.** Besarabijos gubernijoje, Rusijoje, koks ten totorius Malamud nupirko miestelyj Chotin karvę ir parsivedęs ją namon papjovė. Karvė pasirodė esanti telinga. Bet kokia buvo nuostaba, kad iš jos vidurių išėmė ne teliuką, bet... žmogišką kūdikį. Visas buvo žmogiškas kūnas, išimant kojas ir rankas, kurios buvo su galvijo posnagomis.

× **Prietarai.** Rusijoje, kaip ir kitose šalyse šiemet pasibaisėtinos giedros. Laukai išdžiūvo ir viskas sudegė daržuose. Laikraščiai paduoda kurjiezišką pavyzdį, kaip Rusijos kaimiečiai gelbisi nuo giedrų. Netoli Rostovo, kažin-koks praeivis pasakė moterims, kaip reikia iššaukti lietus. Aštuonios moterįs susirinko ant kapinių ir iškasę pakaruoklio kapą, supylė ten 40 kibirų vandens. Nabagės lietaus vistiek nesulaukė.

× **Gelbsti Japonijos anarchistus.** Iš Tokio rašo, jog Amerikos anarchistai išsiuntę Japonijon dideles sumas pinigų, sušelpimui šeimynų tų anarchistų, kurie buvo pakarti dėlei suokalbio ant valdono mikados gyvasties. Valdžia tuos pinigus atidavusi kur reikia.

× **Duchoborcai nesiduoda cenzui.** Nelson, Britiškojoje Kolumbijoj, apie 2000 rusų ateivių duchoborcų pasipriešino valdžioms, jokiu būdu nesiduodami savęs surašyti. Cenzo rinkėjai telegrafavo Ottavon, kas daryt, ir gavo nuo agrikultūros ministerio paliepimą, visus areštuoti, kurie nesiduos surašyt.

× **Karščiai Europoje.** Iš Berlino rašo, kad tenai stovi karščiai kasdien po 102 laipsnių.

× **Loterijos skandalai.** Havana, Kuboje, didelė audra pakilo prieš valdžią už neprižiūrėjimą garsiųjų valdiškųjų loterijų, kuriosna ir kitų šalių lengvaširdžiai sukiša pinigus. Pasirodė, kad valdininkai kasmėnuo pasiglemžią iš loterijų apie $80,000. Dėlei tų skandalų, generolas Nodarse, nacionalinis loterijų direktorius atsisakė nuo vietos.

× **Kamoristų atbalsiai.** Viterbo, Italijoje, kamoristų byla tebeeina. Ir ji brenda vis gilyn. Pasirodo, kad kamoristus ir politi kieriai samdydavo atlikti tamsius darbelius. Gali būt vėl bus nauji areštavimai tarpe Neapoliaus valdžių.

Iš Amerikos.

Iš Bostono į Washingtoną oru. Bostono orlaivininkas Harry Atwood pereitą savaitę užbaigė kelionę oru iš Bostono į Washingtoną, kurią pradėjo 30 d. berželio. Viso padarė kelionės 568 mylias, sustodamas New Londone, New Yorke, Atlantic City, Baltimore ir ant galo Washingtone. Kelionė tęsėsi 11 dienų. Atwoodas laimėjo New Yorko dienraščio „Times" dovaną. Skrido drauge su žinomu New Britaino aviatorium Hamilton, jo ir mašinoje. Dabar Atwoodas nupirko nuo Hamiltono aeroplaną už $3,725 ir ketina lėkti iš Washingtono į Chicagą. Jau gavo nuo tūlo J. Bergerio pasiūlymą $25,000 dovanų, jeigu pasekmingai nulėks į Chicagą.

300 žuvo girių gaisruose. Toronto, Kanadoje ir šioje pusėje sienos, Michigano valstijoj užsidegė amžinos girios. Michiganoj ugnis sunaikino penkius miestelius tarp girių: Ausable, Oscoda, Millersburg, Laroque ir Onaway. Ontarioj suliepsnojo miesteliai: Cochrane, Porcupine ir Pottsville. Viso pražuvo žmonių apie 300, o gal daugiau. Ugnis šokanti po šimtą pėdų augštumo ir vėjai greitai apskliečią apylinkę, kad žmones gyvenanti ant farmų nebesuspėja išbėgti. Visais traukiniais išvažiuoja šimtai pabėgėlių nuo gaisro, kurie spėja ištrūkti. Gaisro gesinimui išsiųsta visa nacionalinė milicija.

Texus pakels. Austin, Texuose, įsikorporavo kompanija su $25.000,000 kapitalo, su tikslu išnaudoti Texuose gulinčią žemėse naugę. Ta kompanija esanti po kontrole plieno magnato Ch. Schwab. Tūkstančiai darbininkų bus gabenami į Texų tyrus laukus.

Nori intraukti prezidentą skandalan. Kaži-kokia Miss Abbott apskelbė laikraščiuose kokius ten laiškus „Nuo Dicko į Dicką", kuriuose yra intraukiamas prezidentas Taftas, būk susirašinėjęs kokiose ten kapitalistų konspiracijose. Aišku, kad norima diskreduoti Taftas prieš visuomenę ir sutepti jo vardas prieš ateinančius nominavimus prezidento.

McNamarų byla. Los Angeles. Cal. po dešimties savaičių sėdėjimo kalėjime, šią savaitę tapo pašaukti prieš teisėją darbininkų vadovai, broliai John ir James McNamarai. Ant užklausimo: kaip jie užsilaikys prieš teismą atsakė abudu: „Užsilaikysim, kaipo nekalti". Teisėjas Bordwell surinko visus dokumentus ir faktus į kruvą ir šiąnedėl jau žadama pradėti teismą. Formališkai abudu McNamarai yra skundžiami už 19 žmonių nužudymą ir iš dinamitavimą Los Angeles dienraščio „Times" bei Llewellyn Gelžies dirbtuvės tame mieste. Kas link trečio areštuotojo — Orties McManigle, tai jis tebesilaiko kaipo McNamarų apskundikas. Buvo kalėjiman atvažiavusi jo moteris ir dėdė, kurie kalbino, kad savo apskundimus suniekintų, bet šis atsakė. „Negaliu! Jei taip padarysiu, tai mane pakars". Matomai, kad jis tik apie save labiau rūpinasi, todėl teisme gal išeis su juo, kaip su garsiuoju Orchard, byloje Moyer-Haywood.

Nauja kometa. Pittsburg, Pa. Allegheny observatorijos direktorius Frank Schlesinger apskelbė, kad rytmečiais pradėjo matyties saulotekio pusėje koki nauja kometa.

Užsidegęs buvo kongresmanas. Washington, D. C. atstovų rūme staiga pašoko rėkdamas ir visas liepsnų apimtas Ohio kongresmanas Walter Fisher. Supuolė kiti kongresmanai, kas spjaudydami ant degančio, kas su žiponais spausdami ir apgesino kongresmaną. Užsidegęs buvo iš brėžiukų bruslioto kišenėje, kurie inkaito ir užsidegė.

Padidino laiškanešiams algas. Vyriausis krasų užveizėtojas Hitchock paliepė pakelti algas dėl 40,000 laiškanešių, kurie išdalina korespondenciją po farmas. Ikšiol jie gaudavo $900 per metus, dabar gausią $100 daugiau. Tas kaštuosią valstijoms apie $4,000,000.

Karščiai išvarė 50 iš proto. Washingtono mieste per šituos karščius atgabenta 50 žmonių, išėjusių iš proto viena savaite. Dvidešimts iš tų buvo moterįs. Karštis siekė į 101 laipsnių.

Girių gaisrai Maine. Maine valstijoje užsidegė girios. Kineo apylinkėje išdegė girių per 7 mylias. 500 žmonių valstijos pasamdytų gesina gaisrą.

Gailestingi plėšikai. Newark, N. J., ant South Canal gatvės rytmetyj plėšikai užpuolė tūlą J. Eadry iš Passaic einantį į darbą ir atėmė visus piningus. Eadry jiems pasiskundė, kad nebelikę piningų ant karo ir pavėluosiąs į darbą. Todėl plėšikai davė jam 10 centų ir liepė skubintįes važiuot.

Maišai peticijų už moteriškę. Ottava, Ontario, Kanados valdžios gavo vėl trįs maišus pripildytus peticijomis už Angeliną Napolitano, kuri ateinančiam mėnesyj rengiama pakarti, kaip tik pagimdys kūdikį. Peticijos daugiausiai iš Amerikos.

Indomi sekta. Pittsburg, Pa. Homestead Parke pasirodė misionieriai indomios sektos. Tie misionieriai sako karštus pamokslus, ir paskui ima ant žemės volioties baisiai rėkdami ir spardydamiesi vienas kitą. Tūkstančiai žmonių suplaukia pasižiūrėti į „misijas" ir daugybė tampa jų pasekėjais. Šita sekta čia laiko savo ir konvenciją. Sektą uždėjęs metai atgal tūlas Levi Lupton iš Ohio, kuris apsiskelbė, jogei jo gimęs kūdikis esąs iš dangaus pradėtas.

Baisus teroristas. Atlanta, Ga. Jau aštunta savaitė vietinius negrus terorizuoja nežinomas žmogus, kuris kas subata vis papjauja po vieną negrą. Jau devynius negrus papjovė. Pjovimas vis vienodas — atrėžiama galva nuo pagerklės į kaklą. Viena negrė ištrūkusi pasakoja, kad tas baisuolis esąs negras. Bet dabar patirta, kad tai baltasai žmogus, tik vakarais juodai nusitepa. Menama, kad tai koksai degeneratas, kuris iš neapykantos ant negrų pamišo prote.

Vyrai ims moteriškas drapanas. Cambridge, Mass. susivažiavime visos Amerikos vyriškų drapanų dezaineriai ilgai ginčijosi, kokią rezoliuciją išnešt apie moteris, kurios pradėjo nešioti pusiau-vyriškas drapanas-harem suknia. Vienas iš mokytų dezainerių, Dan Coughlin skaitė referatą, kuriame ramino vyrus, kad neimtų taip arti prie širdies šitos permainos. Jisai išvedė, kad dabartinių vyriškų drapanų mada kuo tolyn, tuo panašyn eina į moterų drapanas, ir neužilgo sako vyrai nešios pusiau-sijonus, kad pridengti blauzdas, kurios kasmetai eina liesyn. Tuom tarpu moterįs, ištukusias blauzdas spauzdamos, naturališkai vis ima nešioti ankštesnės drapanas.

Masonų susivažiavimas. Rochester, N. Y. Netoli šito miestelio ožėse (gojuose) atsidarė visos Amerikos masonų, vadinamų „Shriners" (arkininkų) susivažiavimas. Apie 30,000 delegatų ir svečių dalyvauja netik iš Amerikos, bet ir iš Škotijos.

Gelžkelio katastrofa. Netoli Bridgeport, Conn. ant New Haven gelžkelio sudužo traukinys ekspresas, nubėgęs nuo relių. Keturiolika žmonių užmušė negyvai, o apie pusantro šimto sužeistų.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

CHICAGO, ILL.

Tokių karščių, kaip kad atnešė mums šiemetinis liepos mėnuo, senai-senai jau čia nebuvo. Šimtas laipsnių (100° F.) pavėsyj, rodos, yra paprastu dalyku, o išnešus termometrą ant saulės, gyvasai sidabras lipa aukštyn, tarsi pasiutęs, iki 120°, 125° ir paprasti termometrai (iki 112° — 115°) spragsta nuo karščio, kaip pečiui. Nusilpnėjimas žmonių iš tos priežasties, ypač ten, kur namai „viens ant kito sugrūsti", yra neišpasakytas. Laikraščiai kasdien paduoda ilgas litanijas saulės užmuštų ir dar ilgesnes tų, kurie tapo užgautais. Tik 4-to liepos (Fourth July) tapo saulės užmušta 24 ypatos... Visur karšta: namie ir ant gatvės, parkuose ir net ant ežero. Žmonės slankioja pusiau gyvi ir daro įspūdį žuvų, staiga iš vandens ant smiltyno išmestų.

Tokiam karštyj atsibuvo šiemet antru sykiu tarptautiška „paroda" (apvaikščiojimas) „Neprigulmybės dienos" (Fourth July). Nestebėtina todėl, jog po ugniniais saulės spinduliais abelnai visas apvaikščiojimas išrodė lyg suvytęs. Kaip pernai, taip ir šiemet ėmė šiame apvaikščiojime dalyvumą ir lietuviai, tik pernai bene geriaus viskas buvo nusisekę.

Apvaikščiojime dalyvavo apie 15 atskirų tautų: čechai, kroatai, vokiečiai, lietuviai, norvegai, Švecarijos pyliečiai, lenkai, italai, etc. Kiekviena tauta turėjo parėdytą vežimą (float) su perstatymu kokio-nors žymaus jų historijos atsitikimo, arba abelnai kokį-nors charakteristišką savo tautos symbolį. Taip, graikų eilėse galima buvo patėmyti Didįjį Aleksandrą Macedonietį priešakyj savo „kahortų be baimės" (teisybė, tos „kahortos" išrodė labai skystos — kokį 15-20 žmonių), arba garsųjį Athenų Panteoną, po kurio piliorais susisėdo reprezentantai čikagiškių graikų su... cigaretais burnose... Tikra profanacija tojo garsaus Panteono... Italai stengėsi perstatyt ant savo vežimo darbus ir atsižymėjimą Marconi — bevielinio telegrafo išradėjo. Didelio įspūdžio vienok nepadaryta. Švaicarai turėjo savo Pestollozi — garsų auklėtoją filosofą, apsuptą iš visų pusių vaikais, o priešakyj gana nusisekusi ponorama Alpų. Sunku čia butų visus išskaitliavus ir aprašius. Gana bus paminėjus, jog geriausiai iš visų atžvilgių bus pasirodę ar tik ne čechai. Geras skonis, dailus parinkimas dalyvavusių muste mušėsi į akis. Jeigu čechai paėmė pirmą „prizą" už kokybę, tai jų broliams lenkams be abejonės prigulėtų „prizas" už... daugybę.

Dar prieš apvaikščiojimą tekogirdėt, kaip lenkai rengėsi visus „začmić, panie dobrodzieju"... Ištikro jie „zacmili" savo daugybe. Vienok sakoma, jog svarba ne daugybėj, bet kokybėj ir kiek lenkai išlošė savo daugumu tiek prakišo savo kokybe. Vežimas jų buvo įvairiai — gal net per įvairiai — parėdytas, jo didumas neleido „sugriebt" iš šalies žiūrinčiam jo „sensą"... Bet kas juos daro tikrais juokdariais-klaunais svetimtaučių akyse, tai toji jų „kariuomenė": gvardijos, ulanai, huzarai, artilerijos, etc. Eina išsižergęs, pilvą atkišęs, su įversta krūtine (tikras klausimo ženklas) — tai tau „gvardzista, panie dobrodzieju"...Sėdi susikuprojęs, lanku susisukęs žmogutis ant vos gyvos ‚habetos'(kumelšės)—tai tau ulonas, arba huzaras... Visi nuo auksinių raikščių ir epoletų net žiba ir pats nežinai, kas labiau— saulė, ar lenkų generolai spindi... „All generals, no single private" (visi generolai, nei vieno prasto kareivio) — girdisi humoristiškus publikos patėmijimus... Kaip neišpasakytai smagiau žiūrėti ant sveikos, apsukrios čechų, ar krotatų jaunuomenės „sokolų"!.. Ten bent senas, bent nauda iš fyziško išsilavinimo, o čia lyg „monkey show", kaip vienas šale manęs stovintis svetimtautis išsitarė... Daug juokų daro toji lenkiškoji „kariuomenė"... Well!.. Abelnai šiemet tie „parodiniai" pietųs buvo neperskaniausi... Galėjo būt daug geresni, bet tikėkim, jog tai — karštis viskam bus kaltas...

„O gi kur padėjai lietuvius?"— pasakys skaitytojas. Pripenėjai mus visokiais svetimtaučiais, o apie mūsiškius nei žodžio".. Palaukkit, bus ir apie lietuvius. Juos palikau „užsigardavimui"...

Jau pradžioj buvau minėjęs, jog šiemet lietuviai bene silpniau pasirodė, negu pernai, — bent laikraščių recenzijos šiais metais toli gražu netaip prielankios lietuviams, kaip buvo pernai. Vienas iš laikraščių stačiai lyg pasityčiodamas patėmija: „Lithuanians were there from „back of yards"... (Lietuviai ten buvo iš „užpakalio stockyardų"... papašiepimas Town of Lake liet.). Lietuvių vežimas buvo perengtas taip, kad turėjo perstatyt „Atidavimą Kievo raktų kuningaikščiui Gedeminui". Daug galima butų pasakyt apie šio paveikslo nusisekimą: dalįs jo išrodė gerai (ypač kareivių rindos), dalįs gi buvo visai nenusisekę (ypač Kievo reprezentantai—netai žydai, netai rusų mynikai, iš kurių visa delegacija buvo sudėta). Sakau, daug galima būt pasakyt apie tai, bet kadangi matosi, jog šits buvo surengtas pagal visiems žinomą netikusį paveikslą, ant to paties temato, kurį padovanojo mūsų dailei koks tai „bogomazas", tai jeigu bart, tai reikia bart mūsų dailininkus: kam jie visi užsisuko sau galvas impresioniškoms, moderniškomis, symboliškomis ir visomis kitomis srovėmis dailės, bet užleido dilgėlėmis augti turtingus tautiškus dailės dirvonus?... Žmonės čia ki'kartą ir norėtų šįtą perstatyt, ar svetimtaučiams parodyt, tai pagal ką rengsi? Pavyzdžių nėra, tad pats sau ir komponuoji... Na, o jeigu vietoj senovės lietuvio typo išeina koks kazokas ar žandaras, tai juk sunku namie augusį „artistą" už tai kaltinti: tų bjaurybių žandarų tiek žmogus prisižiūrėjęs ir prisipnavęs, jog noroms nenoroms ir čia juos sau prisimeni kompozicijos laiku...

Kas visame paveiksle netinkamiausiai buvo „nuduodata" —tai Kievo pylis... „That's the prison"... aiškino sau šale stovinti publika... Reporteriai sužinojo, ką toji „prison" reiškia, abelnai publika vargiai paveikslo reikšmę įspėjo... Na, tiek to. Jeigu ko ir trūko „paveikslui" tai už tai Gediminas, sėdintis ant arklio medinio, ir turbut nemažesnio už žinomą senovės Trojos arklį), atlygino gražiai, pagal tikro gvardisto madą publiką į abu šonu „atkazyruodamas"...

Sakau Gediminas buvo tikras gvardistas (gražus, miklus vyras), bet už tai jau mūsiškė raitoji gvardija, ar leib-gvardija, labai netolima nuo lenkiškosios... Matyt, nuo jų mūsų ir užsikrėsta...

Gerai, kad ji eidama „vienybėj su visais lietuviais" čia buvo, bet geriaus gal būtų, kad ji būtų namie ar visai likus, ar bent savo mundurus pamiršus... Nenorėčiau aš labai šios „gvardijos" įžeisti, nes menu, jog visgi geriaus jeigu į tokias draugijas lietuviai rišasi, vieton kur po saliūnus valkiotis, bet norėčiau čia, žemai atsiprašęs, patėmyt, jog bene būtų mums laikas nustoti paskui lenkus „monkiavus" Gymnastiškos draugijos pavydale čechiškų „sokolų" kur-kas ir sveikesnės ir žingeidesnės ir išmintingesnis žaislas, negu šitos „generoliškos gvardijos", kurios verčia svetimtautį tik su pasigailėjimu nusišypsoti. Daug geresnė ir žingeidesnė kita dalis mūsų „kariuomenės"— tai pestieji. Čia jauni vyrukai miklųs ir „narsesnės išvaizdos", uniformai daug prastesni ir todėl gražiau išrodo (nors oficieriams taipgi aukso nesigailėta). Jų nedaug, bet jie tvarkų ir daro neblogiausią įspūdį.

Turėdamas rezervoj atsakančią pagarbą visoms kitoms nuomonėms, kokios gali būt apie šį lietuvių pasirodymą, aš pats ypatiškai menu, jog maloniausį įspūdį visoj lietuvių divizijoj darė generališkas maršalas-vedėjas. Juomi buvo p. P. Mažeika. Jis buvo raitas. Užsėdus ant arklio matyt, užvirė jame kraujas seno uzaro ir, atsiminęs senus laikus, p. Mažeika parodė kelis paveikslėlius „of fancy riding". „Žmogus negol gout urklio pagal savo vogu", vėliaus pasakojo p. Mažeika, stipriai žemaičiuodamas, „ka-ap tik sėd' an Halsted st., ta-a mislin', kaad kumelšė pasiuto iki State st."... Nedyvai, kad galėjo pasiust: nedaug rasi vyrų p. Mažeikio sunkumo!

Liet. Draugijos surengimui šito „purimo" išaikvojo nemažą sumą pinigų — keleto šimtų dolerių, o gal ir keliolikcs. Geras dalykas dalyvauti panašiuose pokyliuose, bet atsižvelgus į iškaščius, bene vargiai „kailis vertas išdirbio"... Šiais metais tėmytinas ir tas faktas, jog publika buvo visiškai svetimtautiška — amerikonų, apart dalyvavusių iš pridermės, sunku buvo susijieškot... Na, o juk tai apvaikščiojimas amerikoniškos šventės... Amerikonai yra užtektinai gerais patriotais ir piliečiais ir anot jų nuomonės to stoka „foreineriams" ir todėl panašųs apvaikščiojimai yra rengiami... Amerikoniška Šventė ir nei vieno reprezento amerikoniškų draugijų, nei vieno skaitlingesnio būrelio tikrų amerikonų publikos tarpe... Tas ištikro navatna...

Vakare buvo surengtos įvairiuose miesto parkuose prakalbos mai šytose kalbose — angliškoj ir kitose.

Caras.

BUFFALO, N. Y.

Šitas miestas ištikro galima pavadinti didmiesčiu, nes viena ką didelis, antra — viskas čia labai švariai užlaikoma.

Apie darbus galima pasakyti tiek, kad yra visokių, bet darbo jieškančių trečdaliu daugiau, negu yra darbo. Mano nuomone ateiviams geriausiai išpradžių apsigyventi New Yorke ar Brooklyne, kur greičiau galima pramokti kalbos ir susirasti darbą su pagalba „Darbo Biūro".

Iš ateivių svetimtaučių čia daugiausiai atsižymi lenkai. Turi kelius maldanamius, daug turtingų krautuvių, keliolika draugysčių ir salių. Turi porą dienraščių, rengia iškilmingas parodas, kurios net anglų spaudos akį atkreipia. Puikiausiai atrodo jų „Tautiškas Namas" ant kamp Broadway ir Playter gat., kur yra kningynas ir skaitykla, mažiems ir suaugusiems; gana daug lenkiškų ir angliškų kningų; kasdieną atdaras ir liuosai kiekvienas gali ineiti. Gėrimų visai nepardavinėjama.— Kaip tai geistina būtų, kad ir lietuviai steigtų savo tautiškus namus! Tuomi mes daug prigelbėtume savo brolių švietimui ir susivienijimui.

Lietuvių čia kaip ir nėsama. Girdisi 3 šeimynos, kurios šaukiamos, kaip „litwini" Bet deja! vienį iš jų „nemoka" lietuviškai, an-

tri gėdisi savo prigimtos kalbos girdėti...

Antas Rukas.

CHICAGO, ILL.

Šv. Jurgio parapijoje kun. Kriaučiūnas įvedė madą, kad tie žmones, kurie yra užsimokėję $8 už metines korteles turi bažnyčioje sėdėti tose vietose, kur sėdi biedniokai už dyką leidžiami, o geresnės vietos būsią tiems, kurie dar ir prie durių moka dešimtukus. Dabar būsią pastatyti kolektoriai, kurie bene nieko neįleisią be dešimtukų — ar užsimokėjęs parapijon, ar ne. Be to bažnyčioje kolektos tene drįsta niekas mesti varinių piningų. Pabrango Dievo namai! **A. B.**

SAGINAW, MICH.

Tarpe 50,000 šio miestelio gyventojų yra ir lietuvių keletas šeimynų ir nevedusių. Lietuviai labai inpratę girsnoti ir po šaltosias landžioti. Berželio 25 d. vienoje lietuvių stubelėje, nėsant namie vyro, moteris su vaikinais iškėlė tokią veseliją, kad vyras parėjęs namo turėjo net talką šaukties išvyti svečius. Bet svečiai su bonkomis šoko šeimyninką pliekti. Pribuvo ir policijos vežimas, moteris liepė paimti jos vyrą, kuris pertraukė linksmybes, bet paimti buvo svečiai ir ant rytojaus visi dikčiai užsimokėjo. Tai kuo mūsų lietuviai užsiima...

Viršutiniai darbai čia gerai eina ir galima dar gauti darbą. Tik mažai moka — nuo $150 iki $2 už 10 val. darbo. Kasyklose tedirba po 2-3 dienas į savaitę. Anglis čia yra nuo 2 iki 6 pėdų augščio. **S. Valentukevičius.**

CHICAGO, ILL.

Ant Canal ir 13 gatvės, 24 d. berželio pas saliūninką J. Stulpiną atsitiko jam pačiam nelaimė. Mat buvo užėjęs detektivas, kuris kaip ten netikėtai saliūninkui užbraukė per nosį su skrybele. Stulpinas šoko detektivą mušti, bet tasai su bille taip susmogė netik Stulpiną, bet ir jo bartenderį, kad paskutinis likos nuvežtas į ligonbūtį. Lietuviai paprastai smarkųs, kai stovi prie baro. Bet su detektivais mat nereikia ir negalima taip smarkaut, kaip mūsų saliūninkai padaro su savo broliais lietuviais ar lenkais, kuriuos tankiai išperia. **A. B.**

KENSINGTON, ILL.

Nors Kensingtone yra į kokį penketą šimtų lietuvių šeimynų, o pavienių į 2000, bet iš čia retai kas rašo į laikraščius. Draugijų turime: 4 bažnytines ir 1 tautišką, be to S. L. A., S. L. R. K. A., L. S. S. ir T. M. D. kuopos. Yra taipgi skolinimo draugija ir dar lietuvių vaisbininkų susitelkimas. Pastarasis turi užsidėjęs mėsos ir kitų valgomų daiktų krautuvę.

Darbai pradėjo eiti visai blogai. Didžiausi vagonų dirbtuvė beveik visai sustojo; iš 25,000 darbninkų vos beliko 2000, ir tie mažai ką beturi veikti. Pulman karų dirbtuvėje visi dirba nuo stukių. Kas ir bus su tais darbais!

A. Draugelis.

SPRINGFIELD, ILL.

Berželio 30 d. buvo visų socialistų kuopų parengtas piknikas. Nuo uždarbio 10% buvo skiriama socialistų naudai, o kitkas —daržo savininkui. Su tais piningais socialistai rengiasi užlaikyti anglų kalboje agitatorių, kuris skelbs socializmą. Bus rengiami visoki paveikslai ant mūrų sienų, kad ir praeiviai galėtų matyti ant paveikslėlių išrodomus turčių ir kapitalistų darbus.

Čionykščių lietuvių gyvenime nieko doro nėra: girtuokliauja, pešas; tikir girdėsi apie peštynės, nežiūri nei ant bedarbės.

Liepos 2 d. vietinis lietuvių kuningas pasakė pamokinantį pamokslą apie savo ir kūdikių sveikatos užlaikymą, ragino neleisti kūdikių valkioties po gatves. Tūliems karštiems katalikams pamokslas labai nepatiko. Išėję iš bažnyčios sako: „Ne apie Dievą pasakoja, o kaszinka. Matyt ir mūsų prabaščius į bedievį virsta''. Mūsų žmonės mat jau taip pripratę girdėti tik apie Dievą, kad nebenori klausyti, nei kuningo protingesnių pamokslų.

A. Čekanauskas.

WATERBURY, CONN.

Na, tai ir praėjo garsioji šventė — „Džiulajus'' 4-ta liepos. Šiemet šaudymai buvo sumažinti ir sproginiai buvo uždrausta pardavinėt, pertai ir nelaimingų atsitikimų daug mažiaus buvo, tik keli vaikai apsidegino. Vieton šaudymų miesto valdžia surengė už miesto išvažiavimą, kur buvo parkviestas iš New Britain orlaivininkas p. Hamilton su savo lakiojančia mašina, su primokėjimu jam $250. Žmonių labai daug buvo prisirinkę ir turėjo gražaus mokslisko pasižiūrėjimo. Tas patraukė net ir tuos, kurie papratę per šventes namie sėdėti.

Juris.

HOLYOKE, MASS.

Šis miestas pagal išdarbysčių pakilimo skaitomas didžiausiu Mass. valstijoje, tik vienų darbininkų ir užgyventas. Iš visokių tautų, čia daugiausiai yra Kanados francūzų, kurie čia turi tris dideles parapijas, klioštorius ir vaikams mokslaines.

Išdirbystės čionai daugiausiai poperiaus; greičiausiai gali darbą gauti merginos, bile tik kiek susikalba angliškai. Darbas čystas.

Susispietė jau nemažas būrelis ir lietuvių. Turi savo pašalpinę draugystę, dviem vardais: Šv. Kazimiero ir Lietuvos Sūnų.

Liepos 4 d. parengė didelį apvaikščiojimą, kurian lenkai užkvietė sykiu eiti lietuvius ir slavokus. Lietuvių draugystė labai puošė parodą savo uniformomis: skersinėmis kepurėmis ir apjuosiamais diržais-šarfomis. Prizus vienok laimėjo lenkai — pirmą už dailę, antrą už didelį skaitlių žmonių.

Liepos 5 d. čia perėjo smarkus lietus su perkūnijomis. Vėtros nepaliko nei vieno medžio mieste neaplaužę. Apie 15 bažnyčių ir fabrikų bokštus nulupo. Nuo 2 liepos čia kaip ir kitur buvo dideli karščiai. Daugelis fabrikų dėl karščių buvo uždaryta.

K. P. Šimkonis.

SOUTH OMAHA, NEB.

Per liepos 4-tą miesto majoras užkvietė visas tautas dalyvauti parodoje. Taigi ir lietuvių Šv Antano draugystė labai gražiai susitvarkę išėjo su tautiška vėliava savo divizijoje ir prisidėjo prie kitų tautų (vėliava buvo balsvas žirgas su raiteliu). Gaila tik, kad S. L. A. kuopa nedalyvavo. Paskiaus lietuvius ėjo lenkai, kurie nenorėjo stoti lietuvių užpakalyj, bet sulig programos turėjo vienok eiti paskui. Pirmoj eilėj ėjo airiai, 2 lietuviai, 3 lenkai, 4 čechai, 5 vokiečiai ir tt. Lietuviams bemaršuojant prisidėjo 8 ypatos nuo gatvės, vyrai parsirėdę moterimis, nešini parašą: „Duokit balsą už moteris!'' Minios žmonių, kaip debesis, buvo apgulę šalygatvius ir šaukė lietuvius sveikindami: „Ura, Lithuanians!''

Už dalyvavimą parodoje lietuviai laimėjo pirmą prizą — $25. Lenkai nieko negavo, nors savo skaičiumi Keliussyk lietuvius viršijo ir gana dailiai Kosčiuškos kareiviai maršavo.

Kuningas Vaideliotas.

LEWISTON, ME.

Šiuo žygiu čionai nors ir nesiranda bedarbių, bet nelengva nei darbas gauti, ypač iš kitur atvykusiems. Darbai čia daugiausiai audekliniai ir čeverykų.

Pas lietuvius kas-žin kas pasidarė, kad jokio gyvumo nebesimatyt. Rods čia yra Šv. Baltramiejaus draugystė, bet labai apsileidusi. Jau 12 metų ji gyvuoja, bet prie lietuviškų tautiškų darbų kaip numirusi. Daug jau čia perėjo visokių kalbėtojų, bet nieko negiliuoja. Net ir socialistai savo vadovų nebeklauso. Ragino prie apšvietos socialistai, ragino dusyk Šv. B. dr-tę kun. Žilinskas, kad steigtų kningynėlį, bet ikšiol mus lietuviai tebeniukso neveiklume, jei bent kartais tik kazyroms pagrajina ar ritinėlį pamuša. Tai ir viskas. Atgal kokie 3 mėnesiai buvo nutarta į Šv. Baltramiejaus draugystę išrašyti bent tris laikraščius, bet ir tas pasiliko bergždžiu.

Argi nelaikas butų lewistoniečiams pasiraginti, kad nepasiliktume visų lietuvių pajuokime?

Sokolov.

SPRINGFIELD. ILL.

Čionai inėjo naujos tiesos (o gal jos bus ir visoje valstijoje), kad ant miesto, fabrikuose, mokslainėse, ar kur kitur, kur tik yra gerimui vanduo, kiekvienas žmogus turėtų savo stiklą ir blekinę gerti vandeiniui, ir jeigu tą indą paskolintų, sakysim. prie miesto kranų kitam žmogui, tai tas pats ar kitas, kas pamatys, gali apskųsti ir užsimokėti $5 baismės. Tai sakoma dėl apsaugojimo žmonių nuo ligų. Dabar mūsų saliūnų lankytojai nori, kad ir karčiamose uždraustų iš tų pačių stiklų visiems gerti, o turėtų kas savo indą. Tai girdi, įsitaisytum kvortas ir nešiotumėms, o karčiamninkai su mažais stiklais teeini po plynių. **A. Čekanauskas.**

WATERBURY, CONN.

Vietinė S. L. A. kuopa liepos 9 d. surengė prakalbas, kuriose kalbėjo iš socialistų seimo užvažiavę delegatai: Gugis iš Chicagos ir Bagočius. Pirmas kalbėjo apie senovės lietuvių gyvenimą, kaip lietuviai kovojo su žvėrimis, kaip žmonės sau valdžią pasidarė, ant galo daėjo iki kuningų gaspadinių.

Antras — Bagočius kalbėjo „apie darbininkus ir kapitalistus'', kaip kapitalistai išnaudoja darbininkus ir kaip valdžia skriaudžia vagis. Privedė pavyzdį, kaip nigeris už pavogimą kalakuto buvo pasmerktas visam gyvenimui kalėjiman, apgailavo kuningų nemokslingumą, biskį užsiminė ir apie kuningų gaspadines. Ant galo ragino prie socializmo, — būk ligi visi neprigulės prie socialistų tai jokios kooperativiškos draugijos žmonių būvio nepalengvįs.

Po prakalbų buvo sakyta, kad leisią diskusijas. Pirmas kalbėtojas neilgai kalbėjo, tai nebuvo iš ko ir diskusuoti. Antras kalbėjo labai ilgai, ir dėlei vėlyvo laiko nebeleista diskusijų Vienas iš publikos atsistojęs paklausė „Ar galės ką socialistai pradėt veikti, jeigu visi žmonės prigulės, o kokie du neprigulės ir ar galės socializmo laikuose kiekvienas turėt po automobilių?'' Kalbėtojas pradėjo aiškinti, — aiškino, aiškino, užvedė vėl tą pačią kalbą, ką pirmiaus kalbėjo ir neišaiškino, tik ant galo pasakė, kad daugiau klausimų neužduotų, nes jau vėlus laikas.

Publikos buvo apie kokius du šimtu ir visi ramiai užsilaikė.

Pakampių Šnipukas.

WESTVILLE, ILL.

Berželio 2 d. pasibaigė byla Samo Wyls, kuris nušovė Tamą Butrimavičių, bučernioje kertant mėsą prie kaladės. Wyls buvo kasyklų mangeris, o Butrimavičius dirbo pas Slazą už mėsininką. Pyktis iškilo dėl susižodžiavimo, bet anglas pasirodė toks pasiutusiai karštas, kad nesusilaikė nuo žmogžūdystės. Darodymas liūdininkų buvo tiek aiškus, kad aiškesnio jau nereikėjo. Vienok Grand Jury pasmerkė žūdiką tik nuo vienų iki keturiolikai metų į pataisos namus. Visi tikisi, kad už metų bus paleistas. Liūdytojai mat bijojosi aštriau liūdyti. Kad butų ateivis, tai į trečią dieną būt gavęs virvę ant kaklo.

Westviliškis.

NEW BRITAIN, CONN.

Liepos 5 d. atsibuvo pusmetinis vietinės Apšvietos Draugystės susirinkimas. Iš apyskaitų pasirodė, kad šita draugystė, gyvuojanti jau nuo 10 metų, turi kningynėlyj 177 egz. kningų; reikalingų apdarytų — apie 70. Nutarta duoti apdaryt kokiam ten vokiečiui. Argi nebeatsiranda lietuvių kningataisių? **P. A. Draugas.**

GRAND RAPIDS, MICH.

Liepos 2 d. prigėrė upėje besimaudydamas L. Žilinskas. Mat nuėjo ir kiti ten maudyties ir nusinešė bačkutę alaus. Užsitraukęs, Žilinskas susilaižino 3 sykius perplauksiąs skersai upę. Bet antrą sykį plaukdamas ir nuskendo, nors vandens gilumo toj vietoj nebuvo giliau 4 pėdų ir Žilinskas gerai mokėjo plaukti. Mat buvo pailsęs, o gelbėti nebuvo kam, kadangi kiti vargiai ir save bematė. Žilinskis buvo Amerikoje augęs, turėjo apie 30 metų ir į jokią draugystę nepriklausė. Kadangi piningų neturėjo, todėl buvo renkamos jo palaidojimui aukos. Liepos 5 d. ir palaidojo.

Čia per šias dienas buvo neišpasakyti karščiai. Kartais daėjo iki 106 laipsnių. Vieną dieną prie darbo saulė užmušė 4 arklius ir vieną merginą. Dabar jau biskį vėsiau.

Į Grand Rapids tegul dar niekas nevažiuoja darbų jieškodami, nes rakandų darbininkai dar tebe streikuoja ir nesimato streikų galo. **V. Juškaitis.**

CUSINO, MICH.

Cusino yra kaipir miestelis, kuriame yra kompanijos krautuvė ir gontų dirbtuvė. Bus kokia 30 šeimynų gyventojų: finų, švedų, francūzų. Mes tik esam 3 pavieniai lietuviai. Laikraščių čionai pareina 3 egz.: „Vienybė Lietuvninkų'', „Lietuva'' ir „Laisvoji Mintis''. Mano draugai skaitymu neužsiima, bo nemoka.

Pas mus darbai giriose. Vieni dirba nuo stukių, kiti nuo mėnesių. Mėnesiniams moka po $28 ir $30. Giriose daugiausiai cedrai, ir tas jau baigia.

Mūsų tautos žmonių neatvažiuoja. Daugiausiai užeina austrijokai, chorvatai ir finai.

J. Jokubka.

BROOKLYN, N. Y.

Nors, kaip vietiniai lietuviai gavo gana gerai patirti, jog praėjusiomis dienomis buvo čia labai karšta, bet „Scenos Mylėtojų Choras'', rodos, yt neatkrėpdamas visai į tai domos, visvien — ar karšta, ar ne, daro ir darys kaip ir paprastai savo repeticijas seredų vakarais. Nori mat gerai susimokinti prie „Birutės'', kurią žada pastatyti ateinantį rudenį.

Praėjusią seredą liepos 12 d. šį chorą pakvietė, sudainuoti keletą dainų, Šv. Juozapo dr-jos rengiamajam piknikui, kuris bus liepos 23 d. Union Parke. Kai-kurie nariai-choristai, išgirdę, jog turės dainuoti be jokio užmokesčio, spyrėsi, kad nevažiuoti, tačiaus paleidus tą klausimą nubalsavimui, didžios didžiumos nubalsuota — važiuoti. Taigi 23 d. liepos „Scenos Mylėtojų Choras'' linksmins Union Parke susirinkusius Šv. Juozapo dr-jos narius ir kitus susirinkusius svečius.

Kaip teko girdėti, viršminėtas choras dar reikalauja daugiau dainininkų — vaikinų ir merginų, o ypač užvis daugiau šių pastarųjų. Todėl verta atkreipti jaunuomenės domą į tai, verta paraginti, kad prisidėtų prie šio choro ligi dar yra priimami nauji nariai; kuomet dabar dalyvaujantieji bus gerai susimokinę, gana aišku, jog nebenorės su naujai įstojančiais besivarginti. Norintieji dalyvauti statant „Birutę'' ant scenos, turi pasiskubinti. **J. Baniulis.**

REIKIA MŪSŲ ATEIVIAMS PAGALBOS.

Vincenta Visockiutė, apie 18 metų senumo, atkeliavo berželio 21 iš Liepojaus ant laivo «Birma»; ji keliavo pas savo seserį ir švogerį, Petrą Povilaitį, Box 277, Spring Valley, Ill., nuo kurių ir laivakortę buvo gavusi; bet neturėjo piningų ir tapo sulaikyta kaslegarnėje. Siuntė telegramą, idant atsiųstų $25, bet laike 14 dienų nieko nesulaukė ir tapo nuteista grąžinti atgal — Lietuvon.

Jeigu lietuviai turėtų savo savo žmogų kaslegarnėje, o ir namus arba vietą, kurioje tokie žmonės galėtų rasti tuomlaikinę pagalbą ir prieglaudą — prabūti iki suras savo gimines, tuomi padarytų gerą darbą. Ir todėl, vientaučiai — nuo žodžių prie darbo, idant greičiausiai turėtumėm savo žmogų kaslegarnėje; bet pirma to, sudėkime bent $1,000 ant algos tokiam žmogui.

Lietuvių atkeliauja apie 16,000 per metus, ir tas jau parodo, kad būtinai reikalinga pagalba tiems, kurie dėlei šiokių ar tokių priežasčių tankiai atsiranda labai sunkiame ir suvaržytame padėjime. Todėl, prie darbo, vientaučiai!

Tautietis.

GELBĖKITE!

Italas Petras Napolitano gyveno su savo žmona, ir ketvertu mažų vaikelių, Salt Ste Marija, Ontario, Kanadoj. Jis buvo angleka-sys. Gyveno jie labai dideliame skurde. Petras pradėjo iš žmonos reikalauti, kad ji parsidavinėtų vyrams, tai yra, kad pastotu prostitute. Ji nuo to atsisakė.

Priėjo ir velykos. Petras sugrįžo iš kasyklų ir griežtai prisakė, kad ji pristatytų tam tikrą sumą piningų, o jeigu ne, tai jis ją užmušiąs. Ji buvo įsitikinusi, kad jis tą padarys. Kada jis užmigo, ji norėjo pabėgti; bet ką palikti prie mažų vaikelių? Kaip išbėgti? Juk ji — motina!.. Ir ji nusprendė užmušti vyrą... Paėmusi kirvį ir užmušė miegantį savo vyrą. Tuojaus ją areštavo ir teismas jai mirties bausmę paskyrė. Būtų tuojaus pakorę, bet pasirodė, kad ji nėščia. Tada teisdariai nutarė atimti jos gyvatį, o ne gyvastį jos kūdikio. Lauks užgimstant kūdikio.

Diena už dienos ji gimdys, o dabar sėdi už storų kalėjimo sienų ir laukia užgimstant kūdikio, kuris atneš jai mirtį.

Chicagos laikraštis «Daily Socialist» pakėlė protestą prieš jos bausmę. Kasdien pilnos laikraščių špaltos smulkmenomis apie jąją. Paveikslai jos ir jos vaikelių. Apart to dienraščiuose spausdinasi peticijos ant vardo Kanados gubernatoriaus su prašimu dovanoti Angelinai Napolitano gyvastį.

Tą peticiją talpiname žemiau; reikia tik iškirpti ir prilipinti ant poperiaus, ir rinkti parašus. Kiekvienas turi pasirašyti savo vardą ir pavardę, taipgi ir adresą. Tas mums nieko nepakenks, o su tuom mes išgelbėsime gyvastį moteriškės, motinos ketverto vaikučių. Pasirašyti gali ir nepilietis Suvienytų Valstijų.

Užpildžius parašais tą poperių reika tuojaus pasiųsti Kanados gubernatoriui (antrašas yra ant peticijos).

Tą reikia padaryti greitai, nes ją gali greičiau pakarti, negu gubernatorius gaus peticiją.

Imkimės už darbo! Mums kartuvės nereikalingos. Pagalvokime, kiek mūsų brolių iškartų Rusijoje per tuos metus? Kiek motinų apverk savo vaikus?! Kiek našlių ir našlaičių pasidaugino? Ten mes negalėjome protestuoti. Mes galėjom eiti į kalėjimus, Siberiją, katorgą už kiekvieną laisvą žodį ir kiekvieną protestą...

Na, čia mes galim atvirai šaukti, ir protestuoti prieš neteisingą atsinešimą linkui žmoniškumo.

Šalin mirties bausmė!

A. Dagis.

PETITION

To His Exellency the Governor of the Dominion of Canada, Ottawa, Ontario. The undersigned respectfully petitions:

That the death sentence imposed on Mrs. Angelino Napolitano, Sault Ste. Marie, Ont., be commuted to life imprisonment, or that she be given a reprieve so that the child soon to be born to her may not be deprived of a mother's love during its first months of life.

The evidence in the case shows that Angelino Napolitano had great provocation for the crime committed. It has been proved that at the time of the crime she was desperate. She was fearful of her life; she had been dishonored, and, in a large measure, she was irresponsible for her actions.

We believe, therefore, that the ends of justice would be well served by pardoning Angelino Napolitano, or by commuting death sentence to life imprisonment.

(Apačioje turi sekti parašai).

BIUROKRATŲ JUOKAS.

Nejaukus ir šiurkštus atėjo, atslinko šie 1911 metai. Reakcijos spaudimas baisiausias. Prakilniausios mintįs, prakilniausi troškimai — darbai slopinami, o jų «perėtojai» (tų minčių) ištremiami į tolimas šiaurės gubernijas ar kišami kalėjiman arba net miriop pasmerkiami. Įvairių ru-

KAZYS PUIDA

Žemės Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

(Tąsa.)

— Ir kovodamas gaivina viltį — rytojaus ramybės ir skaistumo viltį, nes jeigu tos vilties neturėtų savo krūtinėje, subyrėtų, yt sutrūnėjęs, medis ir vėjai jo begyvias dulkes išnešiotų ... — tęsė toliau Viktutė Jurgio mintimi užsikrėtus ir savo svajojimų vadžias paleidus.

— Visas pasaulis verda milžiniška kova už Dievą ir už Velnią — o žmogus visiems smūgiams priekalas. Piršto nekiša ton kovon ir visi smūgiai puola ant jo ...

— Už tai ir puola, kad jis kovon savo dvasios neįdeda, kad kovos audrų vengia... — primetė Viktutė. — Įleisk savo sielos šaknis didžiojon žmonijos kovon už rytojų, pasinerk tos kovos audrose ir perkūnijose — nutils tavo krūtinės vaitojimai ir jausi joje vieną milžinišką gaidą: — žmonijos rytojaus troškimą ...

— O aš ... mano *aš* turi sumenkėti ir žūti kovoje dėl rytojaus?

— Kam savo *aš* žūdyti? To nieks nereikalauja, bet to ir neįstengsi išvengti ... Tu daug kentėjai, daug žmonijos sopulio savo širdin įsidėjai ir todėl dar labiaus kenti, nes *visos žmonijos, viso sopulio* apimti neįstengi ... Tavo ypatiškasai sopulys nežus niekuomet, neįstengsi jo išrauti, bet prie ypatiškųjų skaudulių pridėk *visos* žmonijos *visą* sopulį ir našta palengvės ...

— Tad reikia sielos glėbiu apkabinti visatos erdvė ir sopulys savyje sutverti ...

— Imk sielą rankon, imk žmonijos sopulio sielą, leisk joms susigiminiuoti to sopulio varsomis ir sutverk didį žmonijos skausmą!

— Tvėrti! ... Būtybės slepinys-gėla aižyti ... — Staiga nutraukė ir užklausė: — Žinai tu, kas tai yra tverti? Žinai tu, kad tverti sopulingiau, negu mirti?

— Tad iš mirties sutverk gyvybę! Nuvalyk nuo tveriamojo idealo mirties nuodus ir pelėsius, surask savyje tiek galybės, kad palieptum ir iš numiruisų gyvių amžina gyvybė stotųs ...

Abudu tylėjo, tarytum to tvėrimo genijus užčiaupė lūpas ir mintis vedė tikran takan ...

Atsiliepė Jurgis, bet taip tyliai, tokiu silpnučiu, gyvybės varsų nustojusiu balsu. Kalbėjo išlėto, žodis už žodžio lyg į save, lyg į tą sopulingąją miško svajonių sielą:

— Tverti ... dvasia nulėkti nebūties šalin ... ištirti choaso takai .. išgraibyti iš choaso mintis, jausmai, negimusių idėjų sėklos branduolys surasti ... tiesos ir melo nesuvoktinoji riba užbriežti ... o paskui ... paskui savo tvarinį širdies trupiniais papenėti, sielos krauju pagirdyti ir ... ir širdį ir sielą atiduoti karališkoje dvasios duosnybėje kitiems, kad turėtų už ką akmenimis į tave svaidyti ...

— O tu paimk tą akmenį, priglausk prie savo širdies, sielos lūpomis pabučiuok, kaip tas kareivis, kurį savoji kulka nudėjo, kuomet jis beveiksmis stovėjo prie priešininko patrankos prirakintas, o jo broliai už tėvynės laisvę galvas guldė ...

— Koja to akmens nepaspirsiu, nes save paspirčiau, bet norėčiau dvasios akimis užmatyti tą tolimąją ir galutinąją kovą, kuomet žmonijos skaudulys mirs ...

— Pakilk ligi absoluto dvasios gyvenimo — tenais pamatysi nuolatinę dviejų galybių, žmogum svaidančių, praamžinąją karionę ir judviejų kraujuose karionės gulo jieškok ...

Miškas stovėjo ramus, tarytum bijojos nors vieną tiedviejų nakties svečių kalbos žodį praleisti. Tyla aplinkui užgulė, yt būtų visa visata jon įsiklausius ...

Staiga ta tyla suvirpėjo, sudrisko aiškaus ir stipraus contr-alto glostoma.

Nunešiu į kalnų augštybes,
į saulės spindulių varsas
mano širdies skundo gilybes
ir sopulio kraujų rasas ...

Miškas gaudė, lyg stengėsi ton skaudulingo sopulio giesmelėn įpinti savo sopulio mistiškai-majestatišką hymną, lyg liūdėsio ir ilgėsio šlamėjimo gaidomis norėjo susilieti su tiedviem žmonėm ...

LIGONIS.

Minčių-svajojimų sunkia našta už-

Minčių-svajojimų letena sunkia našta užgulė Oginto krūtinę. Pro giedrai-blaivas žiemos naktis, pro tamsias nuvargusios minties ūkanas lindo ir šypsojos nuovargio šmėkla. Rodės kartais, kad visos mintįs sugulė gilybių migin, apsiklojo tinginio tinklu ir jau nebežada judinties. Jausmai, yt po sunkios karionės karžygiai, suvirto svajojimų pavėsyje ir ilsis. Svajojimai be minčių ir jausmų neveikė — trūko jiems nenuilstantiems lakūnams sądraugų ...

Ūkio darbai pabiuro, ne todėl, kad būtų atgrisę, bet visiškam dvasios nuomariui užėjus — fiziškas darbas negalėjo to nuomario ūkų išsklaidyti.

Ogintas nė nesistengė, gal todėl, kad jėgų trūko, tam nuomariui nusikratyti. Tik jausmu žinojo, kad šiuo metu nieko neįstengs, kad veltui rūpinties nukratyti tas, ką vidus pagimdė.

Ir gera, ir lengva buvo. — tečiaus krūtinės padugnėse kaž-kas vartės, kuteno širdies nervus ir užkimusiu balsu šnabždėjo nesugriebtinos ateities atsitikimus, tarytum stengėsi perspėti.

Ilgainiui pailsėję jausmai pradėjo neberimti. Krūtinėje užvirė kaž-kokia kova, — kurti, nebyli, bet atkakli ir jieškojo vagos, kuria išsilieti galėtų.

Tuo pačiu metu neatidėtinėji reikalai prispyrė Ogintą išsirengti iš namų kiek ilgesniam laikui.

Vidaus stovis atsiliepė ir ant sveikatos. Kaž-kokie šiurpuliai dažnai bėgiojo jo kūnu, drugys pradėdavo krėsti, tečiaus reikalų spiriamas neveizėjo į tuos apsireiškimus ir rengėsi kelionėn.

Panemunės gyventojai žiemos metu turi Nemunu važinėti, kas, žinoma, daug patogiau negu grūsties kalnais. Tečiaus tasai patogumas gana pavojingas, nes dažnai tenka keleiviams ir išsimaudyti ir visiškai su šiuo pasauliu išsiskirti.

Bet pripratimo tokiais pavyzdžiais neišvarysi iš žmonių protų, nes kiekvienas tikisi ta nelaimė jį aplenksianti, ir kiton pastogėn nuvyksianti. Tokių keleivių mintįs, matomai, aukštesniosios doros takus pažįsta ...

Atadrėkis visai netikėtai užėjo ir sniegas krito vilko kąsniais. Viktutė draudė, bet brolis niekuomet neatidėdavo ilgesniam laikui ar dar-gi kitai dienai to, kas šiandien turi būti padaryta.

Išvažiavo mažomis rogutėmis, vienu arkliu Viktutės liūdėsio ir prašymų likties lydimas.

Ties pačiu Kaunu, po Marvos dvaru, visai netikėtai arklys suklupo ant pirmutinių kojų. pašoko nuo ledo ir staiga įlūžo. Didelis ledo gabalas pasinėrė po ledu, arklys pirmutinėmis kojomis užsikabino už ledo ir rengėsi iššokti, bet ledo briauna vėl nulūžo ir jis vėl įsmuko vandenin ligi pusės šonų. Taip greitai tas viskas atsitiko, kad Ogintas nesuspėjo nei pamatyti kas daros, kaip pasijuto jau vandenyje besąs. Į akimirksnį, kol suspėjo iššokti su vežėju iš rogučių, abudu jau buvo ligi juostų šlapiu.

Subėgo žmonės ir į keletą minučių ištraukė ir arklį ir rogutes iš vandenio.

— Šalta tau? — klausė Ogintas savo vežėjo.

— Truputį lyg kad ir šalta.

Į penkioliką minučių buvo mieste.

— Kur važiuoti?

— Suk į Korsakus. Tenai rasiva abudu prieglaudą ir bent gausiva sausų drapanų.

Gydytojai Karsakai — tai seni Ogintų draugai. Jurgis Ogintas dažnai tenais lankydavos ir mielai priimdavo jį. Tečiaus pastaruoju laiku kaž-kodėl rečiau nuvykdavo tenais, matyti, mažutės rusvos panelės Aldonos Korsakytės akutės ir gelsvučių plaukų vainikėlis, — pavojingi buvo neseniai nurimusiai ir iš moteriškės tinklo išsprūdusiai jo širdžiai.

Buvo jau tokių atsitikimų, kurių metu jo širdis tyliai šnabždėdavo, kad iš to namo sveikas neištruks. Bet Ogintas netikėjo savo širdies slaptingais patyrimais, manė protu apimsiąs visus širdies krusterėjimus ir srovę laiku sustabdysiąs.

(Toliaus bus.)

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Porelė. Vienas stovi viduj, o kiti žaidžiantįs apstoja ratu ir, sukdamies aplinkui šoka ir dainuoja:

Šoks vaikinai ir merginos, ir merginos,—
Rink sau mielą lelijėlę, lelijėlę.
Ulia, ulia, ulia-ulia-
Tai bus visiems naujiena.

Po žodžio „naujiena" greitai visi metasi į glėbius; katras lieka be poros, nuo to ima fantą.

Pririnkus daug fantų ir pabodus žaisti, išrenka du teisėju ir visi eina atsivaduoti fantų. Už fantus turi išpildyti bausmes: pečių kūmystėn paprašyti, kaminą pamielauti, raudonąjį kazoką pašokti, ant kačergos pajoti, merginai — kačiukas pažindyti, su diedu pasibučiuoti. (Žaidžia apie Šventažerį)

F. Mikelionis.

Zuikio pietųs. Kiek yra žaidžiančių, tiek padaro kąsnelių iš duonos ar pyrago, sūrio, obuolio ar kitokio valgomo daikto. Dabar inkiša į vieną kąsnelį šakaliuką, tik kad nebutų matoma į katrą kąsnelį, ir dalina po vieną kąsnelį visiems sėdintiems. Potam visi valgo, o pas katrą randasi šakaliukas, tai tas privalo iškelti visiems sėdintiems kitus zuikio pietus. Ir taip toliaus.

Žaidžia iki pabosta. **A. Č.**

: o :

F. A. Tumanskij.

PAUKŠTELĖ.

Aš vakar atidariau klėtkelę
Nevalninkės mano senosios,
Sugrąžinau girioms paukštelę,—
Suteikiau liuosybę dėl josios.

Ji tuojaus išnyko skrisdama,
Mėlynam dienelės skaistume;
Ir dailiai čiulbėjo lėkdama,
Kad rodosi ji meldės už mane.

Vieversėlis.

: o :

BAKTERIJOS.

(Užbaiga.)

Prašalinimas arba išnaikinimas bakterijų. Būdai vartojami išnaikyti bakterijas ar bent sutrukdyti jų augimą yra iš visų pusių naudingi: jie suturi platinimąsi limpančių ligų ir apsaugo nuo užsiėtrijimo žaizdos, neleidžia bakterijoms įsigauti operacijas darant, apsaugo valgio produktus nuo sugedimo.

Dezinfekcija turi būt daroma kambariuose, karuose ir tvartuose, kur tik apsireiškia limpanti liga pas žmogų ar gyvulį tuojaus, prašalinus ligonį; taip gi baldai ir drapanos, kuriomis dėvėjo ligonis, reikia išvalyt. Labai išmintingai yra dezinfektuoti mėšlus, šlapumą, spjaudulius ir tam panašias ligonių, limpančiomis ligomis sergančių, išmetas, idant apsisaugot nuo užsikrėtimo.

Norint apsisergėti visų pavojų, kurie gręsia bakterijomis, reikia dezinfektuot valgio produktus, ypatingai tuos, kuriuos mažai virtus arba suvis nevirtus vartojame, k. v. pieną ir vandenį.

Išnaikinimo būdai yra dvejopi: fyziški ir chemiški.

Fyziški reiškia išnaikinimą arba suturėjimą bakterijų plėtojimąsi su pagalba ugnies arba saulės, šalčio, šviesos, etc.

Intekmė džiovinimo nevienoda sulig įvairios rūšies bakterijų ir taipgi su tais pačiais organizmais, atsižvelgiant ant to, ar yra gemalai (sėklos), ar ne. Kaip kurių organizmų augmeninės celės yra labai greitai nudaigojamas su kaitra, bet gemalai, atpenč, nepasiduoda šitam būdui.

Bakterijos galima išnaikinti smarkai kratant ar maišant; bet silpnai judinimas dar juoties padeda kartais anoms plėtoties.

Šaltis suturi bakterijų augimą; bet jos išturi žemą temperaturą, ir jei pasitaiko joms tinkanti temperatūra, jos vėla atgija.

Šviesa yra pavojinga bakterijoms. Pagaliaus dienos šviesa joms kenkia, o saulės spinduliai tiesiog jas užmuša. Taipgi elektrikinė šviesa išnaikina bakterijas.

Bakterijos labai jautrios linkui kaitros. Pagaliaus temperatūra, ėsant dar toliaus užsidegimo jau užmuša bakterijas. Augmeninės celės yra išnaikinamos apie 60° C. visiškai į trumpą laiką, — į dešimts arba penkiolika minutų. Gemalai daug didesnį karštį iškenčia, kaip kurie neišnaikinami temperatūroje verdančio vandens per keletą minučių arba ir keletą valandų. — Dauguma bakterijų rųšių pasiduoda temperatūroje verdančio vandens per penkiolika minučių.

Chemiški būdai arba dezinfekcijos reiškia vartojimą nevien karščio ir šviesos, bet vartojimą chemiškų elementų (vaistų). — Čia paminėsiu tiktai labiaus reikalingus bei paprastus vaistus.

Gyvasis sidabras—chlorinas daugiausiai vartojamas, negu kitas koks bakterijų diegus naikinantis vaistas. Bet Geppert, kurio patyrimus ir kiti patvirtina, patyrė, kad veikmė gyvasidabrio-chlorino, kaipo naikintojo diegų, per daug kaštuoja. Nes gyvasidabris-chlorinas sunku paskui prašalinti per paprastą plovimą, pėdsakos jo lieka net ir labai mazgojant. Bet jeigu suvisai prašalinti jo žymes, vartojant amoninę sierą ar kitus aštresnius elementus, kurie nusėsdina gyvasidabrinę druską, ir kurie neveikia ant bakterijų, tai diegų augimas ir vėl atsinaujina.

Kalkinis chlorinas yra vienu iš praktiškiausių bei verčiausių bakterijas naikinančių vaistų (dezinfektantų). Jo gaižumas padeda jam persisunkti, ir iš daugelio kitų atžvilgių nėra kito, jį viršijančio vaisto. Vieno nuošimčio ištarpa išnaikina anthrakso diegus per vieną valandą. Ištarpa to paties stiprumo užmuša typhoido diegus mėšle į dešimtį minučių.

Dadėjus vieną dešimtą nuošimtį negesytos kalkies į skysčius, kuriuose randasi karštligės ir choleros diegai, išnaikina jų veikiančią spėką į keturias ar penkias valandas. Praktiškiausia yra vartoti dvidešimts-nuošimtinį mišinį vandens su kalkiniu pienu (milk of lime). Karštligės ir choleros diegai tampa nevaisingais į vieną valandą, dadėjus minėto mišinio į išmetas. Tyrinėjimai parodo, kad organizmai karbunkulo, gilių ir pūliniai (pus cocci) tapo išnaikinti per dvidešimts keturias valandas, vartojant minėtą vaistą.

Dėlei diegus kraujančių ir džiovos organizmų, veikmė kalkio nėra ganėtina, nes džiovos organizmai neišnaikinami nettrissykius vartojanti šį vaistą. Šitas neveiklumas bus todėl, kad džiovos lazdutėse randasi nemaža dalis taukų. Pasirodo tiktai kalkio veiklumas, kuomet dadedama truputis aštraus šarmo.

Boragsinė rūgštis, nors praktiškai nenaikina diegų, bet ji šiek-tiek suturi puvimą.

Akmeninis aliejus (nafta) yra vartojamas labiaus išnaikinimui vabalų perų, kaip ve uodų, nes šitame yra svarbių vaistų, kurie suturi besiplatinimą malarijos ir geltonojo drugio. Biskį inpylus naftos į liūgą, tuoj užsitiesia paviršys su plėve ir spėriai išnaikina perus.

Alkoholis galima vartoti burnos valymui (dezinfekcijai). Wadsworth patyrė, kad burnos valymui nuo pneumonijos, iš visų antiseptikų (veikiančių prieš puvimą) pasirodo pasekmingiausiu alkoholis.

Kaip jau augščiau minėjom, kad dezinfektuoti išmetas (mėšlus) ir šlapumą (urine), geriausiai butų vartoti kalkinį chlioriną (chloride of lime), imant šešias uncijas druskos ir 1 gorčių vandens. Taipgi galima vartoti 5-to nuošimčio kalkinę rūgštį; bet ši tik į keturias valandas pradeda veikti.

Spjaudulių dezinfekcija, ypatingai džiova sergančių ligonių, su chemiškais vaistais nepasekminga, kadangi taukai yra susijungę su bakterijomis. Gyvasidabrio dvi-chliorinė atskiesta ištarpa lengvai išdėstoma ir padaro baltymą neveiklum ant bakterijų. Tas pats atsitinka ir su karboline rūgščia; bet jei vartoti sumaišant su vandendarine rūgščia (hydrochloric acid) penkto nuošimčio stiprumo kiekviena, tuomet galima pasinaudot. Prie spjaudalų dėl tos priežasties, negalima vartoti kalkinis pienas. Keturių nuošimčių stiprumo kalkinio chlorino ištarpa yra geriausiu vaistu abelnai vartonei. Indas su spjaudalais visuomet reikia laikyti pilnas, pripylus minėto vaisto. Taipgi galima dezinfikuoti spjaudalus su garu arba virinant per penkioliką minučių. Jei nosinės ar šiaip skurliai yra vartojami valyme spjaudalų, juos geriausiai bus tuojaus sudeginti.

Valymas būsto, kur buvo ligonis, sirgęs limpančia liga, būtinai reikalingas. Retai yra reikalingu valyt daugiau kaip du kambarių; bet neprasižengtum ir visame name padaręs dezinfekciją.

Gerai apiplovus ligonį su muilu ir suvyniojus į švarią paklodę, pernešti į švarų kambarį. Visus mažos vertės daiktus geriausiai sudeginti. Lovos paklodes, abrūsus ir tam panašius daiktus, reikia sudėt į medinius sudinus, ir aplaisčius su gyvasidabrinių chliorinu uždengti, ir taip išlaikyti dieną ar kitą. Kambarius aklinai uždarinėjus, kad neįeitų oras, prikamšius plyšius durų, langų ir sienų su poperium arba vata, reikia vartoti formaldehydinį gazą, kurį galima įleisti į kambarius per durų rakto skylutę (arba toks gazas galima apturėt vartojant formaldehydinę žvakę), kad išnaikinti visus užsikrėtimo elementus. Taip uždarytą namą reikia išlaikyt mažiausiai dvyliką valandų, po tam galima atidaryt ir išvėdint. Tas procesas yra užbaigiamas, apiplaujant visus daiktus, ėsančius kambariuose ir sienas, su 1—1000 gyvasidabrio chliorinu. Paskesnis pro-

esas nėra ganėtinu dėl dezinfekcijos, bet nėsant geresnio, galima tą vartoti; galima dar paantrinti plovimą. Šienikus ir kitus kambarių baldus geriausiai butų valant su garais; taipgi galima ir su gazu. Vietoje formaldehydiško gazo, galima vartoti sierą (sulphur dioxide); bet, ant kiek žinoma, tai formaldehydinis gazas geriaus veikia.

Siera paprastai yra deginama kambariuose, kur jos dūmai uždaromi aklinai per tokį-pat laiką. Žinoma, kambariai reikia apžiūrėt, kad ėsančios į orą skylės butų užkamšytos.

J. J. Smailis.

MINTIS APIE POEZIJĄ.

(Pagal A. Dauge.)

(Užbaiga.)

Gabumas — suprasti gyvenimą ir žmones, sučiuopti jų žymiausias ypatybes ir, paprastais žodžiais ir suprantamai išreikšti savo patėmijimus, savo mintis ir jausmus turi bendrame gyvenime didelę svarbą. Žmonės vienas kitą labai maž' tesupranta. Jie patįs savęs dar gi nesupranta. Jeigu ir supranta, tai nesugebi nieko taip pasakyt, kad ir kiti suprastų. Čia ateina pagalbon poezija. Poetai su šviesiomis akimis ir giliais jausmais stojasi gyvenimo priešakin, ir mato bei supranta viską tą, ko kiti neįžiūri ir nueina pro šalį. Poetas gi supranta giliausius gyvenimo alsavimus, ir viską jis sugebi taip aiškiai pasakyti, kad ir kiti lengvai jau tą supranta. Dideli poetai-mintytojai mokina ir pripratina mus įsigilinti į save, lavina mūsų dvasią, kaip turim pasakyt, ką jaučiame ir ką mintijame. Šitaip auga savitarpinis žmonių susipratimas, ir tokiuo būdu kiekvienas mūsų veiksmas, triūsas, kiekvienas draugijinis pasistengimas darosi pasekmingesnis. Juo mažiau suprantame gyvenimą, patįs save ir kitus, tuo mažiau racionališkas (sąmonus) bus mūsų bile kokis triūsas ir veiksmas, tuo mažesnės bus pasekmės, tuo daugiau neatsiektinus statysimės sau siekinius. Ir pagaliaus draugijos klausimai ir uždaviniai mums sunku bus išvesti ligi galo.

Poezijos didžiausis uždavinis, kaip pasakyta,— atidaryti sielą dėl kitų žmonių ir jiems patiems: tegul tas, kas mūsų ir kitų vidujiniame pasaulyje atsitinka, bus mums suprantama, aišku; tegu mūsų mintis apie žmones bus laisvos, tyros, tikrai žmoniškos. Tuomet taipgi ir kiekviena kova priims žmoniškesnę formą. Visas gyvenimas pasidarys laisvesnis, žmoniškesnis. Taip, poezija turi begaliniai didelę humaniškumo spėką.

Bet kodėl gi dar taip dedasi? Juk pasaulyje yra nesuskaitomai daug puikios ir gilios poezijos bei dailės tvarinių, o gyvenimas tačiaus nėra žmoniškesnis,—tiek daug jame dar žiaurumo, neteisybės ir neapykantos? Čia mes atėjome į vietą, kur reikia pasakyt, jogei poezija ir abelnai dailės klausimas yra surištas šimtais ryšių su visuotinais draugijiniais klausmais ir vienas mazgas negali būti atrištas be kito. Kai-kurie didieji poetai ir dailininkai, patįs tą gana gerai atjautė ir suprato. Jie suprato, jogei poezijos ir dailės reikšmė ir ateitis priklauso taipgi nuo to, kokios yra gyvenimo formos, kuriose žmonės gyvena, ir kurių pamatus negali permainyti apskritai nei poezija nei dailė, vien tą gali padaryti daug reališkesnės jėgos.

Pati dailė ir poezija dažnai ne tiktai negali padaryti ant gyvenimo jokio įspūdžio, bet ir pati vargsta ir miršta piktų gyvenimo įspūdžių užgautos. Dideli mintytojai, poetai ir dailininkai, suprasdami poezijos ir dailės didžiąją reikšmę, pripažįsta, jogei šita reikšmė tiktai tuomet gali pasirodyti pilnoje savo jėgoje, kuomet persimainys žinomos gyvenimo formos. Tiktai kiekvienas iš šitų mintytojų kitaip sau persistato, kaip tokios permainos gali įvykti. Vienas priduoda didesnę svarbą moralams, kitas religijai, trečias šeimyniškųjų klausimų išrišimui. Tolstojus, Ruskinas, William Morris, Emersonas, Walt Whitman, — visi jie taip suprato, jogei poezija ir dailė nėra tai kas toksai neprigulįs nuo gyvenimo reališkų ir dvasiškų srovių. Tas, kuris žino ir jaučia, kokie augšti, didi ir prakilnus poezijos uždaviniai ir kokią stebūklingai didelę reikšmę ji gali turėti gyvenimo papuošime, valyme ir kėlime, tas, — jeigu jis stipriais ryšiais bus surištas su gyvenimu, jeigu jis turės stiprias sympatijas prie žmonių, sudės visas savo jėgas į gyvenimą, kad tokiuo būdu priruošti poezijai kelius, prirengti dirvą, kurioje ji galės augti. Kas teisingai ir tikrai poeziją myli ir ją supranta, kas nežiūri į ją, kaipo į žaislą, praleidimui liuoso laiko, tas nenukryps ir nuo savo gyvenimo reališkųjų reikalavimų.

Tegu kiekvienas atskirai žiūri į savo uždavinius kaip kas nori, tegu vienam išrodo šiokis, kitam kitokis kelias teisingu, bet visi tie, kurie nori ir geidžia veikti ką-nors gyvenimo labui ir žmonių gerovei, dėl tų visų neužginčijamai svarbum yra štai kas: kiekvienas triūsas turės didesnes pasekmes, juo didesnis ir gilesnis bus mūsų gyvenimo ir žmonių supratimas. Daugelį įvairių gyvenimo apsireiškimų užvis geriausiai, jautriausiai ir gyviausiai pastato prieš mus dailė ir poezija. Žmonių vidujinis gyvenimas kitokiu keliu neprieinamas. Nei su mikroskopu, nei su kitais instrumentais prie jo prieiti negalime. Nei moksliški nei eksperimentaliniai tyrinėjimai negali mums suteikti aiškaus vaizdo iš to, kas atsitinka žmoguje; negali suteikti mums tokio vaizdo, pagal kurį mes galėtume pasakyti: ištikro, dabar aš šitą žmogų pilnai suprantu.

Moksliškieji ir eksperimentaliniai tyrinėjimai, žinoma, gali mums daug pasakyti, kas tame ar kitame žmoguje yra ir kas jame atsitinka. Mes tokiuo būdu daug galime žinoti apie tąjį žmogų. Bet daug apie žmogų žinoti ir jį suprasti, tai labai-labai didelis skirtas. Mes jį ištiriame moksliškai išdaliname jame įvykstančią veikmę į skirtingiausias dalis, jieškome ir surandame įvairiausių apsireiškimų akstinus, ir taip kiekvieną gabalą, kiekvieną dalį skyrium įstengiame išaiškinti ir pripažodyti, kodėl tas ir tas yra taip, o ne kitaip. Ir tačiaus po šito visko mes negalime dar pasakyti, jog dabar šitą žmogų suprantame, pažįstame, jog dabar aiškiai ir šviesiai matome tuos jausmų ir minčių virpėjimus, jo pakėjimus, kokiuose jis gyvena. Bet žmogus juk nėra suma tų jo dalių, kurias mes kiekvieną skyrium paėmėme, bet yra šitų dalių syntetiškas sujungimas. Laikrodžio dalis mes galime kiekvieną skyrium išjieškoti, išnagrinėti ir, galime pilnai ir aiškiai suprasti, kodėl laikrodis eina, jeigu sudėsime tas žinomas dalis ir sujungsime į krūvą. Laikrodis — tai mechanizmas, o ne gyvas sutvėrimas, kurio vidujinis gyvenimas yra ypatingų dalių psychologiška synteza. Ir šitą jausti ir suprasti mes neįstengiame, jeigu tikta: moksliškuoju keliu bandysime prie to prieiti.

Mes turime stengties sugriebti visą ir gyvą žmogų. Jeigu mes tiktai norime jį suprasti, suprasti kiekvieną atsitinkantį jo jausmuose ir mintyse judėjimą, tai privalome stengties atsiekti tą kitokiais būdais. Mes turime stengties gauti iš žmogaus daugiau piešinių, pamatingiau apžvelgtus, pilnus, įvairiose pozose; ypač tuos piešinius, kur pasirodo to žmogaus ypatybės labiau aiškiai ir gyvai. Ir kiekviename šitokiame ypatingame atsitikime mes jį turime suprasti, aiškiai ir gyvai turime matyti prieš save. Ir tokiuo tik būdu jo vidujinis gyvenimas prieš mus atsiveria ir mes tą atjaučiame ir suprantame jo svarbiausius apsireiškimus. Taigi, ne mikroskopas, ne moksliški eksperimentai mums šitą sielą atidarė, bet ypatingas fantazijos veikimas, ypatinga fantazijos jėga, kurią mes galime pavadinti poetiška fantazija, poetišku mintijimu, taipo pat, kaip mes kalbame apie filosofišką fantaziją ir mintijimą, moksliską, matematišką ir tt.

Poetiškas mintijimas taipo pat turi didelę reikšmę žmonijos gyvenime, kaip ir moksliškas mintijimas, nes jis artina žmones tarp savęs ir tiesia tiltus nuo vienų ligi kitų. Tegu mes ir žinome jogei tam tikras gyvenimo sutvarkymas labai priešinasi šitokiam tiltų tiesimui ir pastatytuosius tiltus kartais sugriauja ir panaikina, nors ir be tinkamų gyvenimo formų poezija negali gyventi, negali tinkamai pildyti savo didžias užduotis, tačiaus butų neteisinga nukreipti visą domą tiktai ant šitų gyvenimo formų permainų ir laikyti poetišką triūsą mažaverčiu, poezijos praplatinimo darbą tokiu, kuris neatneš jokių vaisių. Didelių draugijinių judėjimų pradžioje šitokios, tik-ką privestos, mintįs labai plačiai yra paskleidžiamos. Tie, kurie dalyvauja šitame judėjime, reališkame draugijiniame darbe, mėgia manyti, jog tiktai jų veikimas yra svarbus, gi visas kitas mažavertis, net kenksmingas. Poetai, jeigu jie prie to dar užsiima kuo kitu, negu pačiais tos dienos degančiais klausimais, šitų žmonių akyse išrodo visiškais benaudžiais dėl kultūros ir gyvenimo kėlimo. Atsiminkime tiktai kaip pavyzdžiui vokiečių liberališkieji ir radikališkieji politikai ir publicistai savu laiku niekino didį vokiečių poetą Goethę! Ir kaip daug-daug didesnė svarba galų gale šitam didžiam poetui buvo dėl tų pačių draugijinio gyvenimo formų, reikalavimų, sulyginant su tais geraisiais laikraštininkais.

Mes turime pasakyti šitaip: Kiekvienas mūsų draugijinio gyvenimo veikimas turės didesnes pasekmes, juo geriau mes suprasime to gyvenimo formų pamatus; mūsų veikimas dėl žmonių labo, su kuriais turime labai arti susitikti, turės didesnes pasekmes, juo mes būsime geresni žmonių pažintojai, juo aiškiau ir intimiškiau (gilučiau) mes suprasime visa tą, kas atsitinka žmogaus būde, jo vidujiniame gyvenime, visa tą, ko jis nori, geidžia ir trokšta, ką jis jaučia, ko jis ilgisi ir laukia, kur skrenda jo mintįs. Poetiškų mintijimų rezultatas — tai poezija, kaipo sielos gyvenimo tikroji aiškintoja, ir todėl ji yra didžiu ir svarbum bendrojo gyvenimo faktorium, didžia akstintoja — jėga. Ir tie, kurie poezijai rengia kelius, dirba didį ir svarbų draugijinį darbą.

Mokslo daiktas yra visuma, ir jo tikslas yra — surasti dėsnius, kaip viskas apsireiškia ir keičiasi. Viskas, kas tiktai yra, gali būti moksliškų tyrinėjimų dalyku; žinoma, mokslui priguli tirti ir žmogus su jo vidujiniu gyvenimu. Bet žmogus mokslui žingeidus tiktai kaipo visumos dalis, kaipo vienas gabalas iš gamtos. Mokslas nori surasti dėsnius, kurie valdo žmogaus gyvenimą, kaipo dalį iš visumos gyvenimo. Mokslas stengiasi apglėbti visumą, kosmosą. Mokslas turi kosmišką charakterių. Dailė ir poezija, priešingai, yra tai žmogiškas, antropocentriškas charakterius. Antropos — žmogus, ir jo gyvenimas, tai yra poezijos centras, tai jos vienintėlis daiktas. Taipgi ir tenai, kur poezija rodo ir aiškina gamtą, ji turi žymų gamtos saryšį su žmogumi. Žmonių siela, žmonių likimas — tai poetiškų tyrinėjimų šaltinis. Žmogus ir žmonija ir kas tiktai yra saryšyje su jos jausmų ir minčių pasauliu — tai poezijos turinys. Poezijoje žmonija pati savaimu mintija ir jaučia.

Ryškiai ir paprastai Hebbel sako apie poeziją: „Joje susijungia, kaip padidinančiame stikle, visi spinduliai, kurie išeina iš žmonių; joje jie susikoncentruoja, ir tuomet teka atgal ant tų pačių žmonių, ir taipo žmonės patįs savo spinduliais yra apšviečiami ir šildomi.'' Šitasai pats didis poetas dar sako: „Tikroje poezijoje kiekvienas sakinys turi žmogaus veidą.'' Kiekvienas sakinys, kiekvienas žodis mums ką-nors pasakoja apie žmogų. Tikroje poezijoje mes girdime žmonių ir gyvenimo balsus. Tai tylius, tai garsius, tai linksmus, tai liūdnus, tai verksmus, tai keiksmus ir prisiegavimus, tai smagumo pilnus šauksmus, ir matome plaukiančias iš akių ašaras. Poetas yra tas, kurio galva pilna šitų „žmonių veidų'', kurio pilnos ausis šitų „gyvenimo balsų'' ir, kuriam šitas viskas neduoda ramumo, jį riša prie savęs ir ragina suprasti tą ir tada apskelbti tą, ką matė, ką jis girdėjo, ir pergyveno.

Ir ne tiktai ta yra poezija, kurioje yra statomi prieš akis gyvi žmonės, bet ir ta, kuri piešia gamtą — ir ta yra taipgi pilna žmogiškojo turinio. Kitaip ji nėra poezija. Kaip moksle, taipgi ir tenai, kur ji tyrinėja žmogų, galų gale prieinama prie kosmoso; jeigu poezija ir žiūri į kosmosą ir mėgina kosmosą aiškinti, galų gale ji visgi sugrįžta pas žmogų ir jo vidujinį gyvenimą, prie šito gyvenimo mistiškųjų saryšių su gamta. Poetas žiūri į gyvenimą ne su „praktiškomis'' akimis, bet su „jausmų'' akimis. Kuomet dailininkas piešia arba tėpioja net ir mažą medelį, ir tuomet jis turi siekį ne kad parodyti, kaip iššiūri toks ir toks medelis, idant mes jį galėtume pažinti, bet šitasai pats medelis dėl jo yra žinomo sielos stovio apraiška, žinomų jausmų symbolius. Ruskinas paprastai ir dailiai apie tai sako:

„Dėl išmintingų ir jaučiančių žmonių, kuomet jie žiūri į gamtą arba į gamtos piešinį, kalnai ir kloniai, medžiai ir debesiai, nėra tiktai kalnais ir kloniais, medžiais ir debesiais, bet visai kas kita, kas nauja. Visa gamta dėl jų yra motina, kuri mus visus pagimdė ir kartą mus visus vėl pasiims į savo glėbį. Ji amžinai yra apie mus ir gimdo šventus jausmus mūsų krūtinėje, kuomet žiūrime į plačiuosius tylius laukus, arba klausomės, kaip upelis burbuliuoja. Ji viskam priduoda šventą reikšmę: kiekviena uola yra yt paminklas ant mirusiųjų gyvių kapo su pilnu paslapties užrašu, kiekvienas kojų išmintas takelis yra tylios vienatvės liūdnas ir gražus symbolius...''

Jeigu dailininkas arba poetas savo gamtos piešiniuose įstengia indėti ką tokio abelnai žmogiško, jeigu jis savo paveikslu įstengia pabudinti mumyse kokius-nors vidujinius sujudimus, kuriuosę girdisi „žmonių gyvenimo balsas'', kuriame, nors ir kaip tarp ūkų, pasirodo „žmonių veidai'', ir po šito piešinio įspūdžiais mumyse pabunda jausmais pripildyta ir nuvarsuota minčių pynė apie žmogų ir jo gyvenimą ir jo likimą — tai šitas piešinys yra poetiškas. Ir tas, kuris visa tą mato ir girdi, visa tą atjaučia kaip ir gyvą, visa tą mato saryšyje su gyvenimu, su žmogumi, kas įstengia sugriebti kiekvieno dalyko, kiekvieno žmogaus giliąją ypatybę, kiekvieną įžymesnį brūkšnį, ypatingąjį charakterį, tas pagal savo būdo yra poetas.

Kiekvienas normališkas žmogus yra „truputį'' poetas, kiekvienas yra „maž-daug'' dailininkas. Vienas daugiau, kitas mažiau. Kitas per visą savo gyvenimą nėra nei vieno paveikslo nutėplioję, nei vienos melodijos sukomponavęs, nei vienų eilių parašęs, tačiaus jame gali būti didelės ir galingos poeto dovanos: jis aiškiomis akimis ir atvertais jausmais stoja prieš gyvenimą, aiškiai mato ir girdi — kas dedasi, kas atsitinka, stipriai jaučia ir jausmais supranta tą, kas yra gyvenime ir žmonėse, ir kuomet jisai kalba apie ką-nors, tai jo žodžiai yra aiškus, paprasti, širdingi, pilni didžios gyvenimo išminties.

Bet nekartą šitokios dvasios jėgos yra sulaužomos arba per blogą, netikusį, netikrą auklėjimą, kuriame neleidžiama ir trukdoma jų išsiplėtojimas. Sparti, visuomet kažin-kur bėganti naujoji gadynė nesuteikia reikalingo ramumo įsigilinti į gyvenimo apsireiškimus, ir kartu su gyvenimu ir mokykla, ir joje valdantis rėdas neleidžia ilgai ir kietai susiristi su bent kuo, bet gena ir veja tolyn nuo vieno dalyko prie kito ir, įspūdžiai, kuriuos priima jaunosios gentkartės dvasia, yra taip neapsakomai margi, chaotiški, ir prie to, taip paviršutiniški, jog stamantrių ryšių su nieku negali turėti. Gyvenimas ir kartu su juomi mokykla padaro žmones vis silpnesniais, vis tuštesniais. Čia turi ateiti į pagalbą poezija ir dailė, ir turi valyti, gilinti, sutvarkyti jausmų gyvenimą, padaryti žmones žmogiškesniais. Didelis žinojimas šitam dalyke turi visai mažą svarbą. Didis mokslininkas gali būti mažas, mažas kaipo žmogus, jisai gali būti yt neregys, kuris nemato to, kas yra svarbus ir brangus jo bendrams-žmonėms. Bet dėl didžio, tikrai didžio ir tikro poeto — „niekas, kas žmogiškas, nėra svetimu''. Tikrieji poezijos keliai visi veda „į žmonių šalį''. Tie kurie pas juos eina, jaučia jog visuaugščiausias visų besistengimų, visų minčių dalykas yra ir pasilieka — žmogus, gyvasai žmogus: jisai yra pradžia ir galas — alpha ir omega — apie jį viskas sukasi, jo likimas — tai svarbiausi problema, jo gyvenimo ištobulinimas — tai augščiausias siekis.

Jul. Baniulis.

ARISTOTELIS

Kas buvo tas senovės mokslo vyras Aristotelis, privalo žinoti kiekvienas mažiau-daugiau apsišvietęs žmogus, kuris nori tik suprasti gamtos gražybę ir suprasti, ką žmonija jau senovėje prakilnaus turėjo.

Aristotelis yra didis senovės laikų graikų tautos patriotas, filosofas ir «gamtos mokslų tėvas»; jis gimė dar 384 metuose prieš Kristų, mažame paviete Staigeira (graikų raštininkai jį ir vadindavo «Stagyrytis» — staugirietis), o gyvenimą baigė 322 metuose pirm Kristaus atėjimo. Jo tėvas Nicomachus daktaravo pas Amyntą, Macedonijos karalių Aristotelis prie tėvo gyveno tik iki 17 metų, ir kada jo tėvas 367 metuose p. K. mirė, jauną Aristotelį giminės atidavė į tuomet garsią Athenų mokslainę, prie mokytojo Plato studijuoti retoriką (gražiuokalbę) ir estetiką (gražiuojausmę). Aristotelis iš prigimimo buvo labai gabus ir turėjo gerą pasisekimą retorikos moksle; po Plato priežiūra prabuvo 20 metų, ir jam pasimirus jisai pastojo sofistų mokytoju iš kalbažinystės ir retorikos; keletą metų po tam Aristotelis išleido pirmąjį savo raštą «Pirmieji nagrinėjimai» (Prior Analitics). Kada jo mokytojas Plato pasimirė, tada Aristotelis išbuvęs 20 metų su Plato, apleido Athenus ir keliavo į Aleksandriją, pokeliui sakinėdamas pamokslus žmonėms, mokindamas išminties ir teisybės.

Aristotelio kalba buvo aiški, pilna retorikos ir estetikos, visiems suprantama, su faktais darodanti teisybę; dėlto jo pamokslų klausyt eidavo seni ir jauni. Tuose laikuose graikai garbino daugybę dievų. Aristotelis savo pamoksluose mokino, kad tie dievai, kokius graikai garbina, yra nelegališki arba neteisingi; kad graikų garbinami didieji dievai — Zeus ir Appollo, kaipo visų-geriausi geradėjai, — neikiek neturi dievystės, tik paprasti graikų tautos prakilnųs vyrai buvo: užtad Aristotelis tokius dievus peikė, liepė tikėt, kad yra vienas visagalis dievas teisybės, o tokius dievus, kaip Zeus ir Appollo atmest.

Antras jo žinomesnių veikalų yra «Vėlesni nagrinėjimai» (Posterior Analitics). Tam veikale Aristotelis kalba taipogi apie senus, fanatizmo išrastus dievus, netikumą valdžios ir kovą tarpe dievų, kokią jie, anot mythų, vedė tarp savęs senovės laikuose. Aristotelis kalba, kaip Agamemnonas karalius 987 metuose p. K. pakėlė didelę ir bereikalingą karę ir nugalavo Trojos miesto karalių pusdievį Priamą ir išpjovė 10 tūkstančių graikų.

Trečias vėl svarbesnių jo veikalų «Iškedenimai sofistų» (Sophistical Refutations), kur tarp ko kito Aristotelis kalba apie nusenusią politiką graikiškų valdonų ir bajorų; nurodo graikams, kad reikia įvesti valdžia visuomenės, t. y. konstitucijinė respublika; valdonas turi būt išrinktas visos publikos, kaip va mūsų laikuose renka prezidentą.

Svarbesni jo raštai yra iš gamtos historijos, kurie vargiai sutelpa 8 tomuose; mat da tuose laikuose gamtos mokslų niekas nepažino, ir niekas neprotavo, kaip žmogus gyveno ant žemės pirm milijono metų, ir kokios veislės gyvūnų perėjo bei iš-

(Užbaiga bus.)

Mikas Stakėnas.

šių draugijos, nes ir tos, kurios liuosai plėtojos garsiajam Plėvei viešpataujant, šiandien uždaromos (Kievos savyšalpos darbininkų profesionalinė dr-ja). Apšvietimo draugijos taipopat uždarinėjamos; mokytojai, dristantįs slaptai (viešai mat draudžia) mokyti vaikus, taip-pat, kaip ir tie kurie kuo-ne-kuo prisidės prie slapto mokinimo: ar tai duos būstą ar ragins mokyti, — visi tie administraviniu būdu t. y. be teismo, baudžiami 500 rubliais pabaudos užmokėti ar 3 mėnesius atsėdėt už geležinių (Kauno gubernatoriaus aplinkraštis). Viešos gi apšvietimo draugijos, kurios kaip mokėjo (ar kaip norėjo) taip platino apšvietimą — uždarinėjamos («Saulės» ir kitos). Asmens nepaliečiamybė statoma užniek. Žmogus, tas augščiausias gamtos sutvėrimas skaitomas da nors ir 20 amžiuj (žinoma, tik Rusijoj) gyvulio vietoj. Tų pačių žmonių-brolių žinoma, pavirtusių žvėrimis) plakamas rykštėmis, kaip mažas vaikas (Zerentujaus kalėjimas ir kiti); o kaltininkai to viso ramiai sau sėdi ir paaugštinimus arba padėkas apturi «iš viršaus» už stropumą (za userdije)...

Viską, ką tik buvome iškovoję savo krauju 1905 metais — šiandien nieko nebeturim, nebent tik Dūmą. Bet kągi męs galim ir iš jos suvaržytos sulaukti?— Jau baigiami likviduoti laisvių užsilikę trupinėliai. Šiandien da neužbaigtos bylos iš 1905 metų. O kiek da laukia kalėjimo sienos! Visi Siberijos ir tolimos šiaurės kampai prigrūsti ištremtiniais. Ir kuomet tam visam bus galas? Gal šiandien-rytoj nustos siautusios tos šlykščios juodųjų jėgos... Gal nustos, nutils kvatojusios tos baisios piktos šmėklos... Gal?... Bet...dabar tik pati pradžia jų siautimo, pradžia baisios puotos Pradžioj ir viduryj 1910 metų lyg buvo ir sustoję (nors paviršutiniai) savo pasiutusiame bėgime. Bet šiandien su visu pašėlimu, su pilnu entuziazmu pasisekimo metėsi į tą baisų sauvalės sukurį, kaip tas baisus šiaurys, kada nešasi plačiomis miesto gatvėmis yt padūkęs, viską laužydamas, naikindamas, griaudamas ant savo kelio. Kiekvienas baisus biurokratų nusikvatojimas visuomenei kaštuoja kelius šimtus prakilniausių sūnų. O, koks baisus slogutis! Žmogus, guldamas lovon, mįslini: gal paskutinę naktį miegti tame šiltame šeimynos lizde. Nėsi užtikrintas, kad tamsią naktį neįsigriaus policija su žandarais ir neišneš tave surakinę, kaip kokį budelį... Be jokios kaltės, be nieko atskirs nuo šeimynos, pasodins kalėjiman ligi teismo ir tiek. Žinoma, pasėdėjus kokius du metu kalėjime ištei sins.

Mokslas sloginama. Universitetų sąjungos (seniūnijos) uždarinėjamos. Profesoriai atstatomi ar patįs atsistatydina.

Ant tų visų baisumų sloginamo gyvenimo atsiliepė mūsų jautrioji visuomenės dalis mūsų viltis — jaunuomenė. Jos balsas, aiškiai, skardžiai praskambėjo išilgai Rusijos viešpatystę. Jos plonas, bet tvirtas: «gana to kankinimo, gana sauvališkumo» — aiškiai atsiliepė visuomenės širdyse, perplėšdamas Rusijos sienos atsiliepė užsienio laisvose šalyse. Visos augštosios mokyklos (universitetai ir institutai) uždaryti. Studentai būriais siunčiami (už subruzdimą) už Uralo kalnų. Be kapeikos kišenėje, kaip praneša laikraščiai, be šiltų apdarų, vejami pėsti, kaip galvijai, prie 40 laipsnių šalčio į Siberijos tyrus. Visuomenė tyli. Kerštas nerodo sukąstų dantų. O, baisu! Žemė suelektrizuota. Trošku. Juodi debesįs žmonijos kerštо renkasi ant mėlyno dangaus. Griaustinio griovimas bus baisus... Baisi bus audra... Bet nenusigązkim! Po baisios, viską naikinančios audros užtekės laisvės saulutė ir linksmai nusišypsos savo aiškiais, viską gaivinančiais spinduliais!

Mikė Melagis.

———==: o :==———

L. N. Tolstoj.

AKMENS.

Atėjo dvi moteris pas senelį pasimokinti. Viena minėsi save už didžiausią nusidėjėlę. Antroji gi, pragyvenusi visą amžį sulig įsakymų, niekad nei į jokį nusidėjimą nedasileidusi, buvo sau rami.

Senelis išklausė abiejų moterių apie jų gyvenimą. Viena su ašaromis prisižino jam savo didelę nuodėmę. Ji laikė savo nuodėmę taip didele, jog nesitikėjo atleidimo; antroji gi išdidžiai pasakė, jog nesijaučia jokios nuodėmės. Senelis pasakė pirmajai:

— Eik tu, Dievo moteriškė, už miesto ir rask tu man didelį akmenį — tokį didelį, kokį pakelt galėsi, ir atnešk... O tu, — tarė jis antrai, kuri nesijautė nusidėjėle, — atnešk man taipgi akmenių, kiek tik pakelsi, tik visus mažiukus.

Moteris nuėjo ir išpildė senelio priesaką. Viena atnešė didelį akmenį, antroji pilną maišą mažiukų akmeniukų.

Senelis apžiūrėjo ir tarė:

— Dabar štai ką padarykite: nuneškit jųs atgal tuos akmenis ir padėkit ant tų pačių vietų, iš kurių paėmėt; kuomet padėsite, ateikit pas mane.

Moteris nuėjo išpildyti senelio priesaką. Pirmoji lengvai rado tą vietą, iš kurios paėmė akmenį, ir padėjo jį, kaip jis buvo; bet antroji niekaip negalėjo atminti vietų, iš kurių paėmė kokį akmenėlį, ir taip, neišpildžiusi priesako, sugrįžo su maišu akmenėlių prie senelio.

— Tai taip, — tarė senelis, — taipgi būna ir su nusidėjimais. Tu lengvai padėjai didelį ir sunkų akmenį ant vietos, dėlto jog žinojai, iš kur paėmei jį. O tu — negalėjai, dėlto, jog nežinojai, iš kur paėmei mažus akmeniukus. Taip yra ir su nusidėjimais.

Tu atminei savo nusidėjimą, jauteis už jį žmonių neapykantą ir savo sieloje gailėjaisi, delto pasiliuosavai nuo jo sunkenybės.

Tu gi, — atsikreipė senelis į antrą moterį, atnešusią atgal mažiukus akmeniukus, — nusidėjai mažais nusidėjimais, neatminei jų, nenukentei už juos, pripratai prie jų ir į gyvenimą nežvelgei, apkalbėjai nusidėjimus kitų, vis labiau ir labiau bridai į savo.

Visi męs nusidėjėliai, ir visi męs pražūsme, jeigu neprisiimsime jų ant savęs.

Vertė **J. J. Nienius.**

PRIE GRUENWALDO.

(Plunksnos mėginimai.)

Nors penki šimtmečiai perėjo
Užmiršt lietuviai negalėjo
Nemirtinos kovos,
Kada kryžiuočiai galą gavo,
Kada lietuviai išliuosavo
Visus, kurie sunkiai dejavo
Nuo jųjų priespaudos.
Žalgirio mūšis baisus buvo:
Dang drąsių karžygių pražūvo
Už laimę Lietuvos!
Bet jų darbų paminklas liko
Jiems tautos nupinė vainiką,
Kurs nenuvyto, nepranyko
Lig mūs' laikų dienos.
Lietuviui vis akyse stovi
Nemirtina Žalgirio šlovė;
Akyse rodos jam
Mažiausis mūšyje dalykas
Buk buvo ir jisai kirtikas
Ir šventė pergalės Velykas
Tam mūšyje baisiam.
Akyse stovi: dailus rytas;
Plačiausia lyguma nušvytus
Nuo saulės spindulių.
— Prie traškančio Žalgirio miško
Kas pamiškyj, taip blizga—tvis-
(ka?
Labiau už giružės čšimą,
Už spiečius avilių?
— Tai Lietuvos žiedai rinktieji,
Tai Lietuvos vaikai suėję
Iš tėviškės valsčių;
Ginklai puslėtuose delnuose:
Kardai sieksniniai, kieto uosio
Šakuotos buožės — jų galuose
Daug žymių nuo kirčių.
Lietuviai kailiu apsirėdę;
Žirgai greitieji, atsiėdę
Vos tik sulaikomi;
Iš gyvuolių galvų kaupokai...
Išrodo, kad vilkai ir lokiai
Ant priešų tykoj' ne ant juokų,
Iš girios vejami.
Pirmose glitos' bajorija,
Šarvai jų žiba, kaip žarija,
Kaip jūrės jų tuntai,
Kuriuose milžinai žemaičiai
Ir karšti kovoje augštaičiai —
Visi tik žiūri, kaip dievaičiai
Į lygumą rūstai.
Prie Lietuvos jos talkininkai:
Totoriai, nuožmųs kariauninkai—
Atvyko jie ištirt,
Kaip su kryžiuočiais reik' galuotis...
Iš dešinės štai lenkų jotįs...
Visų veiduos' matyt užduotis —
Su lietuviais numirt.
Baltais šarvais, ant bėro žirgo
Vien's vadas, yt žvaigždė sumirgo,
Tai Vytautas narsus.
Tuntus sustato, sudalina
Su meile žiur' į tąją minią,
Kuri kariuomenę dabina —
Į Žirgvaikio ženklus.
Iš grumsto debesiais pakilo...
Kryžiuočiai eina, tuoj nutilo
Narsieji karžygiai.
Ir kardą Vytautas iškėlęs
Sušuko: „mindžiokite dėlės!
Kam mūsų kraštas mielas,
Lai mirs už jį linksmai!''
Nuo šauksmo žemė sudrebėjo,
Trimitų garsas suskambėjo,
Ir šoko Lietuva,
Kur, kaip ėžys ginklais spygliuotas,
Užtvenkęs visų šalių plotus
Kryžiuotis bėgo kelti puotas!
Ir užvirė kova...
Lietuviai atvyrom's krūtinėm's
Atrėmė sieną geležinę
Ir buožėmis, kardais;
Kaip kalvių tūkstančiai per šaltį,
Šarvus kryžiuočių ėmė skelti,
Ir mindė priešą, kaipo žaltį
Iniršusiais žirgais.
Jau saulė pusdienin pakilo —
Abidvi pusės nenutilo
Ir grumiasi baisiai;
Vilyčių, kulkų lietus krito,
Jei viena glyta puolė — kita
Jos vieton buvo pastatyta
Numirt, kaip karžygiai.
Kryžiuočių kietas plienas dūžo,
Lietuvių sunkios buožės lūžo,
Ir dulkių debesiai
Visus kovotojus užklojo
Tik žemė motina vaitojo
Prislėgta kritusiais kovoje
Jos mylimais vaikais.
—Bet veltui: šuo, pamatęs ėžį
Dantimis jojo kailį griežė! —
Tik kruvinas labiau.
Taip ir totoriai, kaip užtiko
Kryžiuočių plieną—greit pakriko,
Nors gyvastį neduod uždyko
Jie stengias kuoilgiau.
Ir Lietuvos narsūnų glytos
Totorių tapo sumaišytos...
Lietuviams liko klot
Drąsuolių kūnais priešo kelią
Ir pasitraukti sau į šalį...
Mažai tas judino karalių
Jagailę stot kovot:
Per visą laiką jis stovėjo,
Tai į kovotojus žiūrėjo,
Tai meldėsi karštai.
Tad' šaukiant: „Sveika būk Marija''
Didysis Vytautas su Lenkija
Sustabdė priešo kareiviją
Sužibo vėl kardai...
Ir baltos lenkiškos vėliavos
Draug iškilmingai sulingavo
Tarp Vytauto tuntų.
Kryžiuočių plieno glytą ardė,
Kad priešo kūnai susižardė
Kalnai ant lygumos!
Bet priešas pergalei tikėdam's
Ant kūnų lipė nepaisėdam's,
Skverbėsi vidurin
Drąsesnis ar stipresnis pr'ėjo,
Kaip medis pakirstas gulėjo...
Nei žingsnio lenkai negalėjo
Kovoj nužengt pirmyn.
Kryžiuočiai su visa galybe
Sulaužė lenkišką narsybę...
Pradėjo lenk's svyruot,
Nors Vytaut's, kur mirtis siautojo,
Kur žmonių tūkstančiai vaitojo,
Kaip vilties žvaigždė vis skrajojo
Drąsindamas kovot.
Jagailai, matant priešo gaujas,
Atbudo senas bočių kraujas
Su kardu šoko ten,
Kur krauju, prakaitu aplieti,
Kareiviai grumias susispietę
Kad ar kryžiuočius pergalėti,
Ar mirt visiems išvien'.
Pradžiugo lenkai, kaip Jegailė
Pradėjo kirst kardu be bailės!
Vėl puola ant priešų...
Priešai, kaip uola pasitiko,
Kur lenkai skilo ir pakriko.
Ir daug prie tos uolos pranyko
Iš lenkų karžygių!
Vidun kryžiuočiai įsikirto
Jagailos vėliava pavirto
Pradėjo lenkai žūt.
Kryžiuočiai džiaugsme užgiedojo:
„Mums kėlės Kristus šioj kovoje!
Lietuviai, lenkai mus globoje!
Jų ponais lemta būt''!
Po smūgiais Vytautas sutraukė
Lietuvą glytuos' ir palaukė,
Kada priešai pails.
Nors priešas pergalę giedojo,
Ir visą spėką suvartojo, —
Tikėjos, kad jau lenk's kovoje
Ant visados nutils.
Kryžiuočių nuovargį išvydęs
Balsiai sušuko Vytaut's Didis:
„Lietuviai su manim!
Kožnam jau valanda atėjo
Atkeršyt priešui ko kentėjo!
Pirmyn, o broliai mylimieji,
Kur žvėris alkani''.
Kaip sukurys su didžiu džiaugsmu,
Su kariškosios dainos šauksmu
Po Vytauto žodžiu, —
Lietuviai ant kryžiuočių puola,
Ir kas ant kelio jiems papuola —
Be jokio pėdsakio prapuola
Nuo mirtinų kirčių.
O lenkai Vytautą išvydę
Suriko: „Lai gyvuoja, žydi
Narsioji Lietuva!
Per Lietuvą męs išgelbėti''...
Ir lenkai, priešo apgalėti,
Lietuviam šoko kirst padėti, —
Pavirto ta kova
Į baisią, kraujinę skerdynę,
Kokios nebuvo toj gadynėj' —
Nebus gal niekados.
Linksmai kryžiuočiai nebgiedojo,
Bet sustenėjo, suvaitojo
Ir jųjų kūnais nusiklojo
Kalnai ant lygumos.
Lietuviai greit' priešus apsupo.
Tada priešai ant kelių klupo
Už gyvastį maldaut.
Ginklų traškėjimas nutilo;
Maldų garsai dangun pakilo,
Kad priešas amžinai sudilo,
Nedrįs toliaus kariaut.
Jau buvo vakar's; raudonavo
Dangus; kryžiuočiai gi klupavo
Nužemintai kraujuos'.
Vilkai išlėto baisiai kaukia
Varnai aplinkui krankia, šaukia,
Visi jie gausios puotos laukia
Ant myrio lygumos.
Kur Vytauto tuntai kovojo —
Dabar laukuos' javai banguoja!
Neliko, nei ženklų.
Bet Vytauto paminklas liko —.
Jam tautos nupynė vainiką,
Kurs' nenuvyto, nepranyko
Lig mus' laikų dienų.
Visi lietuviai, lai gyvuoja,
Kad myli bočius ir guodoja
Jų nuopelnus didžius.
Ilgiausius amžius, lai gyvuoja, —
Kad atmena ir apvaikščioja,
Kaip Vytautas narsiai kovojo,
Visiems, lai garbė bus!

P. Bitininkas.

LAIŠKAI IN REDAKCIJĄ

Maloninga «Vienybės» Redakcija!

Leiskite man, bent trumpai — nėsa oras dabar karštas —, keletą pastabų išreikšti mūsų visuomeniškuose reikaluose:

1. «Keleivis» nepritaria laikraštininkų ir apšviestunijos susivažiavimui, nes sakos «nenoris taikintiesi su klerikalais arba tautininkais-atžagareiviais», ir dėlto kad «kai-kurie pirmeiviški laikraščiai» stabdę lietuvių visuomenę nuo progreso... Aiškiai pasakyta, nėra ko šnekėti: išeina taip: aš «Keleivis» dariau ir darysiu skriaudas lietuvių visuomenei, griaudamas S. L. A. ir tt., o ką tu, visuomenė, man padarysi? kas su manim, «Keleiviu», nesutinka, tas «stabdo progresą»... Kad «Keleivis» be nesuomoniškos agitacijos prieš S. L. A., užsiima dar garsinimais garsių Collinsų, «didžių gydytojų» Stankų ir tt., tai žinoma reiškia jo, «Keleivio», pirmeiviškumą ir laikraštininkų doros prisilaikymą. Tuomi jis, «Keleivis» nemano stabdęs lietuvių progreso. Ir kaipo neklaidingas popežius «Keleivis» nereikalauja sušnekų ir — žinoma — sušnekėto žodžio pildymo. Jeigu jis tai padarytų, tai jau butų «skebavimas»... Aš myliu visus žmones, ir patį «Keleivį», bet, rasi, nepyks jo išleistojai, jeigu su tokia etika sutikti aš bent negaliu. Pažiūrėkime savo akim, ar ten nesiranda didelis pašinas, o paskui ir krislą galėsime išliežti iš artimo akies. Pakraipos neatmainys, nei netrokšta atmainyti laikraštininkų susivažiavimas, čion čina klausimas apie dorybę. Ir su tautiečiu ir su klerikalu galima kovoti, bet tik naudojanties dorais ginklais. Ten, kur kerštas viešpatauja, ten nėra visuomenės progresas stiprinamas, tik visuomenės dora tvirkinama... O kad apšviestunijos susivažiavimas gali pakreipti mintis lietuvių veikėjų geresnėn pusėn, bent iš doriško atžvilgio, liudija, tarp kitko, ir apsirėškimas mūsų presoje po pereitųjų metų seimo. Teisybė, daug ko neatsiekėme; tačiaus nors pradžią geram darbui padarėme. Ar-gi draugas «Keleivis» norėtų laikyties kuningų obalsio: «po vienu stogu su Šliupu nekalbėsime»? Regis, laikas butų mums visiems susiprasti ir neven asmeniškam siekiui dirbti. Labas visuomenės atsiekiamas toli geriaus per susitarimą ir susisėbravimą, negu varstymusi peiliais....

2. P. Vinciūnas «Vienybėje» N27, klausia, kas pasidarė su Pan-Ariškaja (tik ne Pan-Ariškaja!) Sąjunga, kuriai S. L. A. «įmokėjo dagi ir paskirtą sumą piningų», o kurios susitelkimui mane išrinko savo atstovu, 24-tame seime. Viena, S. L. A. neįmokėjo jokių piningų, tik aš įmokėjau $1.00 S. L. A. vardu, kaipo išrinktas atstovas; antra — rengėjai Pan-Ariškosios Sąjungos ikišiol neapreiškė jokio gyvumo, ir todėl negavęs jokių žinių negalėjau nei S. L. A. seimui nieko pranešti. Jeigu dalykas nežluga, tai ne tik p. Vinciūnas, bet visi S. L. A. sąnariai, išgirs, kas tame reikale padaryta tapo.

3. L. S. S. seimas savo apšnekose parodo, kad tūli mūsų draugai—socialistai bėgyje pereitų metų nešvariai atsinešė prie S. L. A. Kas-žin ką tie socialistai sakytų, jeigu taip pasielgtų tiesjais tautiečiai ar klerikalai? Kliasinį darbininkų judėjimą beskelbdami draugai socialistai šiandien nesigėdi ardyti S. L. A., kaip kad keli metai atgal taip pat judošišką darbą atliko su S. L. L. Ar negeriaus butų apšvarinti pirma savas namas nuo vaidų, skriaudų, neištikimų bendrų ir tt., negu kabinėties prie senos organizacijos, kokia yra S. L. A., kuri nevieną ir socialistą sušildė? Linkėdamas labo ir S. L. A. ir L. S. S. negaliu nesistebėti iš politikos tūlų brolių, kurie trokšta ką-nors griauti — jeib tik griovus —, o ne statyti, drūtinti ir gerinti. Bene ardymui pradės dar ir aukas rinkti?!

7. VII. 1911.

J. Šliupas.

Garbi Redakcija!

Ar negalėtumėt paaiškinti man apie p.p. Baltrušaičių leidžiamą neva mėnesinį laikraštį «Žmonių Kningynas», kurį pradėta leisti dar 1909 m., o dabar jau treti metai, ir viso labo aš tesulaukiau 4 kningutes, nors išpultų gauti apie 30? Atsakykit, ar Tamstos gaunat į Redakciją tą «Žmonių Kningyną»? Ar da jis išeina, ar ne? Rasi tik skaitytojams nesiuntinėja. O rasi visas to laikraščio leidimas yra, persiprašant, švelnus švindelis, kaip garsaus Jocio muiliniai milijonai?..

Laikraščių Skaitytojas.

Nieko męs apie tą «laikraštį» negalim pasakyt; regis jo išviso tik ir išėjo 4 brošurėlės per trejus metus, kuone po vieną ant metų, vieton ant mėnesio.

Gerbiamasis Redaktoriau!

Nors šis mano kreipimasis prie Jūsų nėra tiesotas, kadangi kiekvieno laikraštininko pareiga yra kreiptis su panašiais reikalais ten, kur ginčas ar bent panašus tam dalykui reikalas buvo pakeltas, tikroje ar netikroje šviesoje, bet žmogus, mat, kreipiesi vis ten, kur yra brangu, miela... Dalykai tokie:

«Dilgėlių» num. 12, straipsnelyje «Šventakupriai Brooklyne», matomai, «Dilg.» redakcija pradėjo šnipinėti (o deja, jos tik ir amatas tokis!) prie «vieno rimto 'Dilgėlių' rėmėjo kas jie (Švent.) toki». Ir tan klausiman «rėmėjas» A. Rinkevičius (pasirašęs) atsako. Bet kadangi tame «atsakyme» ir mano yra inkergta pavardė — «kaipo 'Dagio' redaktorėlio» (kodėlgi nepasakyta buvusio. J. Sek.), taigi manau neprošalį bus skaitytojams pasakyti, kaip ištiesų dalykai buvo ir yra, o ypačiai šiuomlaik, kada plačioji visuomenė šventakupriais yra gana užinteresuota (žiūrėkite «Vien. Liet.» num. 24, pusl. 4, ketvirtoje skiltyje IV sesijos S. L. A. aprašymą).

A. Rinkevičius sako, būk «koki

ten šventakupriai atsirado tik prie 'Dagio', kad inieiatoriai šventakuprizmo — pp. N. N. ir kiti su juo (supr. su Sek.) buvo...» Nieko nesakyčiau, kad taip būtų pasakęs kas kitas, o ne p. Rinkevičius, kuris skelbė anuomet: «Pažinkite tiesą, o tiesa išliuosuos jus.»

1908—1909 m., nepamenu kokiame tikrai laike, augščiau minimasis — A. Rinkevičius — vėliaus gavęs antrąją pavardę «Šventakuprių tėvas» — skaitė Progreso Rateliui paskaitą, rodos, «Kristaus mokslas ir šiandieninė mūsų dvasiškija». Tūlos vietos tojo referato buvo gan riebiai apyšventės ir po paibeliais. nepamenu, ar tai pats Rinkevičius (yra gan skystas žmogus) ar kas kitas, pavadino tąjį vakarą šventakuprišku apsakymu. Ir bene nuo to laiko visi Rink. draugai pradėjo jį vadinti šventakupriu, o vėliaus ir šventakuprių tėvu; jo draugus-pasekėjus šventakupriais. Man begyvenant Chicagoje, keliems žmonėms nupirkus iš Bostono satyros laikraštėlį «Dagį» ir man pavedus jojo reikalus, dėjau į «Dagį» žinutes iš Brooklyno, daugiausiai nuo šventakuprių ir apie šventakuprius a la A. Rinkevičiaus rašytas (drįstu pasakyti tiesą, nes ir jis «Dil.» num. 12 užsigindamas ir neva savo kaltes nuplaudamas, mane pastatė juokdariu-šmeižiku viešai įvardydamas). Dėjau tas žinutes ne šventakuprių augštinimui, bet kad josę buvo nemaža juokų... ir mūsų «susipratėliams» gerų pamokinimų.

Taigi, kas čion pasakyta, gali ir pačios «Dilg.» suprasti, jei indomauja: kas tie šventakupriai, kada atsirado; o ką dabar veikia, tai matome jau ne iš «Dagio», bet iš «Liet.», «Tėvynės», «Vien. Liet.»

Tikiu, kad A. Rinkevičius, kitkart užklaustas kieno-nors, teisingai atsakys ir kitus į savo darbus neįvels.

Su pagarba
Jonas Sekevičius.

PASTEBĖJIMAI IŠ ŠALIES.

Po socialistų susivažiavimui jau pasirodė laikraščiuose tų pačių socialistų išmėtinėjimai, kad Susiv. Liet. Amerikoj labai mažai tepaskyręs sušelpimui ateivių. Tiesa, kad mažai. Bet kas kaltas? Argi ne socialistai? Argi ne jie buvo padarę konspiraciją S. L. A. ardyt ir mažint sąnarius, ir gaudyti juos į savo «pašalpos skyrių»? Jų kurstymais atsimetė nuo S. L. A. apie 3000 sąnarių. Dėlei šito šiemet ir aukų tiek mažai suplaukė, kad netik ateiviams nebeišteko, bet ir socialistams nebekliuvo (anais metais gaudavo po $500.). Kurstykit, vyručiai, da daugiaus, tai niekam pašalpos nebeliks, ir lauksime visi su kiauriais keliais įvykstančios «naujosios tvarkos», kurioje gulėsim be darbo pavėsyj ir į burną kris nuo nedžių gatavai nulupti bananai...

Kaplys.

LIETUVIAI ATJAUČIA SAVUOSIUS.

Vos perbėgo per laikraščius Brooklyno, New Yorko ir Maspetho Draugysčių atsišaukimas, kviečiantis prisidėti prie mūsų nelaimingų ateivių šelpimo, štai keletas draugysčių jau mielai tam pritarė ir paaukavo po keletą skatikėlių, o kitos prisižadėjo duoti po 20 centų nuo sąnario kasmetas, užlaikymui žmogaus ant Ellis Island kaslegarnėje. Tas būdas bene bus geriausis, nes 20 centų per metus lengvai gali kiekvienas vientautis paaukuoti, kad butų galima užlaikyti žmogus, kuris pridabos ateivių reikalus. O tuomi draugystės neatjaus sau jokio sunkumo. Draugystės turtingesnės gali ir iš savo išdo tokią nedidelę sumą nuo sąnario apmokėt, o neturtingos gali išrinkti iš sąnarių, ir neįvienas lietuvis nesipriešįs tam šventam darbui išmesti po 20 centų kasmet. Bet pakol kas, pakol draugystės išriš šitą klausimą ir suras tam tikrą fondą užlaikymui žmogaus kaslegarnėje, dabar yra reikalingos aukos! Butų geistina, kad ir šiandien žmogus kaslegarnėje jau stovėtų; bet nėra dar iško pasamdyt. Žinote, kad šiemet S. L. A. visai mažai paskyrė imigrantams. Todėl, gerbiamieji broliai ir sesers, rinkite aukas, rinkite kur tik galima: rinkite bažnyčiose, rinkite prakalbose, susirinkimuose, pasilinksminimuose, rinkite krikštynose, vestuvėse.

Nepamirškit ir per piknikus, kada kvėpuojate sodnų tyru oru, kada save vaišinat šaltu alučiu ir skaniais užkandžiais. Atminkite, kad tuomet mūsų viengenčiai lieja ašaras, pribuvę Amerikos pakrantėse, išmeskit piningėlį ir jiems.

Ir jųs, lietuviški biznieriai, kurie nuolatos murmate, kad lietuviai eina pirkti pas kitus, o ne pas lietuvius, atminkite, ką jųs lietuviams kalti. Ikšiolei labai sunku būdavo jus pasikviesti prie visuomeniško darbo. Prisidėkit ir jųs. Jūsų gyvenimas kur-kas geresnis, negu devyndolerinio darbininko; jūsų šeimynos kurkas geriau aprūpintos; jųs čionai riebesni, negu darbininkai. Ir jųs pagrūskit ranką giliau į kišenes ir išimkit didesni piningą sušelpimui mūsų viengenčių ateivių. Tada ir jums bus drąsiau parūgot, kad lietuviai nešelpia jūsų; tada galėsit tikėtis, kad žmonės jus matys, kad jųs šelpiate savuosius, o jie šelps jumis ir nereiks rūgoti ant vieni kitų.

Siųsdami aukas, išpirkite money orderį vardu išdininko, p. V. Daunoros, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y., pasiųskite šiuo adresu: J. Jukelis, 443 W. 52 st., New York, N. Y.

J. Jukelis.

ŠPIKUČIAI.

Girdėta už durių.

— Mariute, ir kam tau nešioti tas gorsetas?

— Yi, tetulė gal norėtum, kad aš senmerge pasilikčiau?

— Vaikeli, Jieva neturėjo jokio gorseto, o pati pirmoji ištekėjo už Adomo!

Redakcijoj.

— Pons redaktoriau, štai prisiuntė kriaučius bilą už siūtą.

— Meldžiu jam parašyti redakcijos atsakymuose: «Netinka spaudai, tuščia, netikęs stylius, rankraštis nuėjo į gurbą.»

Mokykloje.

Mokytojas: Katras galėsite man pasakyt, kas tai yra vanduo?

Mokinys: Vanduo yra toks daiktas, kad pasidaro juodas, jeigu inkiši mazgoties rankas.

Atšaukimas.

Nedideliame miestely vienas pilietis buvo kaltinamas už pavadinimą visos miesto valdybos asilais. Priverstas buvo viešai atšaukti ir štai kaip jis per laikraštį atšaukė: «Žemiau pasirašęs liūdiju, jog pusę miesto valdybos neskaitau asilais.»

Ant vakacijų.

— Šitam hotelyj brangi vakarienė, nes čia reikia ir už muziką mokėt.

— O kaslink šito nesirūpink: aš turiu daktaro paliudijimą, kad esu kurčias!

* * *

— Dievuliau brangusis! Kai pagalvoji apie mirtį, tai niekis ir vyriškis.

— Bet kai pagalvoji apie vyriškį, tai niekis ir mirtis.

Vapsa.

* * *

— Na, ir nebepavysi.

Vaikinas pavijo.

— Na, ir nebeparisi.

Vaikinas parito. Mergelė ant pievos parista sukliko:

— Na, ir nebežinai ką toliaus daryti!?..

Vapsa.

* * *

— Ką gi, kaimynėl, darai, jeigu tau vyras neduoda piningų naujoms suknioms pirkti? Ar apalpsti?

— Ne, tai jau pasenęs būdas. Aš tiesiai ir atvirai vyrui pasisakau, kad nusišauti paketinu.

Vapsa.

==: o :==

Vietines Žinios.

— **Miesto maudyklės.** Nors buvo rašyta, kad naujos miesto maudyklės ant Coney Island atsidarys anksčiau, bet dabar pasirodė, kad dar nespėjo užbaigti intaisymus, ir jos atsidarys tik 1 dieną ateinančio mėnesio (rugpjučio). Po atdarymui bus paskiriamos kai-kurios dienos vien tik labdaringoms draugijoms ir našlaičiams, kuriuos leis visai dykai. Atidarymo dieną bus užkviesti plaukimo ekspertai. Būsiąs ir miesto mayoras Gaynor, taipgi ir kiti įžymesni valdininkai. Be to Public Service komisijonierius Cram įnešė rezoliuciją, kad priversti B. R. T. gatvekarių kompaniją vežioti žmones į Coney Island tik už 5c. šešias valandas per dien, tarp ryto 6 ir 9 bei pavakaryj tarp 4 ir 7, kad moterims su vaikais butų galima pigiai suvažinėti.

— **Išėjo iš proto.** Aną subatą ant Williamsburgo gatvių policijantas suėmė vaikiną Juozą Merkevičių, belupinėjant iš brūko akmenis. Pasirodė, kad vargšas išėjo iš proto nuo didelio gėrimo, o prie to dar prisidėjo karščiai. Merkevičius paeina iš Budvečių, Suvalkų gub., ir gyveno pas savo bendravardį kitą Merkevičių ant kampo Driggs ir Metropolitan ave. Jis turi jau apie 40 metų. Dabar yra paimtas į beprotnamį, nors turi ramų pamišimą prote. Į jokią draugystę šiuokart neprigulėjo.

— **Reklamuoja kelines-sijonus.** no jaunų francūzaičių-aktorkų, kurios išeina ant scenos šokti ir kampo Griggs ir Metropolitan Į Brooklyno ir New Yorko teatrus užtvino jaunų francūzaičių-aktorkų, kurios išeina ant scenos šokti ir je taip ir Europoje baisiai apšvilpia ir kuone mėto akmenais juo pasirėdžiusias moteris. Todėl manoma, kad šitos francūzaitės yra atsiųstos iš Paryžiaus nuo madysčių, kad su pagalba scenos pripratintų publiką prie moteriškų kelinių.

— **Pasimirę lietuviai:** Liepos 7 d. pasimirė trįs: Kazimieras Bartuškevičius 1 metų, 336 So. 4-ta gatvė, nuo kūdikių cholerinos. Teresė Vaitkus, 5 mėnesių, 349 Spring gatvė, nuo gestro enteritis. Albinas Jermala, 10 mėnesių, 215 Berry str., nuo kūdikių cholerinos. Liepos 8 d. Juozapas Andrušaitis, 20 minučių amžiaus, 311 Plymouth str.

P. Butkus.

— **Išsiėmė apsivedimo laisnius:** Jonas Pliusčius iš Bayonne su Alena Vaičikauskiute, 65 Pearson str., Blissville. Juozas Ederis, 179—16th ave. su Agnieška Leškavičiute, 180—4th ave. Long Island City. Juozas Šaulys, 25 Rockaway road su Elžbieta Bonisiute, 1247 Woodhaven ave.

— **Karščiai.** Rods buvo šiomis dienomis lietus ir vėsesnės naktįs, vienok kasdieną dar karščiais sukrinta daugelis žmonių, nemažai ir pasimiršta. Viso per dvi savaites, karščių New Yorke ir Brooklyne pasimirė saulės užgautų 187 žmonės.

— **Prieš sutartį su Rusija.** Albany kongrese assemblymanas A. Levy įnešė rezoliuciją, kurioje reikalauja, kad Amerikos kongresas panaikintų sutartį su Rusija, padarytą 1832 m., dėlto, kad Rusija nepripažįsta amerikoniškų pasportų. Rezoliucija vienbalsiai priimta.

ATITAISYMAS.

Meldžiame skaitytojus pataisyti zeceriškas klaidas skaitant užbaigą pranešimų iš L. S. S. Susivažiavimo pereitame numery. Taip, pusl. 5 skiltis 3-čia, po eilutės penkioliktos, reikia užbaigti šiaip: „Didžiumos nutarta pirmą tarimą panaikinti, kad administratorius gali prašalinti zecerius iš darbo. (Panaikino).''

Toliaus, paragrafe 9-ame turi būt skaitoma: „Raportas komisijos kooperativiškos bendrovės kningų leidimo, etc ''

Ant galo, paragr. 10, reikia skaityti: „Skaitytas raportas, etc.''

Lietuvių kalbos sintaksė. Rygiškių Jono. Pirmoji dalis. Seinai. «Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir B-vės» spaustuvėje. 1911. Pusl. 104. Kaina 75 kap.

Dievui ar mamonai? Parašė L. Tolstojus, ir **Aš ne priešas sau.** Iš Gorbunov-Posadovo. Vertė J. Bajoras. Kauno Katal. Blaiv. D-jos leidinys N15. Ryga, 1911. Pusl. 18. Kaina 3 kap.

Įstatai Lietuvių Katalikų Draugijos „Blaivybė'' Rygoje. Ryga, 1911. Pusl. 7.

Išėjo: „Laisvoji Mintis'' N17. „Allgemeine Litauische Rundschau'' N7.

KRASOS DĖŽUTĖ.

A. L. Reikai:— Netekome. Meldžiame rašinėt žinutes.

A. Č.:— Žaidimų pluokštą apturėjom. Labai ačiu.

J. J. Nieniui:— Vertimai mums tiks. Ačiu. Malonėkitę išpildyti, ką žadate.

Vaideliotis Veidinas, Vargdieniui, Povos, Praeiviui, ir kit.:— Ačiu. Dėl stokos vietos sekančiam num. paliko.

Žemaitis:— E! tu šėtono vaks, kap tu ženisies, kad tu neuždirbsi dunos dėl savo pačios!

Dzūkas:— Kad aš apsiženitau, tai aš ant jos nedirbtau, tegul ji ant manes dirbtai.

Lazdinėlis.

Kiekvienam Unijos skyriuje rasi žmogų naudojantį Severos gyduoles.

„Jųsų gyduolės atliko savo užduotį mano dalyke''. V. Kratochvil. Bancroft, Neb.

„Visos gyduolės, kurias siuntėte, davė geras pasekmes.'' Jos. Lysek, Carneyville, Wyo.

„Severos gyduolės nuo kolerikos ir liuosumo pagelbėjo mųsų vaikams'' Stefen Treblik, Woodford, Neb.

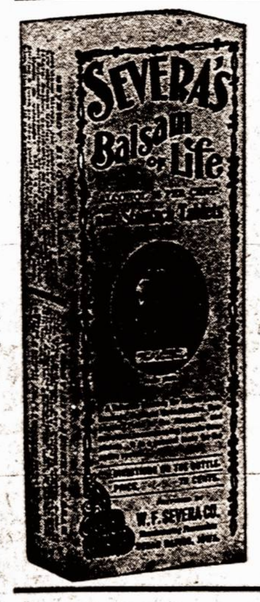

NUPUOLIMAS SVEIKATOS

nevisada yra ženklu senatvės, bet tankiausiai nuo nesveikų vidurių ir nusilpnėjusio kraujo. Sustiprink vidurius, pilvą ir skilvį, užsilaikyk pagal nurodymus.

Severos Gyvasties Balsama

Nusilpnėjusioms ypatoms
Silpnoms moterims
Išblyškusioms ir mažakraujėms merginoms

Šios gyduolės visiems sveikatą ir stiprumą.
Kaina 75 centai.

Prie Severos Gyduolių yra lenkiškoje kalboje paaiškinimas kaip vartoti.
Kiekvienam suteikiam daktariškus patarimus, kurie
kurie atsišauks į mųsų Gyduolių Skyrių.

DEL

nuraminimo apsilpusių nervų,
sudrutinimo visos nervų systemos,
sveiko ir pastiprinančio miego
imk

SEVEROS NEROVOTONA

Kaina $1.00

DEL

prašalinimo reumatizmo ir skaudėjimo strėnose,
štyvumo ir sunkumo sąnarių,
naudok

Severos Sz. Gothardo Alieju

Kaina 50 centų.

Parduodama visose aptiekose ir pas perkupčius, parduodančius gyduoles. Pirkdamas visuomet reikalauk „Severos", nemanyk kad bus be naudos, temyk kad ant visu butu parašas:

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

NEW BRITAIN, CONN.

(Mūsų kor.)

Vietiniams lietuviams gerai žinomas lietuvs, p. J. Tutlis išvažiavo į Lietuvą ant vakacijų. Su juom išvažiavo ir jo duktė Emilija; jie žadėjo pasiviešėję, tuoj pargrįžt.

Antrą d. liepos klebonas per pamokslą išsireiškė, kad jis nemeiljąs, jei į bažnyčią atena tokie žmonės, kurie jo žodžius paskui į laikraščius paduoda; esą, verčiau, kad tokie neitų nei į bažnyčią. Ištikro, šitokį klebono sumanymą biskutį pakutenus, tai pasidarytų daug juoko. Bet tiek to, užteks pasakyti, kad sumanymas bei noras, — visai prastas.

Girdėtis, kad Lietuvių Ukėsų Neprigulmingas Klubas savo pra ėjusiame susirinkme svarstė K. Senkaus įnešimą apie dabar jau plačiai pasklidusį „Emigrantų klausimą". Ką tikrai jie tame nutarė, neteko sužinoti taip greit; bet visgi ženklas, kad pas mus yra tokių žmonių, kurie tėmina mūsų svarbesniuosius klausimus.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Be-tis, Waterbury: Kaip matėte, žinutė apie prakalbas jau tilpo šitame „V. L." numery, prisiųsta kito bendradarbio. Tamstos nebedėsim. Malonėkite parašinėt tankiau, kas girdėtis tarp Waterburio vientaučių.

A. Č.: Ačiu už pasidarbavimą. Neapmaudaukite, jei ir kiti tuos pačius žaidimus parašo. Būna kartais ir tie-patįs visai kitoziški, nes vienoje Lietuvos provincijoje žaidžia vienaip, kitoje visai kitaip. Ir dėlto patįs žadimai būna labai įvairus ir žingeidus. Nemanykite, kad užrašinėjant tuos pačius žaidimus nueitų už nieką darbas.

K. Jasiukaičiui, Bremen: Gavome. Ačiu. Priimame atidžion Tamstos pastebėjimą. Buvo nepatogiai susikloję aplinkybės, kad šis-tas prasimesdavo.— Rankraščius gavome vos tik gyvame kūne. Siunčiant verčiau gerai apklijuoti lankstelius ir aprišti siūlu.

Juris: Žaidimus gavome. Ačiu. Nepamirškite aprižado — surašyti bausmių už tantus išpildymo.

Jonelis: Eilutės butų sau karštos, bet nėra poetiškos grožės.

NAUJI RAŠTAI.

Deklamatorus. Deklamavicilių ir monologų rinkinys. Su išguldymu kaip reikia deklamuoti ir žaisti. Surengė K. J. Chicago, Ill. „Lietuvos" spauda, 1911. Pusl. 161. Kaina 50c.

Išėjo: „Laisvoji Žmonija" N2, „Vadovas" N35, „Pasiuntinys" N6.

—: × :—

NEDAILU!

Gerb. „Vien. Liet." Redakcija! Aš skaitydamas 24 N „V. L." užtėmijau p J. Poplauskio užtarymą už žemaičius. Tas butų neprošalį. Tik reikia da biskį pamįslyt ir tada užtarti, kitonišku būdu, neišvadinti kiaule tos pasakaitės rašytojaus. Kaip matyt, tai tamista J. Poplauckas, neesate tikru žemaičiu, nors sakotės esą; tikras žemaitis neprivalitų laikraštyje su kiaulėmis kitus sulyginti, nes tas laikraščių skaitytojus labiau įžeidžia, negu juokas apie Žemaičių Viešnagę. Beje p. J. J. matyt nepažįsta da satyros, jeigu prie juokų kimba ir po laikraštį kiaules suranda. Abelnai rašant straipsnį arba užtariant už žemaičius, reikia but mandagesniu.

Su guodone,
F. S. Thompson,
Rochester, N. Y.

—: × :—

DIDELĖ PAŽANGA.

Gydytojų nurodymai, kad nuo to laiko, kaip Dr. Lister įvedė medicinon ir chirurgijon didžiausią švarumą, padaryta didelė pažanga, kai-kuriems žmonėms gal rodyties nebūtniekiu. Rodos, kitaip ir negali būti, o vis dėlto randame, kad daugelis vaistų, kuriuos žmonėms siuloma vartoti, sutaisyta labai nešvariai užlaikomose drbtuvėse ir iš prasčiausių gyduolių. Tokie vaistai padaro daugiau bloga negu gera. Viena švariausių pasaulyj laboratorijų, tai ta, kurioj daroma Trinerio American Elixir of Bitter Wine. Šis vynas reikia vartoti visokiose pilvo ir vidurių ligose, nes tuos organus išvalo ir sustiprina. Prašalina vidurių užkietėjimą, skausmus ir traukymus, įvairius uždegimus, gazų susirinkimus; reumatiškus ir neuralgiškus skaudėjimus, galvos ir nugaros skaudėjimą, išbėrimus, paeinančius nuo nevalaus kraujo, daugelį moteriškų ligų, nervišką ir energjos nužudymą Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Į SKAITYTOJIS.

Gerbiamiejei „Vien. Liet." skaitytojai, kurių prenumerata yra išsibaigus, ir kuriems išsiuntinėtos paraginimo kortelės, malonėkit atnaujinti prenumeratą, nes kitaip būsime priversti sulaikyti siuntinėję laikraštį. Permainydami adresą paduokit pirma senąjį adresą, o paskui naująjį, ir tokiu būdu bus išvengiama klaidos siuntinėjime laikraščio. Permainydami adresą parašykite aiškiai — vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto vardą ir valstijos.

Su pagarba
„V. Liet." Administracija.

TIK AN TTRUMPO LAIKO!

Šiuomi pranešame visuomenei, kad tie, kurie da neturite historiško „Vien. Lietuvninkų" Jubilėjinio numerio", idant pasiskubintumėt, nes su šiuo mėnesiu užbaigiame siuntinėjimą. Prisiųskite 10c. markemis ir gausite „Jub. numerį", kurį galėsite pasiųsti į Lietuvą savo giminėms. arba savo draugams. Kreipkitės šiuomi adresu:

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st. Brooklyn NY.

Reikalingas vertėjas.

Galintis versti iš angliškos į lietuvišką kalbą, ant didelio ir mažo darbo. Meldžiam atsiliepti ant šio adreso: *Ex-Katalikų Co., Box 54, Detroit, Mich.*

BROOKLYNO LIETUVIŲ ATIDŽIAI!

Lietuvių Apšvietos Draugystė išvien su L. S. S. 19 kuopa surengė paskaitas, kurios atsibus liepos 23 d., tai yra nedėlioje po pietų, 3-čią valandą Glendale giraitėje, po No. 18. SkaitysJ. Perkunas tėmoje: „Kilimas socialistiškos idėjos". Paskui bus debatai ir draugiški pasikalbėjimai. Todėl atvažiuokite kodaugiausiai iš visų apylinkių ir ateikite pasiklausyt. Įžanga dykai.

Užkviečia **Rengėjai.**

AUKOS IMMIGRANTŲ ŠELPIMUI

Baltimore, Md. Nuo seimo Lietuviškų Pašalp. Draugysčių Sąryšio: per Ambrose Yaukaitį	$8.50
Chicago, Ill. Ant. Rutkauskas	$5.00
Waterbury, Conn. Šv. Juozapo Draugystė pes Stepanavičių	$10.00
Passaic, N. J. Šv. Jurgio Draugystė, per P. Norkų	$10.00
Dekalb, Ill. Lietuvių Ukėsų Klubas, per P. Spurgį	$1.60
Viso	$35.10

Lietuvių Immigrantų Šelpimo Fin. Raštininkas **J. Jukelis.**

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys,
1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.
Jo pagelbininkas: J. Kazakevičius,
103 N. Main str., Pittston, Pa.
Raštininkas: J. Žemantauckas,
789 Bank str., Waterbury, Conn.
Knigininkas: J. Simanavičius,
331 Barnes str., Plymouth, Pa.
Literatiškas komitetas: J. Laukis, 3001 Farrd str., Shicago, Ill., V. S. Jokubynas, 425 Lincoln str., Rockford, Ill., J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Paris, France.

EMIGRANTŲ ŠELPIMO KOMITETO ADRESAI:

Pirm. S. Jankauckas, 158 Newark st. Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Išd. V. Daunoras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y
Sekr. J. A. Kavaliauckas.

PARSIDUCDA.

Parsiduoda kendžių krautuvė (štoras) ir prietaisos minėralo vandens, (soda water fountain), laba i geroje vietoje, lietuviais apgyventoj. Taipgi pardavimo standa su laikraščiais; laikraščių kasdienė parduodama po 300 egz. Dasižinokite po num.
280 Beadford Ave.
Brooklyn, N. Y.
(29)

PARSIDUODA.

Parsiduoda dveji namai — saliūnas ir barzdaskutyklė. Priežastis pardavimo, išvažiavimas į Texas. Vieta apgyventa lietuvių, lenkų ir slavokų.

Anton Grabowski,
301 W. Kinney st.,
Newark, N. J.
(32)

25-tas Metinis Piknikas, Draugystės Šv. Juozapo Draugystės. Ttsibus 23 d. Liepos (July) 1911 m. Union Parke, Prasidės 2-rą val. po pietų. Inžanga ypatai 25c. (Draugysčių sąnariams in Corpore dovanai).

Vardan Draug. Šv. Juozapo meilingai visus užkviečia **Komitetas.**
Sekr. **Jonas Staugaitis.**

PADĖKAVONĖ.

Guodotini Tamistos: Parašau aš B. Grudinskas keletą žodžių, atvirai dėkavodamas PHILA. M. KLINIKAI už sugrąžinima man sveikatos. Todėl ačiu Dievui ir geriems prieteliams, kaip tik pabaigiau gert liekarstas ir išgijau. Dabar jaučiuosi visai sveikas ant visko. Todėl dėkavoju labai gražiai PHILA. M. KLINIKAI už taip gerą rodą ir geras liekarstas, kad taip greit mane išgydė. Todėl atvirai dėkavoju, kad visi serganti žinotų, kur reikia kreiptis, kad apturėt gerą sveikatą. Toki daktarai visada yra verti pagyrimo ir nuo žmonių guodonės.

Su tikra guodone pasilieku, Barnasius Grudinskas, Port Henry, N. Y.

KELIAUJANTIS AGENTAS.

Mūsų keliaujantis agentas M. K. Wilkevich, šiomis dienomis važinės po Illinois valstiją: St. Charles, Dekalb, Aurora, Joliet ir kitus miestelius, todėl norintieji galite pas jį užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų", duoti apgarsinimus ir knigų užsakymus, taipgi ir kitų Jums reikalingų daitų.

J. J. Paukštis & Co.,
120—124 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.
(31)

PARSIDUODA LOTAS!

Parsiduoda $75 pigiau negu kompanija tokius pat lotus pardavinėja ten. Vieta apgyventa ir graži, išdirbta cimentinei šaligotvei, lempos ant gatvių, suvesta vanduo, gazas, elektra. Nežiurint vietos ir loto gerumo, dėl tulos priežasties esame priversti parduoti gaip galima greičiau ir pigiau. Atsilankykite ypatiškai arba parašykite laišką šiuo adresu:

Vincas Karpauckas,
126 Berry st., Brooklyn, N. Y.
(31)

Jaunas lietuvis jieškau mokymosi vietos prie spaustuvės darbų, zecerystės ir knigų apadrimo Reikalaujanti kreipkitės sekančiu adresu:

J. P.
1139 Wyoming ave., Pittston, Pa.
(29)

Pajieškau savo tikro Kazimiero Žviega, paeina iš Kauno gub., Raseinių paviet., Šidlavos vals. Jau bus 6 ar 7 metai, kaip jis Amerikoje gyvena. Prašau atsišaukti ant ito adreso:

Monika Žviega,
92 Greenpoint ave.,
Blissvill, L. I. City, N. Y.

Pajieškau savo brolio Povilo Samuolio, paeina iš Kauno gub., Vilkmergės pav., Skopiškio parapijos, Ireniškių sodžiaus. Pirmiaus gyveno Chicago, Ill., o dabar nežinau kur jisai randasi. Jeigu kas žino arba jis pats malonės man duoti žinią šiuo adresu:

Longinas Samuolis,
44 Birch st., Lewiston, Me.

Pajieškau savo vyro Motiejaus Kazlausko, 20 metų Amerikoje, dabar manoma, kad yra Elizabeth'e, N. J. Paeina iš Suvalkų redybos, Kalvarijos apskričio, Kriokialaukio valsčiaus, Krikščenų kaimo. Jis pats, ar kas kitas, malonėsite duoti žinią adresu:

Morta Kazlauskienė
789 Bank st., Waterbury, Conn.

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szlupiute-Jankauckiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
Valandos: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELĮ.
Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

W. Alfred Valentine

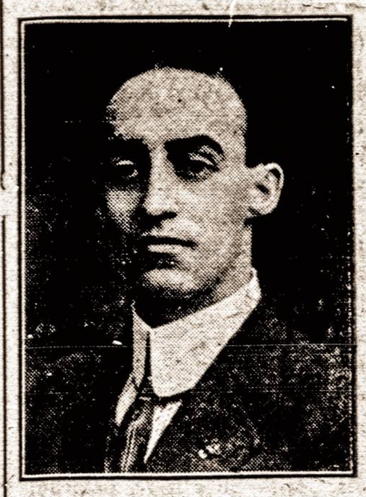

Tapo paskirtas per Sudą (Courąt)
PROKURATORIUM
(District Attorney)
ANT DALIES LAIKO.
Dabar storavojasi, idant taptų aprinktas ant viso termino.
Meldžia lietuvių piliečių balsuot dienoje rinkimų.
Nominacijos 30 Rugsėjo.

"Look Out! You'd better take care of Yourself"

Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai krūtinėje, šonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis i sunkų padėjima jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimų ir klastavimų, žiurėk tik kad butų **Inkaras** ir mūsų vardas.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Konkursinis
Geograafijos VADOVELIS.
Skiriamas Lietuvos Mokyklai.
Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas.
Kaina 75c.
Apdaryta $1.00.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint.
„Vienybe Lietuvninku"
SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.
Inkurtas 1886 m.
„Vienybė Lietuvninkų" seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą, „Vien. Lietuvninkų" obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet." paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien Lietuvninkų" skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.
„Vienybę Lietuvninkų" skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmeiviškame laikraštyje jieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv." siunčiame vieną numerį dovanai.
„Vienybė Lietuvninkų" išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.
Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.
Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųstį per „Money Orderį" arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

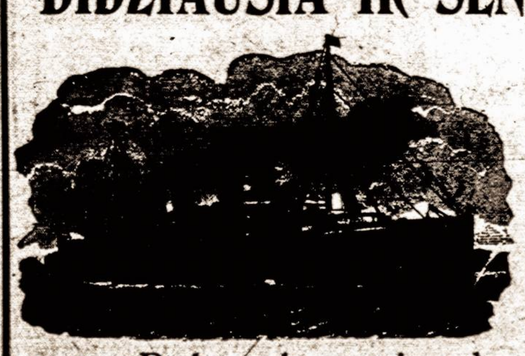

Parduoda Laivakortes
in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.
Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.
Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.
Didžiausia krautuve visokiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, rankvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.
J. J. Paukszstis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

Baltimore, Md.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilenas, 102 Grand str.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s. 349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba Ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 310 John str.

K. P. Šimkonis
350 So. East St. Holyoke, Mass.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 264 Pine str.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas,
% Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water str.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 49 Cole st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
George Baltrūnas, 1823 N. Main ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Boston, Mass.
Julijonas Bukantis, 23 Prospect st.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.

Musu aptiekoriaus vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis

LIETUVISZKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Gera proga!

Geras laikraštis, tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima igyti du geru laikčiu už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Vienybę Lietuvninkų" ir prisiųs $3 00 siuntinėsime per ištisus metus „Vienybę Lietuvninkų ir kaipo priedą „Laisvąją Mintį" ir gi per metus kuriedu laikraš $4.00 Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresuokite:
J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

BUKIE VYRAS

RUPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLUS PAJIEGAS,
UZTRUCINTAS KRAUJAS.

ATIMA JUMS VYRISZKUMA

BUKIE Iszmintingas Likie sveikas

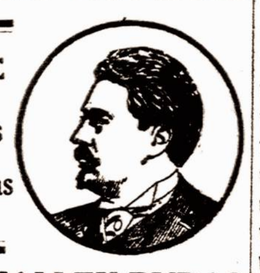

DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydo!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA: Darbininkai katrie pas mane dirbo, gal sakyti, kad jie žino mano methodą ir pagal jų gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Offise.

Aš nedrukuoju jokių gromatų Ligonių kadangi atsilankymas į mano Offisą parodys jumis, kad turiu daugybę Gromatų nuo Ligonių iš visų šalių pasaulės kurie tapo išgydinti.

Prisiųsk 2c, markę už knygutę padabintą paveikslais apie Supturą.

Dr. Alex. O'Malley

158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.

Galima susikalbėt lietuviškai-lenkiškai.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galit gaut: laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, kliernetų, trūbų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių fitarų. Monų knygų, istoriškų ir malda-knygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tuziną už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

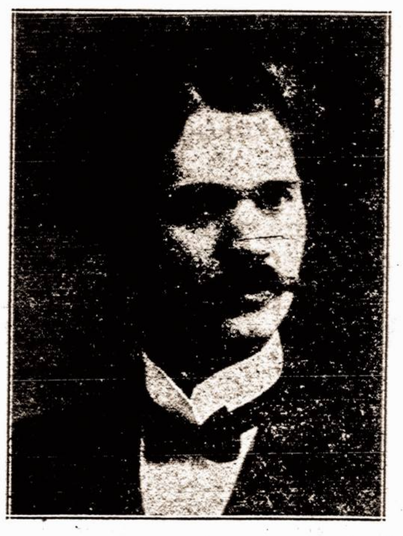

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo draugą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos kliasos darbas.

G. BENSON

328 Bedford Arv. Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios masinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

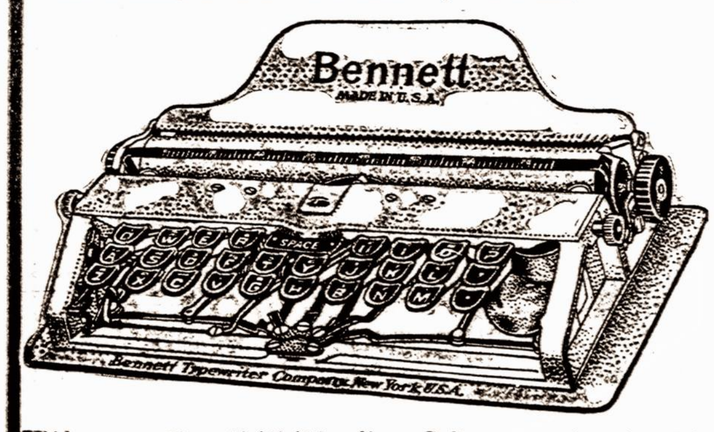

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukszstis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
Skanus Alus, Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Atidžiai visu Lietuviu
LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ
Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teipogi puiki salė mitingams veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. Salė 212 Berry Str.
Reikale kreipkitės prie mųs, o busite užganėdinti konogeriausiai.
JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

TELEPHONE 1295 GREEPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofiisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.00, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.00. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

ATSIŠAUKIMAS Į BROLIUS LIETUVIUS.

Aš Jonas Langes šaukiuos pagelbos pas Brolius Lietuvius, kad mane pagelbėtumėt šioje nelaimėje. Dirbau anglių kasyklose po Pittsburg Cao! Co. Rugsėjo 17 d. 1909 metų puolė šleitas ant manes ir sulaužė man ranką ir koją; likausi nugabentas į ligonbūty; už mėnesio laiko nupjovė man koją, ranka gi pasveiko, tik negaliu gerai ištiesti. Paskui kitos kojos užsinuodijo krau jas, darė dvi operacijas, drožė kaulą; gulėjau ligonbūtyj 11 mėnesių ir 5 dienas, bet negalėjo manes išgydyti. Rugpjučio 22 d. 1910 m. perdavė mane į Biednųjų Namą, kur ir dabar tebėsu. Antrąją koją visada skauda. Dėltogi šaukiuosi pas Brolius Lietuvius ir prašau labai nužemintai Brolių Lietuvių pasigailėkit manes vargingo, padarykit tą mielaširdystę, sušelpkit mane tokiam nelaimingam padėjime esantį, paaukaukit nors po kiek kas išgalit, nes norėčiau susirinkti dėl kojos nusipirkimo.

Su pagarba
John Langes,
County Home R. D. N 10
Washington, Pa.
(2)

Klausyk Gero Patarimo

Mokek sau o nekitam randą.

Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemės sklypelį, tokį kokį išgali New Yorke. New York City skubiai eina visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai (po miestu geležinkeliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dėl palengvinimo žmonėms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žmonės ir puolasi pirkti ŽEMĖS ŠMOTĄ prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų toji žemė ar stuba pasilieka jau mieste ir tokiu budu toji žemė pasilieka 7-nis ar 15-ką kartų brangesnė negu perkant kaštavo. Kita vigada, už 5 centus veža 35 myles, kad ir toli parsieina važiuot, bet ima mažai laiko tik 2 minutas trukis bėga 1 mylę po žeme. Todėl New York City per pereitus 10 metų žmonių pasididino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra daugiausia turčių, o daugiausia prasigyveno iš žemės pradėdami su $50, o mųs lietuviai sudeda pinigus į žydų bankas ir anie už sudėtus jų pinigus perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lietuvių ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturėtų žemės New York City, tai kodėl lietuviai patys sau neapverčia tuos pinigus nupirkimui sklypą žemės alia paveda bankom save išnaudot. ŠTAI MĘS PARDUODAM EAST NEW YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiausiom įtaisom, sklepai simentuoti, ant pirmų lubų kukne ir 3 kambariai, ant antrų 4 kambariai ir maudyklė, zvanai ir šėpos drapanoms pasidėti, žodžiu sakant viskas puikiai įrengta, parsiduoda tik už $3.500 įmokant keletą šimtų ant pradžių, o paskui po biskį, beveik su randa galima išmokėt. Taip-pat ir LOTUS parduodam nuo $450 iki $750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiteriotik 3 Blokai. Čia raudasi visoki bizniai, mokyklos, hospitolės ir t. t. Nuo mųs žemę pirkdami įmoką už Lotą $10%, o paskui po 750 kas mėnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, precento nereik mokėt už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mųs žemės Jamaica Bay yra rengiama prieplauka (dokai) per 10 mylių ir jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valstijų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikėtis, kad ši vieta ateis į didelį brangumą.

Kreipkitės asabiškai arba per laiškus pas mųs reprezentantus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties" išleistojas 119 E. Centre st. ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa.

J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.
120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

Preke $7.00.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė..... $2.00
O mašina..... $7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Paukszstis & Co.

120-:124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

ADVOKATAS

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, **New York, N. Y.**

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ

(Advokatas)

45 Broadway, **New York, N. Y.**

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8½ dienų in Roterdamą
III klasa, $29.
II ,, 45.
I ,, 52.

11½ dienų in Liepojų
III klasa $30.
II ,, 47.
I ,, 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypą

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**

Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... **10 c.**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

PRANESZIMAS

Sveikatos Jieszkantiems!

Jeigu kiti daktarai taip pasekmingai išgydytų sergančius kaip kad **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKOJE**, tai ir jie būtų taip mylimi žmonių, taip populariski, jiem dėkavotų taip kaip iš daugybės išgydytų, nors kelios padėkavonės žmonių žodžiais kalba, neminint tokių padėkavonių už išgydytus nesveikumus, apie kuriuos pacjentai nenori kad kas bent būtų žinoma.

Aš St. Suska turėjau didelius skaudėjimus ausyje, kilo skaudulial arti metą laiko, gydžiausi pas daugelį daktarų bet be pasekmės. Kuomet atsilankiau gi prieg **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKOS** daktarų, tai į trumpą laiką man ausį ir galvos skaudėjimą visiškai išgydė. Dabar esu visiškai sveika ir labai dėkavoju PHILA. M. KLINIKAI. Su guodone —
St. Suska 2335 Calowhill St. Phila. Pa.

GUODOT. M. PHILA. KLINIKA.

Ilgai sirgau sunkumu krutinėje ir abelnu silpnumu skaudėjimu galvos ir didelio kosulio, nors gydžiausi pas keletą daktarų per ilgą laiką, bet niekas nemaczyjo. Jau buvau visai nusilpęs kad negalėjau nė lengvą darbą dirbti. Bet kaip atsišaukiau prie PHILA. M. KLINIKOS daktarų, tad manę į greitą laiką pilnai išgydė. Dabar jau galiu gerai dirbt ir sveikas esu, todėl širdingai dėkavoju už sveikatą.
J. MELNICZAKS. Coatesville, Pa.

GUODOTINI DAKTARAI.

Negaliu atidėkavoti Tamistoms už geradėjystę kurią man padarėte. Pas daug daktarų buvau, bet nieko nepagelbėjo. Kaip tik atsišaukiau prie Tamistų, gavau Jųs vaistus dabar antrus, tai tik pusę suvartojau, tai jau aš nejaučiu jokių skaudėjimų ir viskas jau gerai. Kada nors tik reikės daktariškos rodos, tai visada tiktai pas Jumis šauksiuos ir prašau neatsakyt.
Mag. Weiwerene, bx 64 Hardwick, Mass.

Kurie tik norit išsigydyt, tai pribūkite bei atsišaukit lietuv. kalboj o apturėsite tikrą pagelbą. Geras ir greitas atgavimas sveikatos, verta žygio. Jaigu dėl tolumo negalit pribūt asabiškai, tad parašykit, apturėsit rodą ir pagelbą sveikatai.

Jeigu liga neišgydoma, tad išsyk apturėsit teisingą praneśima, nes čionais yra teisingas, daktaras, kad lietuviam tarnautų ir gelbėtų nelaimingus iš ligos.

PHILA. M. KLINIKOJ, visokias ligas kaip vyrų taip moterų pasekmingai, gerai gydo; slaptas, užsikrečiamas ir visas ligas, kurios tik užpuola ant žmogaus kuno bei organizmo.

Visuomet kreipkitės šituo adresu:

The Phila. Medical Clinic 1117 Walnut St.
Philadelphia, Pa.

Val. ofiso: Nuo 10 ryt. ik 4 po piet. Nedėliom Nuo 10.30 ryto ik 3 po piet. Utarnįkais ir Petnyčiom. Nuo 6 ik 8 vakare.

Teisinga krautuvė, nes tikras lietuvis užlaiko.

Malonųs viengenčiai: turiu sau už garbę praneśti jums, kad turiu krautuvę ir užlaikau daugybę tavoro. Pas mane galima gauti naujausios mados laikrodėlių, žiedų.

Kryželių, armonikų, skripkų ir visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų visokio skyriaus, drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, istoriškų ir maldakningių, visokių gražių poperų gromatoms rašyti su puikiais pasiskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais; tuzinas už 25c., 5 tuz. už $1.00. Perkučiams 1.000 už $6.00. Magiškos kazyros, su kurioms galima į trumpą laiką išlošti daug pinigų—$3.00. Tai jeĭ katrie norite mano naujo, didelio kataliogo, prisiųskite už 2c. stampą ir aplaikysit, kuriame telpa daugybė naudingų daiktų.

Maloněkite kreipkitis su šiokiais pirkiniais ant šio adrereso:

W. Waidelis,
112 Grand str., Brooklyn, N. Y.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS

J. B. DAINIO.

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.

36 Oxford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

PITTSTON, PA.

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Aksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.

G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo išde turi grynais piningais suviršę $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems lábdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mųsų tautai milžiniškus darbus Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek piningų mųsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

(NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.)

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.

(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai. **Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.**

Subatoje iki 8 val. vakare. **Nenėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.**

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. **Wilkes-Barre, Pa.**

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausių budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).

Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

---

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugyščių.

„Lietuvos" prenumerata Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos: — Metams $2.00, pusei metu $1.00.
Kanadoj ir Mexike: -- metams $2.50, pusei metu $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinése viešpatystése: -- Metams - $3.00, pusei metu - $1.50.

Užsirašyti „Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numerį ant pažiuros dykai.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
,, Bell 47
Residence Peoples 1100

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.

DIPLIOMUOTA
AKUSZERKA

Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.

Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.
So. Brooklyn, N. Y.

SU DIEVU IR TEISYBE TOLIAUSIA NUEISI

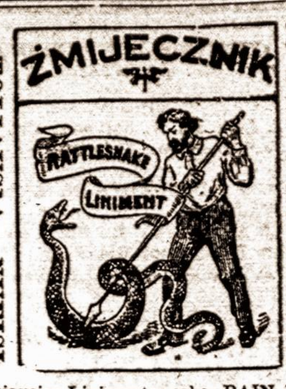

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėsenų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvepią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad aš dirbu wiens augszcziau paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.